

CDA Verkiezingscongres 2012

Jaarverslagen 2011

CDA, Gelieerde Organen en Organisaties

CDA

Jaarverslag 2011

CDA en gelieerde Organen en Organisaties

Inhoudsopgave

I.	Sector Politiek & Bestuur	4
1.	Binnenland	4
1.1.	Partijbestuur	4
1.2.	Dagelijks Bestuur	6
1.3.	Toetsingscommissie.....	6
1.4.	Royementscommissie	6
1.5.	Commissie van Beroep	7
1.6.	Commissie Integriteit	7
1.7.	Financiële Commissie	7
1.8.	Fonds Wetenschappelijk Instituut	7
1.9.	Professor Steenkampfonds.....	8
2.	Werkgroepen en activiteiten.....	8
2.1.	Partijcongressen	8
2.2.	CDA Senioren (voorheen Landelijk Ouderen Platform)	8
2.3.	Basisgroep Sociale Zekerheid	12
2.4.	CDA Kleurrijk.....	14
2.5.	Steden.....	15
2.6.	Ledendebatten- Van de partij over ...	16
2.7.	Gesprekken met maatschappelijke organisaties.....	16
2.8.	Verkiezing partijvoorzitter	17
2.9.	Commissies en werkgroepen na 'Verder na de klap'	17
3.	Buitenland	19
3.1.	Commissie Buitenland	19
3.2.	Activiteiten Europese Volks Partij	19
3.3.	Internationale Contacten	19
3.4.	Eduardo Frei Stichting.....	20
3.5.	Interne afstemming	20
II.	Sector Communicatie.....	21
1.	Strategische communicatie en reputatiemanagement.....	22
2.	Evenementen	22
3.	Ledenwerving en ledenbinding	25
4.	Publieksvoorlichting	26
5.	Persvoorlichting.....	26
6.	Redactie	27
7.	Internet.....	28

III.	Sector HRM/Steenkampinstituut/Partijontwikkeling	35
1.	HRM-activiteiten	35
1.1.	Netwerken	35
1.2.	Scouting	37
1.3.	Zicht op Bestuurders	38
1.4.	HRM-organisatie en algemene producten en diensten	39
1.5.	Digitale support	40
2.	Activiteiten in het kader van Partijontwikkeling	41
3.	Opleidings- en trainingsactiviteiten van het Steenkampinstituut	43
3.1.	Landelijk aanbod	43
3.2.	Regionaal aanbod	47
IV.	Sector Financiën en Interne Organisatie	56
1.	Facilitair	56
2.	Systeembeheer	56
3.	Ledendesk	57
4.	Financiële administratie	58
V.	Wetenschappelijk Instituut voor het CDA	59
VI.	Bestuurdersvereniging	74
VII.	CDAV	81
VIII.	CDJA	93

I. Sector Politiek & Bestuur

1. Binnenland

1.1. Partijbestuur

Het Partijbestuur bestaat uit de leden van het Dagelijks Bestuur, de voorzitters van alle provinciale afdelingen, de voorzitters van CDJA en CDAV en vijf vrijgekozen leden. Adviseurs van het Partijbestuur zijn de voorzitters van de CDA-fracties in de Eerste en Tweede Kamer en van de delegatie in het Europees Parlement, de directeur van het Wetenschappelijk Instituut en de voorzitter van de Bestuurdersvereniging.

De leden en adviseurs van het Partijbestuur waren in 2011:

DAGELIJKS BESTUUR

Mw. J.W.E. (Liesbeth) Spies (waarnemend voorzitter) (tot 2 april)
Mw. G.R. (Ruth) Peetoom (voorzitter) (vanaf 2 april)
Mw. R.G. (Renate) Westerlaken-Loos (eerste vicevoorzitter) (tot 29 oktober)
P.L.B.A. (Pieter) van Geel (eerste vicevoorzitter) (vanaf 29 oktober)
Mw. H.G.M. (Ineke) Giezeman (tweede vicevoorzitter) (tot 29 oktober)
Mw. R.A. (Rixt) Meines-Westra (tweede vicevoorzitter) (vanaf 29 oktober)
J.A.M.L. (Jos) Houben (adviseur; waarnemend secretaris) (tot 29 oktober; niet stemhebbend)
D.P.M. (Denis) Maessen (secretaris) (vanaf 29 oktober)
C.G. (Kees) Koedijk (penningmeester) (tot 2 april)
H.P.J. (Bart) van Meijl RB (penningmeester) (vanaf 2 april)
R.P.A. (Ronald) Migo (vrijgekozen lid DB) (tot 2 april)
Mw. A.M.J. (Anita) Rasenberg (vrijgekozen lid DB) (vanaf 2 april)
Mw. S.C. (Brigitte) van Haften-Harkema (vrijgekozen lid DB) (tot 29 oktober)
J.C.G.M. (John) Berends (vrijgekozen lid DB) (vanaf 29 oktober)

VRIJGEKOZEN LEDEN PARTIJBESTUUR

H.H. (Harm) Janssen (Grote Steden) (tot 2 april)
A.E. (Alwin) de Jong (Grote Steden) (vanaf 2 april)
A.J. Th. (Arjan) Kaaks (Bedrijfsleven/ondernemers)
Mw. J. (Hannie) van Leeuwen (Ouderen en zorg)
P. (Pieter) Oudenaarden (Arbeidsmarkt/vakbeweging) (tot voorjaar)
Mw. D.M.E. (Dédé) Siemons (Sociale zekerheid) (tot voorjaar)

VOORZITTERS PROVINCIALE AFDELINGEN

H.J. (Hans) Morssink (Groningen) (tot 4 juli)
Mwr. A.M. (Annemarie) Knottnerus-van der Veen (vanaf 4 juli)
D. (Douwe) Tamminga (Friesland)
T. (Tjitte) de Jong (Drenthe)
Mw. W.H. (Hester) Maij (Overijssel) (tot 4 juli)
H.Th.M. (Hein) Pieper (Overijssel) (vanaf 4 juli)
H.J. (Herman) Kaiser (Gelderland) (tot 14 november)
W.P. (Wiert) Omta (Gelderland) (vanaf 14 november)
D. (Dinand) Ekkel (Flevoland)
R.T.B. (Reginald) Visser (Noord-Holland)
A. (Tony) de Bos (Zuid-Holland)
W.J. (Wybe) de Graaf (Zeeland)
J.F.M. (Hans) Janssen (Noord-Brabant) (tot 19 november)
W.A.F.M. (Wil) van der Kruijs (Noord-Brabant) (vanaf 19 november)
D.A.M. (Dieudonné) Akkermans (Limburg) (tot 21 november)
K.M.L. (Karel) Leunissen (Limburg) (vanaf 21 november)

CDJA/CDAV

J.J.W. (Jeroen) van Velzen (voorzitter CDJA) (tot 4 juni)
A.J.D. (Arrie) Vis (voorzitter CDJA) (vanaf 4 juni)
Mw. A. (Arinda) Callewaert-de Groot (voorzitter CDAV)

ADVISERENDE LEDEN (niet-stemhebbend)

F.J.M. (Jos) Werner (voorzitter Eerste Kamerfractie) (tot 7 juni)
L.C. (Elco) Brinkman (voorzitter Eerste Kamerfractie) (vanaf 7 juni)
S. (Sybrand) van Haersma Buma (voorzitter Tweede Kamerfractie)
W.G.J.M. (Wim) van de Camp (voorzitter Eurodelegatie)
R.H.J.M. (Raymond) Gradus (directeur Wetenschappelijk Instituut)
G.J. (Geert) Jansen (voorzitter Bestuurdersvereniging) (tot 1 oktober)
A.T.B. (Ank) Bijleveld (voorzitter Bestuurdersvereniging) (vanaf 1 oktober)
P. (Piet) Boekhoud (voorzitter CDA Kleurrijk) (tot 29 oktober)
K. (Kaya) Turan Kocak (voorzitter CDA Kleurrijk) (vanaf 29 oktober)

De taken van het Partijbestuur zijn onder meer:

- het leiding geven aan alle politieke en organisatorische activiteiten van en binnen de partij;
- de zorg voor de handhaving van de statuten en reglementen;
- de bespreking van het politieke beleid van de fracties in de Eerste en Tweede Kamer en van de CDA-delegatie in de EVP-fractie;
- de voorbereiding en organisatie van de verkiezing van de leden van de Eerste en Tweede Kamer en het Europees Parlement;
- het opstellen van concept- of model-programma's ten behoeve van verkiezingen van vertegenwoordigende lichamen;
- de zorg voor het beheer van geldmiddelen en eigendommen van het CDA;
- de voorbereiding van de besluitvorming van Partijcongressen.

Het Partijbestuur is in 2011 tien keer bij elkaar geweest, waarvan één bijeenkomst als brainstormsessie. Naast de Provinciale Statenverkiezingen en de Eerste Kamerverkiezingen, kwam vooral het proces na “Verder na de klap” aan de orde. Er zijn verschillende commissies en werkgroepen ingesteld en er is gestart met de uitvoering van de resolutie over de positie van de Islam in het CDA naar aanleiding van het congres op 2 oktober 2010. Er is een werkgroep ingesteld die in 2012 met haar eindadvies komt. In samenhang met de inhoudelijke discussie over de nieuwe koers is ook aandacht besteed aan de ontwikkelingen op het gebied van de bezuinigingen, ontwikkelingssamenwerking en integratie/immigratie.

1.2. Dagelijks Bestuur

Het Dagelijks Bestuur heeft de dagelijkse leiding over alle politieke en organisatorische activiteiten van en binnen de partij. Het kan in spoedeisende gevallen namens het Partijbestuur beslissingen nemen, en bereidt de besluitvorming van het Partijbestuur voor. Verder is het Dagelijks Bestuur onder meer verantwoordelijk voor het personeelsbeleid van het CDA-bureau.

1.3. Toetsingscommissie

De Toetsingscommissie adviseert het Partijbestuur ter zake van:

- de toetsing van de hoofd- en nevenfuncties van kandidaat-parlementariërs aan art. 114 van de Statuten (“Uitgesloten is de cumulatie van politieke functies, partijfuncties en/of maatschappelijke functies die het aanzien van het politieke ambt of van de partij schaadt, doordat de cumulatie tot een belangenvermenging leidt die de integriteit van de politieke besluitvorming aantast of tot een zodanige belasting van de betrokken persoon leidt, dat in redelijkheid geen behoorlijke vervulling van de politieke functie en/of partijfunctie is te verwachten.”);
- de toetsing van (voorgenomen) cumulaties van functies (de zogenoemde dubbelmandaten).

Het Partijbestuur neemt uiteindelijk, gehoord hebbende het advies van de Toetsingscommissie, een definitieve beslissing.

De Toetsingscommissie is voor het laatst in februari 2011 bijeengevoerd om de hoofd- en nevenfuncties van de kandidaat-Eerste Kamerleden aan art. 114 van de Statuten te toetsen. De Toetsingscommissie heeft zich in de loop van 2011 niet gebogen over verzoeken om toestemming voor cumulaties van functies.

De Toetsingscommissie bestaat uit mr. M.L.A. van Rij (voorzitter), mw. mr. L.B.F.M. Hellwig, mw. mr. J.G.J. Kamp, mw. H.J. Nap-Borger en mr. J.J.L. Pastoor. Het secretariaat wordt gevoerd door mr. M.J. Schüssler.

1.4. Royementscommissie

De Royementscommissie is belast met de beslissing over de inbehandelingneming van een voordracht tot ontzetting uit het lidmaatschap van het CDA, oordeelsvorming ter zake van die voordracht en kennisgeving van haar uitspraak ter fiattering aan het Partijbestuur. In 2011 zijn er geen voordrachten tot ontzetting uit het lidmaatschap ingediend.

De Royementscommissie wordt gevormd door mw. mr. P.C. Lodders-Elfferich (voorzitter), mr. W.M.M. van Fessem, mw. mr. P.E.M.S. Lokin-Sassen, H. Visser en mr. ing. P. van der Zaag. Het secretariaat wordt gevoerd door mr. M.J. Schüssler.

1.5. Commissie van Beroep

De Commissie van Beroep beslist op ingestelde beroepen tegen beslissingen van partijorganen en/of verbanden, waartegen krachtens Statuten of reglementen beroep kan worden ingesteld. In 2011 heeft de Commissie van Beroep een ingesteld beroep inzake toepassing van de drietermijnenregel behandeld en hierover op 4 maart 2011 uitspraak gedaan.

De Commissie van Beroep bestaat uit drs. W.J. Deetman (voorzitter), mr. F.J.M. Houben, prof. mr. A.H.M. Dölle, mw. G.W. van Montfrans-Hartman en mr. W.F.C. Stevens. Griffier is mw. mr. M.A.C. Prins.

1.6. Commissie Integriteit

De Commissie integriteit werd door het Partijbestuur verzocht te rapporteren over het thema integriteit en openbaar bestuur. Begin 2011 heeft de Commissie haar bevindingen gepresenteerd in de brochure: *“Een betrouwbaar politicus. Grondhouding voor volksvertegenwoordigers en bestuurders namens het CDA”*. Deze brochure is aan alle leden van de BSV verzonden, alsmede aan een groot aantal afdelingsbestuurders. De Commissie is met een tweetal aanbevelingen gekomen die werden overgenomen door het Partijbestuur: het instellen van (i) een landelijke integriteitscommissie en (ii) regionale vertrouwenspersonen. Aan de realisatie van voornoemde twee aanbevelingen wordt momenteel uitvoering gegeven.

1.7. Financiële Commissie

De Financiële Commissie is volgens de statuten belast met het jaarlijks onderzoek van de balans en de staat van baten en lasten van de partij, van de bijzondere organen en van de bijzondere organisaties en brengt daarvan verslag uit aan het Partijcongres. De commissie adviseert het Partijbestuur over financiële aangelegenheden. De Commissie kwam in 2011 bijeen ter bespreking van de jaarrekening 2010 en de begroting 2012. De samenstelling van de Commissie was in 2011 als volgt:

Mr. J.C.A.M. Gielen, voorzitter (tot 29 oktober)

Mr. W.C. Zwanenburg, voorzitter (vanaf 29 oktober)

Drs. M.B. de Haas

Drs P. Brand (vanaf 29 oktober)

Prof. Dr. C. G. Koedijk, adviseur (partijpenningmeester) (tot 2 april)

H.P.J. van Meijl RB, adviseur (partijpenningmeester) (vanaf 2 april)

Mw. drs. H.A.M. Nauta-van Moorsel, adviseur (directeur partijbureau)

M.P.R. Kampmeijer, adviseur (controller partijbureau)

1.8. Fonds Wetenschappelijk Instituut

Het Fonds Wetenschappelijk Instituut heeft als doelstelling financiële ondersteuning te verlenen aan wetenschappelijke activiteiten ten dienste van de Christen-democratie. Op grond van die doelstelling levert het fonds een belangrijke bijdrage aan de werkzaamheden van het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA.

Het bestuur van het fonds vergaderde in 2011 tweemaal, eenmaal in het voorjaar over de jaarrekening 2010 van het fonds en van het WI en eenmaal in het najaar over de begrotingen en de jaarplannen voor 2012.

De samenstelling van het bestuur is als volgt:

Mr. H.M. Krans, voorzitter
Mr. P.C.M. Mullink, penningmeester
Drs. B. Beumer
Drs. G. Goedhart
Ir. J.A.G. Verheijen
Prof. Dr. R. H.J.M. Gradus, adviseur (directeur Wetenschappelijk Instituut)
Drs. E.J. van Asselt, (plv directeur Wetenschappelijk Instituut)
Mr. F.A.M. van den Heuvel, adviseur (penningmeester Wetenschappelijk Instituut)
Prof. Dr. C. G. Koedijk, adviseur (partijpenningmeester) (tot 2 april)
H.P.J. van Meijl RB, adviseur (partijpenningmeester) (vanaf 2 april)
Mw. Drs. H.A.M. Nauta-van Moorsel, adviseur (directeur partijbureau)

1.9. Professor Steenkampfonds

Het Steenkampfonds heeft als doelstelling ondersteuning te verlenen aan scholings- en vormingsactiviteiten. Op grond van die doelstelling levert het fonds een belangrijke bijdrage aan de werkzaamheden van het Steenkampinstituut.

Het fondsbestuur vergaderde in 2011 tweemaal; eenmaal voor de bespreking van de jaarrekening 2010 en eenmaal voor de bespreking van de begroting en de jaarplannen van 2012.

In 2011 was de samenstelling van het fondsbestuur als volgt:

Dr. H.O.C.R. Ruding, voorzitter (tot 29 oktober)
Vacature, voorzitter (vanaf 29 oktober)
Mw.mr. H.G.M. Giezeman, secretaris
Mw. M.M. Nelisse RC, penningmeester
Dhr. G. de Jong
Dhr. J. ten Hoopen
Drs. H. Borstlap
Drs. C. Laenen, adviseur (hoofd van de sector HRM/SI/PO) (tot maart)
Prof. Dr. C. G. Koedijk, adviseur (partijpenningmeester) (tot 2 april)
Dhr. H.P.J. van Meijl RB, adviseur (partijpenningmeester) (vanaf 2 april)
Mw. Drs. H.A.M. Nauta-van Moorsel, adviseur (directeur partijbureau en hoofd van de sector HRM/SI/PO vanaf maart)

2. Werkgroepen en activiteiten

2.1. Partijcongressen

Zie jaarverslag sector communicatie.

2.2. CDA Senioren (voorheen Landelijk Ouderen Platform)

De CDA Senioren behartigen de belangen van senioren, door het CDA en leden van de Eerste en Tweede Kamer van gevraagd en ongevraagd advies te voorzien op het gebied van seniorenbeleid. Hierbij werken de CDA Senioren aan de volgende onderwerpen:

- zorg;

- gezode leefstijl;
- versterking mantelzorg;
- vrijwilligersbeleid;
- vergrijzing en krimp;
- wonen op maat;
- pensioenen;
- en inkomensbeleid.

De CDA Senioren zijn in 2011 vijf maal bijeen geweest. De CDA Senioren vergaderen op het CDA Partijbureau. Het platform bestaat uit twee afgevaardigden per provincie en personen met een standing invitation vanuit de Eerste en Tweede Kamer, het Europees Parlement en de Ouderenbonden.

Twee leden van de CDA Senioren (de voorzitter en de secretaris) zijn afgevaardigd naar het Mosterdoverleg. In dit overleg hebben tevens de Ouderenbonden en enkele leden van de CDA Tweede Kamer fractie zitting.

Eén lid van de CDA Senioren is afgevaardigd als toehoorder naar de Europese Senioren Unie (ESU). Er wordt gewerkt aan een volledig lidmaatschap.

Nieuwe leden CDA Senioren

De heer C.D. de Kok als opvolger van de heer J. Zuurbier.

Mevrouw L. Geluk-Poortvliet als opvolger van de heer Wilderom (Zeeland). Zij zal CDA Senioren gaan vertegenwoordigen bij de ESU (opvolger van de heer H. de Jong).

Mevrouw G. Laarman-Hemstede afgevaardigde van de Provincie Overijssel.

De heer P.W. Moons afgevaardigde van de Provincie Drenthe. Hij volgt de heer H. de Vries op.

De heer O. Pol is de nieuwe afgevaardigde van de PCOB.

In mei wordt welkom geheten de heer A. van Beek, namens de ANBO. Hij is opvolger van de heer De Leeuw. De heer Ton de Leeuw was al vanaf de oprichting van het Ouderenplatform actief als CDA-lid met een afvaardiging vanuit de ANBO.

De heer A. Ketel zal de heer H. de Jong gaan opvolgen. De heer I. Emili is aanwezig als afgevaardigde vanuit Rotterdam. Rotterdam ressorteert nu nog onder Zuid-Holland. De Stuurgroep beraadt zich om naast de provinciale afvaardigingen, ook afvaardigingen vanuit grote steden in de de CDA Senioren op te nemen.

Medio 2011 is mevrouw Riet Greweldinger overleden. Mevrouw Riet Greweldinger stond aan de wieg van de CDA Senioren.

In november is afscheid genomen van de heer Be Bronsema, afgevaardigde van de Provincie Groningen, van de heer Dick de Jong, afgevaardigde van de Provincie Friesland, van mevrouw drs. L.T. Holtkamp-van Es als secretaris van CDA Senioren en van mevrouw Liesbeth van Heest als beleidsmedewerker. Mevrouw Holtkamp wordt opgevolgd door mevrouw drs. M.G.J. van der Sanden-Holthuijzen als secretaris van CDA Senioren.

In november is de heer Jaap Westland overleden. Hij was een toegewijd penningmeester van CDA Senioren.

Stuurgroep

De leden van de Stuurgroep van de CDA Senioren zijn boventallig tot en met november 2011. De samenstelling van de stuurgroep is in november 2011 gewijzigd. Afscheid is genomen van mevrouw Drs. L.T. Holtkamp-van Es. Waardering is uitgesproken voor haar jarenlange inzet voor de CDA Senioren.

De samenstelling van de stuurgroep is als volgt:

- de heer H. Gerssen (voorzitter);
- en de heer J. Beumer (vicevoorzitter);
- mevrouw drs. L.T. Holtkamp-van Es (secretaris) (tot en met november);
- mevrouw drs. M.G.J. van der Sanden-Holthuijzen (secretaris) (vanaf 1 december);
- de heer J. Westland (penningmeester);
- de heer H. de Jong (alg. zaken, tot december 2010).

De zittingsduur van de leden van de Stuurgroep is maximaal tweemaal vier jaar. De voorzitter wordt in functie benoemd door het Landelijk CDA bestuur. De CDA Senioren hebben zelf het recht van voordracht voor de nieuw te benoemen voorzitter.

Commissies

De CDA Senioren kennen sinds 2009 een aantal commissies waarin verschillende leden van de CDA Senioren zitting hebben. Op dit moment zijn de volgende commissies actief:

- Commissie Zorg en Welzijn;
- Commissie Wonen;
- Commissie AOW/Pensioenen;
- en de Commissie Communicatie.

Door het instellen van deze commissies kunnen de CDA Senioren adequaat reageren op beleidsinhoudelijke actualiteiten rondom de thema's.

Thema's vergaderingen 2011

De CDA Senioren vergaderen op het CDA Partijbureau te Den Haag.

21 januari 2011

De heer Lambert van Nistelrooij, lid Europees Parlement, houdt een inleiding over het oplossen van de Economische crisis in de Eurozone en het beheersen van begrotingstekorten van de afzonderlijke staten. De Europese strategie 2020 is er op gericht om alle subsidies aan lidstaten te gaan toetsen en meer regionaal te bestemmen. De steekwoorden daarbij zijn: Slimmer (smarter), Groener (duurzaam en innovatief) en Regionaal.

Hij gaat uitgebreid in op de thema's: Vergrijzing en Krimp, Grensverkeer, Gezondheidszorg en Pensioenen.

11 maart 2011

Tijdens deze vergadering wordt gesproken over het thema: "Zorg en Welzijn". De heer Jaap Dijkema toont een Power Point presentatie over de zorgkosten, waarbij de verschillende stellingen en cijfers duidelijk worden onderbouwd. De CDA Senioren Commissie Zorg en Welzijn heeft 3 thema's geformuleerd, waarover standpunten worden gevraagd: De mens moet meer centraal staan, juist in deze tijd, Solidariteit in de Zorg, eigen verantwoordelijkheid en het Stellen van Grenzen. Tot slot houdt de heer W. Sluis een presentatie over perspectief AWBZ – solidariteit – subsidiariteit.

27 mei 2011

Tijdens deze vergadering komt mevrouw Ruth Peetoom, de kersverse partijvoorzitter van het CDA, kennismaken met de CDA Senioren. Het vertrouwen en de opdracht die zij heeft gekregen vragen om een nieuwe aanpak. Er is aandacht nodig voor de menselijke maat en onderling respect. Politiek moet weer van onderop worden beleefd, en niet als dictaat van de overheid worden ervaren. Drie commissies zijn geïnstalleerd: de Commissie Nieuwe Woorden, Nieuwe Beelden, de Commissie Organistie en de Commissie Strategisch Beraad. Allen spreken vertrouwen uit in de voorzitter en wensen haar veel succes toe. Mevrouw Ruth Peetoom bedankt voor het vertrouwen en geeft aan dat zij als voorzitter, als een gemotiveerd lid van de CDA club, naast de leden in de partij wil staan.

23 september 2011

De heer P.J. Schenderling, DB-lid van het CDJA en redacteur van het "Inhoudelijk Evaluatierapport over de toekomst van de Christendemocratie in Nederland", zal tijdens deze vergadering het rapport toelichten. In zijn rapport gaat hij uit van het gegeven dat als het CDA niet zou bestaan, waarom zouden we dan het CDA oprichten? We moeten daarbij notie nemen van alle veranderingen sinds de oprichting en van de tijd waarin we leven. We zien dan dat mensen een gebrek aan betekenis ervaren. Ze hebben hoge verwachtingen van het leven en ervaren ongekende welvaart. Er is grote aversie tegen alles wat vreemd is. Idealen moeten opnieuw geformuleerd worden en grenzen erkend. Het CDA moet kiezen voor immateriële groei, welzijn boven welvaart, kiezen voor waarden van het leven. Het mensbeeld heeft drie dimensies: ieder mens heeft talenten, mensen in verhouding tot elkaar en de mens in verhouding met God. Deze uitgangspunten moeten politiek vertaald worden.

Mevrouw J. Dijkema-Reinders gaat in op het visiedocument Wonen van Ouderen in Leeuwarden. Het is een voorbeeld van bottum up denken tussen de samenwerkende ouderenbonden. Er is een leegloop van het platteland i.v.m. het gebrek aan voorzieningen.

Naar aanleiding van een column van Sabine Uitslag heeft de heer Kees de Kok vanuit Noord Holland een resolutie opgesteld over mantelzorg.

25 november 2011

Tijdens deze vergadering spreekt de heer Hubert Schokker, beleidsmedewerker Financiën en Sociale Zaken van de Tweede Kamer fractie. Hij vervangt de heer Eddy van Hijum. Aan de hand van een Power Point presentatie houdt hij een inleiding over de participatie van ouderen op de arbeidsmarkt. Het CDA zou meer moeten herinvesteren in senioren. In 2012 gaat de wet Werken naar Vermogen in. Hij geeft de senioren de hint: Creëer je eigen toekomst, niet meer van hetzelfde gaan doen, maar zet je verworven wijsheden in.

De heer Hans Janssens is het nieuwe Hoofd Communicatie bij het CDA. Hij stelt zich voor en gaat in op onderdelen van zijn takenpakket. In overleg met hem zal de website van de CDA Senioren worden aangepast.

De werkgroep Verbeterpunten, opgericht per 1 november 2011 om het functioneren van de CDA Senioren te verbeteren, geeft aan dat de protocollen waarin de werkwijze van de CDA Senioren staan beschreven, zullen worden vernieuwd. Ook zal een modelprotocol worden opgesteld voor het oprichten van een provinciale CDA Senioren.

Financiën

Het CDA bestuur heeft de subsidie van € 5.000 tot 2010, in 2011 teruggebracht naar € 2.500. Dit betekent dat er in 2012 drastisch moet worden bezuinigd.

2.3. Basisgroep Sociale Zekerheid

Inleiding

De Basisgroep is een landelijke werkgroep van het CDA. De leden zijn uitkeringsgerechtigd of zijn dit geweest. De werkgroep die sinds 1986 bestaat heeft tot doel het opkomen voor de zwakkeren in de samenleving. De doelstelling van de Basisgroep is de positie van uitkeringsgerechtigden helder voor het voetlicht te brengen. Zij vervult gevraagd en ongevraagd ook de adviesrol voor de CDA Tweede Kamerfractie op het brede sociale terrein en het beleidsveld Volkshuisvesting.

Gevoelig verlies

Eind maart is Koos Boone, bestuurslid en oud penningmeester overleden. Hij was al geruime tijd ziek. Hij heeft zich altijd bijzonder verbonden gevoeld met de medemens die het niet breed had in sociaal opzicht of qua gezondheid.

De Basisgroep zal Koos blijven herinneren als een bijzonder mens.

Leden

Het aantal actieve leden schommelt rond de twintig en kan nauwelijks groeien. De belangrijkste oorzaak hiervan is de zeer forse daling van het ons beschikbaar gestelde budget.

Ongeveer 80% van het budget wordt besteed aan reiskosten. Hierdoor was het noodzakelijk om minder plenaire - en bestuursvergaderingen te beleggen.

De bestuurssamenstelling december 2011:

Arend Jansen, voorzitter

Patrick Vervoort, secretaris

Nico van Jaarsveld, penningmeester a.i. / algemeen adjunct

De bestuurssamenstelling is in 2011 gewijzigd: Volgens het rooster van aftreden is Lex-Willem van Rijn als bestuurslid teruggetreden. Van hem is op passende wijze afscheid genomen.

Het bestuur heeft besloten om door te gaan met 3 bestuursleden en een tweetal vacatures voorsnog niet in te vullen in verband met de discussie over de vernieuwingsslag van de Basisgroep begin 2012.

Doelstellingen 2011

De voor 2011 geformuleerde doelstellingen zijn deels gerealiseerd en worden deels voortgezet in 2012. De strakke budgetbewaking was lastig maar werpt toch zijn vruchten af.

Ons blad Open Forum is driemaal verschenen waarvan eenmaal zelfs als themanummer.

Onderzocht wordt een andere papierenverschijningsvorm van Open Forum in combinatie met een digitale versie. De ontwikkeling van een digitale nieuwsbrief is ter hand genomen

Eind 2011 is gestart met het opstellen van een toekomstvisie voor de Basisgroep. De bespreking hiervan staat gepland voor begin 2012.

De uitreiking van de Frans Wolters Prijs, geagendeerd op het najaarscongres van 2011, is in overleg met de partij voorschoven naar het bijzondere congres en nieuwjaarsreceptie van januari 2012

Werkwijze

Tijdens de jaarvergadering 2010 is een viertal werkgroepen ingesteld waarbij is aangegeven dat de werkgroep Armoede- en Inkomensbeleid als centrale werkgroep functioneert. Daarnaast was er de werkgroep huisvesting, de werkgroep WSW, Wajong, WIA en PGB (persoonsgebonden budget) en de werkgroep WWB, WMO en cliëntenraden.

Ieder lid van de Basisgroep was verplicht deel te nemen aan één van deze werkgroepen.

Vastgesteld is dat deze werkwijze niet succesvol was en men noodgedwongen moest terugvallen op de werkwijze dat de Basisgroep als geheel weer wordt gezien als werkgroep.

Een verbetering van de werkwijze zal onderdeel gaan uitmaken van de op te stellen toekomstvisie van de Basisgroep.

Financiën

Het jaar 2011 was een lastig financieel jaar vanwege de sterk verminderde bijdrage van partij en fractie.

In goed overleg met partijbureau en Stichting Fractie bureau zijn we hier met elkaar uitgekomen. Overigens betekende dit wel een duidelijke beperking in ons functioneren.

Activiteiten

Er zijn gesprekken gevoerd met de nieuwe partijvoorzitter Ruth Peetoom en Anita Rasenberg (DB-lid partijbestuur met de sociale portefeuille).

Guusje Dolsma (secretaris Economische zaken VNO-CNW) heeft als lid van de Commissie Strategisch Beraad uitvoerig gesproken met de leden van de Basisgroep.

Gast spreker René Paas (Divosa) is met het thema 'Tekenen van de Tijd' ingegaan op de komende wetgeving 'Werken naar Vermogen'. De bijeenkomst had het karakter van een studiebijeenkomst.

Medio augustus is er een persbericht uitgegeven met als titel "Minima de dupe van 'verborgen' onvermijdbare woonlasten", waarin de Basisgroep aangeeft zich grote zorgen te maken.

Er wordt steeds uitgegaan van de normuur van € 220,- p.m. na aftrek van de huurtoeslag. De werkelijkheid is echter dat velen, zoals het Nibud nu zelf ook erkent, te maken hebben met extra 'onvermijdbare kosten' die nergens worden vermeld.

Voor het CDA-najaarscongres 2011 waren er een tweetal resoluties in voorbereiding maar deze hebben we om procedurele reden niet kunnen indienen. De resoluties zullen worden aangepast zodat zij op een ander moment alsnog kunnen worden ingediend.

Bij de plenaire vergaderingen in de Tweede Kamer is oud CDA-Kamerlid Pieter Jan Biesheuvel voorzitter van de bijeenkomsten in de gesprekken met de leden van de fractiecommissie SEF (Sociaal -Economisch - Financieel) en het beleidsveld Volkshuisvesting.

Vaste gesprekspartners vanuit de fractiecommissie zijn Eddy van Hijum en Mirjam Sterk.

Daarnaast is gesproken met Bas Jan van Bochove en Pieter Omtzigt.

De gesprekken, die vroegtijdig zijn afgesproken met de fractieleden, verlopen niet naar wens van de Basisgroep vanwege de zeer korte overlegduur of zelfs afzeggingen. Voor 2012 is hier een verbeteringslag absoluut noodzakelijk.

Europa

Arend Jansen maakte deel uit van de ad hoc werkgroep Sociaal Europa. De werkgroep was in het leven geroepen door de CDA werkgroep Europa, met als opdracht te verkennen hoe de christendemocraten Europa in een sociaal perspectief plaatsen. Het einddocument zal als bouwsteen dienen voor het Europa manifest van 2012.

Nico van Jaarsveld vertegenwoordigt de Basisgroep in het EUCDW-overleg in de vacature die was ontstaan na het overlijden van Koos Boone.

De Basisgroep bereikte op 25 juni, de dag van ons 25 jarig bestaan, een belangrijke mijlpaal.

Na vele jaren is tijdens een EZA conferentie te Doorn, men er in geslaagd om voor het Europees sociale netwerk (EPSIN) het bestuur uit te breiden met een vertegenwoordiger uit Roemenie en Polen. De Basisgroep heeft zich vele jaren als mede initiatiefnemer van het nieuwe sociale platform, ingezet voor een brede internationale bestuurlijke afspiegeling.

Tot slot

Ook in 2012 zijn er nieuwe uitdagingen en wordt er spanningsvol uitgekeken naar de discussie over onze eigen toekomst als Basisgroep.

Dank zijn wij verschuldigd aan allen die ons werk mogelijk maken en tegelijkertijd weten we ons ook voor 2012 weer gesteund.

2.4. CDA Kleurrijk

Samenstelling en werkwijze. De samenstelling van de kerngroep van CDA Kleurrijk is in 2011 enigszins veranderd. Piet Boekhoud, die het voorzitterschap sinds 2010 bekleedde, werd in september 2011 opgevolgd door Kaya Turan Koçak, die eerder al gewoon lid was van de kerngroep. Verder is Gisela Mohanlal gestopt met haar werk in de kerngroep en heeft Til Gardeniers er wegens gezondheidsredenen voor gekozen om meer op de achtergrond, als adviseur, bij de kerngroep betrokken te blijven.

CDA Kleurrijk heeft voor de opvolging van Piet Boekhoud een open verkiezing voor het voorzitterschap georganiseerd. Na het voeren van gesprekken met diverse kandidaten door een vertegenwoordiging van de kerngroep, bleek Kaya Turan Koçak het beste bij de eerder openbaar aangekondigde (onder meer via de nieuwsbrief) functieomschrijving te passen. Voor CDA Kleurrijk was de openbare voorzittersverkiezing een positieve ervaring die de binding met de achterban zeer heeft versterkt.

De kerngroep bestond in 2011 uit: K. Koçak (sectormanager en diversiteitsmanager Rabobank), G.J. van Reenen (deskundige cultuurmanagement), T. Essed (voormalig gedeputeerde provincie Noord Brabant), H. Jansen (Europees journalist), O. Makkor (directeur Pro-For-Work People) en M. Rambaran (PR, raadslid Den Haag). T. Gardeniers-Berendsen (o.a. ex-minister CRM) is als adviseur, en Ruud Lubbers is als ambassadeur aan CDA Kleurrijk verbonden. Vanuit het

partijbureau werd CDA Kleurrijk ondersteund door Karin Hoentjen. CDA Kleurrijk communiceert overwegend via email. Daarnaast is zij in 2011 zeven keer bijeengekomen voor regulier overleg. Verder heeft de kerngroep van CDA Kleurrijk in het najaar van 2011 een heidag georganiseerd, waar het jaarplan voor 2012 zeer uitgebreid is besproken.

Communicatie binnen het CDA. Binnen de partij heeft CDA Kleurrijk met diverse geledingen (CDJA, Bestuurdersvereniging, Kamerfractie, CDAV, WI en DB) langs formele en informele weg contact. Dat contact staat steeds in het teken van het bevorderen van de diversiteit binnen de partij. In 2011 is in het bijzonder aandacht besteed aan het uitbouwen van de contacten met de fracties van de Tweede- en de Eerste Kamer. Er is een geformaliseerd overleg met Kamerlid Mirjam Sterk, die vanuit de fractie als contactpersoon voor CDA Kleurrijk is aangewezen. Daarnaast is in 2011 regelmatig contact geweest tussen CDA Kleurrijk-voorzitter Kaya Koçak en CDA-fractie leider Sybrand van Haersma Buma en zijn ook contacten met andere Kamerleden uitgebouwd. Formele contacten zijn gelegd met Minister van Binnenlandse Zaken Donner, met Minister voor Asiel en Migratie Leers, met Minister van Onderwijs Van Bijsterveldt en met fractievoorzitter in de Eerste Kamer Brinkman.

Netwerk. CDA Kleurrijk streeft naar een zo groot mogelijk netwerk binnen de partij. Het gaat hier vooral om een digitaal netwerk. In 2011 is dit gegroeid naar meer dan 400 personen. Belangrijkste communicatiewijze is de nieuwsbrief die met een frequentie van vier keer per jaar aan de achterban verstuurd wordt en waarin aandacht is voor actualiteiten, aankondigingen, activiteiten en waarin telkens een woord van voorzitter Koçak en een column van één van de andere kerngroep-leden wordt opgenomen. CDA Kleurrijk is in 2011 steeds actiever gebruik gaan maken van de eigen website en van sociale media (facebook en twitter), om aandacht voor thema's van diversiteit te vragen.

In 2011 is het niet gebleven bij eenzijdig contact vanuit de kerngroep van CDA Kleurrijk naar de achterban, maar in oktober is tevens een grote en goed bezochte bijeenkomst belegd rond het thema onderwijs, waarbij ook Minister van Onderwijs Marja van Bijsterveldt aanwezig was. Rond de Kerst is een tweede goedbezochte bijeenkomst georganiseerd in Den Haag.

Ambassadeur. Ruud Lubbers is ambassadeur van CDA Kleurrijk. In die hoedanigheid promoot hij (onder andere via de CDA Kleurrijk folder) de diversiteit binnen de partij. In 2011 heeft Ruud Lubbers de kerngroep diverse malen begeleid in gesprekken met bewindslieden en Kamerleden.

2.5. Steden

De aanpak van het Grote Stedenbeleid van het CDA kreeg in 2011 een aantal nieuwe impulsen, die te maken hadden met een nieuw samenstelling van het partijbestuur in april van het jaar. Zo werd er ingestoken op een permanent stedelijk netwerk van actieve CDA'ers in de Nederlandse steden (100.000+ inwoners), die elkaar regelmatig ontmoeten om met elkaar inspiratie op te doen, van en met elkaar te leren. Dit met het motto 'Meer CDA in de Stad.' In februari was er een bijeenkomst in Amsterdam met zo'n 80 personen, in september was er een tweede netwerkbijsamenkomst in Enschede, met 50 CDA'ers. In december vonden 110 stedelijke partijgenoten de weg naar Utrecht, voor de derde bijeenkomst.

De bijeenkomsten zijn zo ingericht dat er aan de hand van terugkerende bouwstenen gewerkt wordt aan een sterkere positie van het CDA in de stad, maar bovendien opbrengsten zijn zodat deelnemers vervolgens in de eigen stad aan de slag kunnen. Met behulp van een interactieve aanpak, enthousiasme leiding en bijzondere locaties, zijn de bijeenkomsten bovendien

motiverend en energiek. Inmiddels is het netwerk 450 personen groot. De Bestuurdersvereniging heeft ook een rol gespeeld in de organisatie.

Om ideeën en uitkomsten te borgen is er in september voor het stedennetwerk een wikipagina geopend. Op deze site kunnen ook moties en notities van CDA-fracties in de steden gezet worden, zodat andere CDA-fracties deze kunnen overnemen. Een voorbeeld is de motie van het CDA Enschede, die pleitte voor ambulances op de busbaan, bij noodgevallen. Deze succesvol binnengehaalde motie, kreeg een (succesvol) vervolg in andere steden.

Het CDA is in 2011 gestart met stedelijke 'proeftuinen' van wijken, die geadopteerd worden door de CDA-afdeling. De stedelijke afdeling gaat opzoek naar zogenaamde 'onverwachte allianties'. Dit betekent dat eerst de sociale structuren worden geanalyseerd en de CDA-leden in de wijk in kaart worden gebracht. Met de leden en de bestaande structuren probeert het CDA terug te komen in de haarvaten van de steden. Voor dit proces is een speciale 'buurtscan' ontworpen. Eind 2011 werd er in vier steden gewerkt aan een proeftuin.

Na de kennismakingstour van de nieuw gekozen partijvoorzitter, Ruth Peetoom, in de provincies, startte in augustus een stedentour. Peetoom deed o.a. de steden Amersfoort, Rotterdam, Den Haag, Zaandam, 's-Hertogenbosch, Haarlemmermeer en Nijmegen aan.

In de communicatie rond het stedennetwerk is er een speciale stedennetwerksite gekomen.

2.6. *Ledendebatten- Van de partij over ...*

In 2011 is gestart met een nieuwe reeks ledendebatten 'Van de partij over....' Parallel aan het debat werd een kinderprogramma georganiseerd. Het ledendebat nieuwe stijl is een activiteit voor het hele gezin. De debatten hebben een centraal thema dat onderverdeeld wordt in een aantal subthema's. Op die subthemas werden deskundigen uit het maatschappelijk middenveld gevraagd om een stand van zaken weer te geven en een eigen inbreng naar voren te brengen. De discussie werd met de leden gevoerd aan de hand van stellingen. De kindersessies waren in hetzelfde thema als het debat. Spelenderwijs werd het thema onder de aandacht gebracht en in een kringgesprek over gesproken. In het voorjaar stond het debat over kinderen en opvoeding gepland, dit heeft wegens persoonlijke omstandigheden in het CDA geen doorgang kunnen vinden. In het najaar was het debat over integratie in een multifunctioneel centrum in Utrecht.

2.7. *Gesprekken met maatschappelijke organisaties*

Professor Steenkamp Lezing. Het dagelijks bestuur heeft in april 2007 besloten een netwerk evenement voor maatschappelijke organisaties, waaronder mogelijke steunzenders, te organiseren. De aanleiding van een dergelijk evenement is de 'verjaardag' van de partij op 11 oktober. Gezien de verbondenheid van de heer Steenkamp aan de oprichting van het CDA op 11 oktober 1980 is besloten om het evenement de naam Professor Steenkamp Lezing mee te geven. In het jaar 2011 is besloten de Professor Steenkamlezing niet door te laten gaan vanwege onvoldoende aanmeldingen. Het thema was vereniging van de toekomst. De gesprekken met maatschappelijke organisaties en het dagelijks bestuur stonden dit jaar voornamelijk in het teken van kennismakingsgesprekken, omdat in 2011 een volledig nieuw bestuur is aangetreden.

2.8. Verkiezing partijvoorzitter

Na het vertrek van de partijvoorzitter Van Heeswijk in 2010 heeft het bestuur besloten tot een open verkiezing van de nieuwe partijvoorzitter. Een oproep aan alle leden is geplaatst in het tijdschrift van het CDA om te solliciteren of iemand voor te dragen als kandidaat partijvoorzitter. Waarbij voorwaarde was dat de sollicitanten zelf vooraf steun zochten voor hun kandidatuur. De sollicitatiecommissie heeft een marginale toetsing gehouden. Voorjaar 2011 werden zes kandidaten voorgesteld aan de leden, te weten: Ruth Peetoom, Ton Roerig, Sjaak van der Tak, Jan de Visser, Martijn Vroom en Ronald Zoutendijk.

Het bestuur heeft twee onafhankelijke procesbegeleiders aangesteld om het proces te begeleiden en te bewaken.

De partij organiseerde vier speeddate sessies met de kandidaat voorzitters door het gehele land, een artikel in CDA media, internetpagina en persbegeleiding. Het partijbureau faciliteerde de ondersteuning aan de kandidaten. De kandidaten kregen de ruimte om de eigen campagne in te vullen: spreekbeurten bij afdelingen, t-shirts, facebook en dergelijke.

De leden konden via de telefoon of website stemmen met een unieke code. Na de eerste stemronde bleven twee kandidaten over; Ruth Peetoom en Sjaak van der Tak. De leden konden tot het congres op 2 april – 12.00 uur stemmen. De verkiezing van de nieuwe partijvoorzitter is gewonnen door Ruth Peetoom.

2.9. Commissies en werkgroepen na ‘Verder na de klap’

De Evaluatiecommissie Frissen heeft eind 2011 haar eindrapport gepresenteerd. In dit rapport werd een aantal conclusies getrokken en aanbevelingen gedaan. De partij heeft de drie hoofdcategoryen, cultuur, inhoud en structuur van de aanbevelingen als leidraad gebruikt voor het instellen van de commissie Nieuwe woorden, nieuwe beelden, strategisch beraad en de werkgroep organisatie.

Commissie Geel – Nieuwe woorden, nieuwe beelden

De commissie is in mei van start gegaan met haar werkzaamheden. Deze commissie heeft op basis van ledenbijeenkomsten, literatuur, gesprekken met opinieleiders, wetenschappers en theologen gewerkt aan een eigentijdse hertaling van de uitgangspunten van het CDA. Een tussenrapportage is gepresenteerd op het najaarscongres van 2011. De commissie heeft in het voorjaar van 2012 haar eindrapport en dvd gepresenteerd.

De commissie bestaat uit: J. Geel (voorzitter), J. Alting von Geusau, T. Brinkel, G. Buijs, H. Hagoort, M. Martens, S. van den Nieuwenhof, S. Sahin, P. Schenderling en R. van Zwieten. Het ambtelijk secretariaat van de commissie was tot 01-09-2011 in handen van R. Fleurke en daarna in handen van K. Hoentjen.

Strategisch beraad

Een van de factoren wordt in het evaluatierapport van de Commissie Frissen als volgt verwoord: “Op basis van het Program van Uitgangspunten moet worden gewerkt aan een nieuwe christendemocratische koers en inhoud. Het CDA moet een krachtig geluid laten horen, voorbij de verouderde analyse van de tegenstelling links-rechts.” En in het evaluatierapport van het CDJA “De toekomst van de christen-democratie in Nederland” wordt een analyse geboden van de huidige samenleving en de noodzakelijke/ mogelijke reactie van de partij op de nieuwe ontwikkelingen. Ook een aantal resoluties, welke in het laatstgehouden Congres werden ingediend en besproken, onderschrijven de noodzaak tot de formulering van een nieuwe koers. Het strategisch beraad is in juni geïnstalleerd en in september gestart met haar werkzaamheden.

De taakopdracht van het Beraad luidt: “Met inachtneming van de aanbevelingen welke zijn gedaan in de evaluatierapporten en met kennisname van het Program van Uitgangspunten, de betreffende resoluties en andere partijrapporten over dit onderwerp, heeft het Beraad de taak om een aanzet te formuleren voor een nieuwe koers voor de (Nederlandse) christendemocratie voor de komende 10 à 15 jaar, Agenda 2025. Op het najaarscongres heeft de voorzitter van het strategisch beraad de eerste lijnen geschetst van de nieuwe koers voor het CDA. Deze is tijdens een deelsessie voorgelegd aan de leden. Elk lid van het strategisch beraad heeft met 25 individuen (CDA-ers en niet-CDA-ers) gesproken over de samenleving; de uitdagingen en kansen. Het beraad zal in het voorjaar van 2012 de nieuwe koers presenteren, waarna de leden gelegenheid hebben om hierover in hun afdeling te discussiëren. In het voorjaarscongres van 2012 wordt dan de nieuwe koers definitief vastgelegd.

Het beraad bestaat uit: mr. A.J. de Geus (voorzitter), ing. M. Amhaouch, mr. drs. J. Bakker-Klein, drs. J.A.M.J. van den Berg-Jansen, prof.dr. A.L. Bovenberg, prof. mr. dr. J.A. de Bruijn, G. Dolsma, drs. M.J. Fraanje, mr. L.K. Geluk, M.J.H. de Groot, mr. drs. M.C.G. Keijzer, drs. T. Koster, J.A.H. Melis, drs. J.M.H. Mourits, mr. dr. J.E. Nijman, prof. dr. G.J.E.M. Sanders, prof. dr. L.E.C. van der Sluis, mr. W. Smid, drs. A. Tonca, J.J.W. van Velzen, drs. J.G. de Vries, drs. M.E. Winkelman. Adviseurs aan het beraad waren: drs. E.J. van Asselt (WI), mr. drs. L.C. Brinkman (Eerste Kamer), mr. ing. W.G.J.M. van de Camp (Europees Parlement), prof. dr. R.H.J.M. Gradus (WI), mr. S. van Haersma-Buma (Tweede Kamer), drs. J.S.J. Hillen (Minister van Defensie) en drs. R.G. Peetoom (partijvoorzitter). De ambtelijke ondersteuning vanuit het partijbureau werd verzorgd door drs. E.C. Hoentjen en drs. J.A.W.C. Janssens.

Werkgroep organisatie

Na de verkiezingen van 9 juni 2010, zijn er twee evaluatierapporten verschenen welke aanbevelingen bevatten voor een vernieuwingsproces in de partij. Een deel van deze aanbevelingen concentreert zich op de partijorganisatie, in het bijzonder de bestuurlijke organisatie en het systeem van verantwoording en toezicht binnen de partij. Daarnaast zijn tijdens het laatstgehouden Congres van 2 april 2011 een aantal resoluties ingediend over dit onderwerp. Deze resoluties zijn aangehouden om de voorzitter de gelegenheid te geven om een werkgroep in te stellen die vernieuwingen binnen de partijorganisatie dient te gaan onderzoeken. De taakopdracht van de werkgroep luidt: “Met inachtneming van de aanbevelingen welke zijn gedaan in de beide evaluatierapporten en met kennisname van de rapportage van de werkgroepen Organisatie en Cultuur welke waren ingesteld door het PB en de resoluties welke zijn ingediend tijdens de Congressen van 27 november 2010 en 2 april 2011, heeft de werkgroep Organisatie de taak om de noodzakelijke aanpassingen van de partijorganisatie te onderzoeken. Doel van dit onderzoek is de opstelling van concrete aanbevelingen die zijn gericht op de ontwikkeling van een integraal systeem van governance waarbij zowel de mogelijkheden tot sturing en beheersing zijn gegarandeerd alsmede het toezicht en de verantwoording.” Tijdens het congres van 29 oktober 2011 heeft de werkgroep een aantal eerste resultaten van haar onderzoek gepresenteerd aan de leden. De leden konden aangeven of zij deze elementen herkenden en of zij aanvullende suggesties hadden. De werkgroep zal in de eerste helft van 2012 haar werkzaamheden gaan afronden. De werkgroep bestaat uit de volgende leden: Prof. Dr. Theo Camps, Mw. Drs. Rixt Meines en Dr. Lucas Meijs, De ondersteuning van deze werkgroep wordt verzorgd door drs. Ellen Nauta-van Moorsel, directeur partijbureau.

3. Buitenland

Het Internationaal werk van de Partij in 2011 bestond uit vier onderdelen, te weten de Commissie Buitenland, samenwerking binnen de Europese Volks Partij, internationale contacten en de Eduardo Frei Stichting.

3.1. Commissie Buitenland

De Commissie Buitenland is onder leiding van de voorzitter dhr. Bukman in 2011 vier keer bijeengekomen. In elke vergadering stond één specifiek thema centraal, te weten bespreking van het WRR rapport “aan het buitenland gehecht”, “Europa en ontwikkelingssamenwerking”, “defensie en bezuinigingen” en tenslotte de “Europese financiële crisis”. Twee ad hoc werkgroepen waren aan het werk onder de commissie Buitenland. Eén daarvan over de bezuinigingen die binnen defensie doorgevoerd zijn. De werkgroep kwam in korte tijd met een serie aanbevelingen voor de CDA fractie. Daarnaast was er een ad hoc werkgroep actief over het Midden-Oosten vredesproces. Deze groep is afgesloten met een actueel en bondig document, maar vergt nog verdere uitwerking in 2012. Met behulp van seminars zijn de thema’s ontwikkelingssamenwerking en de eurocrisis nader uitgediept met leden van het CDA.

Tenslotte zijn er vanuit de Commissie Buitenland twee conferenties georganiseerd. Allereerst de Norbert Schmelzerlezing waar Herman van Rompuy, voorzitter van de Europese Raad sprak. De lezing is tevens uitgebracht in een boekje. Daarnaast is een conferentie georganiseerd waarin de toekomst van internationale samenwerking centraal stond, met accenten op Europese samenwerking en de toekomst van ontwikkelingssamenwerking.

Onder de Commissie Buitenland is één vaste werkgroep werkzaam, de werkgroep Europa. Deze werkgroep is in 2011 zeer actief geweest met het stimuleren van het debat over Europa onder leden, het aanjagen van regionale Europa werkgroepen en het starten van het schrijven van een geactualiseerd Europamanifest. De werkgroep Europa heeft haar horizon gericht op de Europese Parlementsverkiezingen van 2014.

3.2. Activiteiten Europese Volks Partij

In 2011 is actief deelgenomen aan activiteiten binnen de Europese Volkspartij (EVP). Dit betrof veelvuldige deelname aan de vaste werkgroepen “politieke actualiteit”, “economie en welvaarsstaat”, “uitbreiding” en “campagne”. De meeste bijeenkomsten vonden plaats in Brussel, een enkele keer elders in Europa. Daarnaast is actief bijgedragen aan het opstellen van het nieuwe EVP basisprogramma, dat onder penvoerderschap van een CDA’er geschied. Tenslotte is een afvaardiging gestuurd naar het EVP congres in Marseille, waar de Europese schuldenproblematiek centraal stond.

3.3. Internationale Contacten

In 2011 waren de contacten met het Duitse CDU nauw en veelvuldig. Delegaties hebben deelgenomen aan congressen in Duitsland en omgekeerd in Nederland. Tevens is een studieweekend gehouden in Limburg waar gesproken werd over de stand van de christendemocratie en de Europese financiële crisis. Daarnaast zijn bilaterale afspraken in Brussel gehouden met vertegenwoordigers van de Belgische CD&V. Tenslotte is via de Eduardo Frei Stichting contact geweest met zusterpartijen in Zuidoost-Europa.

3.4. Eduardo Frei Stichting

Het jaar 2011 zullen we altijd herinneren als het jaar van de Arabische Lente. Tunesië was het eerste land waar de president opstapte onder druk van grootscheepse betogingen. Grote betogingen kwamen ook al snel in Egypte, Jemen en Libië van de grond, terwijl in andere landen, zoals Marokko en Jordanië, de zittende koning hervormingen doorvoerde. Nu een jaar later resulteert deze Arabische Lente in verschillende posities in elk van de landen met Tunesië aan de ene kant waar verkiezingen in alle rust gehouden zijn en Syrië waar we ons hart nog vast houden.

Het Ministerie van Buitenlandse Zaken in Nederland heeft haar beleid naar aanleiding van deze gebeurtenissen aangepast en start per 2012 een programma ten behoeve van maatschappelijke transformatie in de MENA regio. Als politieke partijstichtingen valt hier voor ons een rol te vervullen, al zal deze anders zijn dan dat wij die tot dusver in Oost-Europa uitvoerden. Thomas Carothers gaf onlangs een heldere analyse over de verschillen tussen verwachtingen van beide revoluties in zijn artikel "Approach Analogies with Caution" waarbij twee conclusies voor het werk zoals het onze interessant is: In Oost-Europa konden de politieke partijen zich ontwikkelen via nog bestaande, weliswaar verouderde, politieke ideologieën. De landen die nu in een transitiefase zitten moeten een ideologie nog bouwen op een politiek systeem die gebaseerd was op persoonlijk dictatoriaal gezag met een sterk militair regime. Tevens was het duidelijk dat de landen in Oost-Europa een duidelijk doel hadden: Het opnieuw behoren tot Europa met zijn democratische wijze van bestuur. Carothers stelt terecht de vraag tot welke regio deze Arabische landen zich zullen en willen wenden en welk succesvol democratisch Arabisch model zij kunnen volgen.

Door deelname aan het MATRA Politieke Partijen Programma van het Ministerie van Buitenlandse Zaken heeft de EFS in 2011 activiteiten met zusterpartijen in Midden en Oost Europa uitgevoerd. In 2011 is de samenwerking met de Georgische Christian Democratic Movement echt van start gegaan. In Montenegro is aan de hand van conferenties veel aandacht gegeven aan de rol van vrouwen in de politiek, terwijl tegelijkertijd een kieswetsherziening in de maak was onder meer voor een quotum voor vrouwen in het parlement.

Het bestuur van de EFS is dank verschuldigd aan de volgende CDA gremia voor hun inzet en betrokkenheid: de commissie Buitenland van het CDA, het Wetenschappelijk Instituut, het Steenkamp Instituut, de fracties in Den Haag en Brussel, CDA Vrouwen en CDA jongeren.

En tenslotte moet een groot compliment worden gemaakt aan de trainers van EFS, zij hebben zich in 2011 weer op een geweldige en altijd vrijwillige manier ingezet voor de bevordering van de democratie en het christendemocratisch gedachtegoed in Midden en Oost Europa. Zonder hun steun en inzet kan de EFS haar werk niet doen.

3.5. Interne afstemming

Het Buitenlandoverleg van de partij heeft in 2011 frequent plaats gehad. Dit overleg vond plaats tussen de vice-voorzitter van de partij, de voorzitter van de commissie buitenland en de Eduardo Frei Stichting en de werkgroep Europa en een bestuurslid van het NIMD. Ad hoc werden deze overleggen met anderen uitgebreid, bijvoorbeeld uit de fractie.

II. Sector Communicatie

De sector Communicatie van het CDA is verantwoordelijk voor de communicatie vanuit het CDA Partijbureau en landelijk bestuur richting leden, potentiële leden, media en relaties. De sector ondersteunt tevens het Partijbestuur en Dagelijks Bestuur op het gebied van woordvoering, speebschrijven en communicatieadvies.

In 2011 hebben de personele bezuinigingen hun impact gekregen op de sector (drie vacatures niet ingevuld en twee medewerkers arbeidstijdverkorting van één dag) en hebben de volgende personele ontwikkelingen zich voorgedaan:

- Webmaster Harry Breugom nam zijn ontslag, stagiair Jochem Beumer is aangesteld als webmaster.
- Senior Marketing Medewerker Mastos Aerds is met ontslag gegaan.
- Medewerker publieksvoorlichter en audio/video Nelly Marey is met pensioen gegaan.
- Nynke Algra heeft obv een stagecontract ondersteuning verleend tijdens de PS-verkiezing en vervolgens op contractbasis plv. hoofd Communicatie Nelleke Weltevrede vervangen tijdens haar zwangerschapsverlof
- Hubert Mackus is ingehuurd voor twee dagen per week gedurende drie maanden tbv de PS-campagne
- Jeanette Jaspers is aangesteld als ledenwerver voor twee dagen in de week.
- Hoofd Communicatie Michael Sijbom heeft ontslag genomen en is opgevolgd door Hans Janssens. Nelleke Weltevrede nam in de tussentijd de leiding waar.

Aan het einde van het jaar is de sector communicatie verhuisd vanuit de kantoortuin naar het 'oude' deel van het pand.

Sectorleiding

De leiding van de sector Communicatie was in 2011 in handen van Michael Sijbom en Nelleke Weltevrede. Michael Sijbom was hoofd Communicatie, Permanent Campagneleider en campagneleider voor de Provinciale Statenverkiezingen. In de loop van het jaar is hij opgevolgd door Hans Janssens. Nelleke Weltevrede was plaatsvervangend hoofd Communicatie en woordvoerder.

Naast het managen van de sector bestond hun taak uit het adviseren van het dagelijks bestuur en het partijbestuur over communicatie- en campagne aangelegenheden en woordvoering namens de partij.

Het sectorhoofd was tevens adviseur van het overleg met de politiek-assistenten van de bewindslieden, met name om de communicatie van de CDA-bewindslieden aangaande de partij, af te stemmen met die van het partijbureau. Ook was het sectorhoofd adviserend lid van het Strategisch Beraad en de commissie Geel.

Resultaatgebieden

De sector Communicatie heeft een aantal resultaatgebieden (in willekeurige volgorde):

1. Strategische communicatie en reputatiemanagement
2. Evenementen
3. Ledenwerving
4. Publieksvoorlichting
5. Persvoorlichting
6. Redactie
7. Internet
8. Permanente campagne en verkiezingen

1. *Strategische communicatie en reputatiemanagement*

Het jaar 2011 was geen gemakkelijk jaar voor de reputatie van het CDA. Na de kritiek uit het rapport Frissen was het eerst wachten op de nieuwe partijvoorzitter en vervolgens wachten op de resultaten van de werkgroepen die aan het werk werden gezet. En dat terwijl het CDA vanwege de gedoogconstructie met de PVV onder een vergrootglas ligt.

Strategische communicatie op kernthema's is de manier om de identiteit van het CDA te laten zien en het imago te verbeteren. Echter, omdat zowel de uitgangspunten (zie Geel), als de lange termijn visie (zie de Geus, Strategisch Beraad) van de partij 'under construction' waren, is er voor gekozen niet heel actief te communiceren over bepaalde thema's. Het risico was te groot dat er na de uitkomsten van de commissies andere woorden/ kernboodschappen te communiceren zouden zijn en de leden/ kiezers het niet meer zouden kunnen volgen.

2. *Evenementen*

Het resultaatgebied evenementen betreft grote- en kleinschalige partijbijeenkomsten en ondersteunende evenementen bij de (permanente) campagne.

In 2011 werden de volgende evenementen georganiseerd:

Nieuwjaarsreceptie

Op zaterdag 15 januari vond de jaarlijkse nieuwjaarsreceptie plaats in het Provinciehuis van Flevoland, te Lelystad.

De ruim 400 aanwezigen werden welkom geheten door de voorzitter van de Provinciale Afdeling Flevoland, Dinand Ekkel. Naast de informele gesprekken werden speeches gehouden door waarnemend partijvoorzitter Liesbeth Spies, lijsttrekker Flevoland Marianne Luyer, vice-premier Maxime Verhagen en beoogd lijsttrekker voor de Eerste Kamer Elco Brinkman.

Voorafgaand aan de nieuwjaarsreceptie vonden er in het kader van de komende Provinciale Statenverkiezingen een aantal bijeenkomsten plaats, waaronder een bijeenkomst met de provinciale campagneleiders en provinciale lijsttrekkers en een campagnebijeenkomst op de Bataviawerf. Op de Bataviawerf werd het officiële startsein voor de Provinciale Statenverkiezing gegeven, met onder meer Sybrand van Haersma Buma (fractievoorzitter), Maxime Verhagen (vice-premier), Liesbeth Spies (waarnemend partijvoorzitter) en Marianne Luyer (lijsttrekker Flevoland).

Verkiezing Partijvoorzitter

Na de Tweede Kamerverkiezingen van juni 2010 heeft de toenmalige partijvoorzitter Peter van Heeswijk zijn functie neergelegd en werd een traject gestart voor een nieuwe partijvoorzitter. Dit werd een partijbureaubreed traject, waarin de sector communicatie tot taak had om de communicatie rondom het traject te stroomlijnen en het hele stemtraject en het tijdpad te coördineren.

Op 18 januari werd de sollicitatieronde geopend. Hieruit kwamen zes kandidaten naar voren, Ruth Peetoom, Ton Roerig, Sjaak van der Tak, Jan de Visser, Martijn Vroom en Ronald Zoutendijk. Middels een persconferentie, een folder, vier verkiezingsbijeenkomsten en persoonlijke websites zijn zij gepresenteerd aan de leden en het land.

Er was veel belangstelling van de media voor de kandidaten.

Vanaf 4 maart konden alle stemgerechtigde leden hun stem op één van de kandidaten uitbrengen via de telefoon of internet.

Op 21 maart sloot de eerste stemronde en kwamen Ruth Peetoom en Sjaak van der Tak als winnaars uit de bus.

Vanaf 24 maart konden de stemgerechtigde leden hun stem uitbrengen op de twee kandidaten. Dit konden de leden thuis doen, maar zelfs nog tijdens het Partijcongres van 2 april, waar de kandidaten nog de gelegenheid kregen zich te presenteren en waar deelnemers tot 13.30 uur ter plekke hun stem nog telefonisch of via internet konden uitbrengen, mits ze dat in de tweede ronde nog niet gedaan hadden.

Aan het einde van het Partijcongres werd de uitslag bekendgemaakt. Ruth Peetoom won met 60,9% van de stemmen.

Uitslag eerste ronde

34,5% Van de stemgerechtigden heeft een stem uitgebracht (12,7 % per telefoon, 87,3% via internet)

Ruth Peetoom	45,6%
Sjaak van der Tak	33,3%
Ton Roerig	5,9%
Martijn Vroom	5,8%
Jan de Visser	4,9%
Ronald Zoutendijk	4,4%

Uitslag tweede ronde

26,6% Van de stemgerechtigden heeft een stem uitgebracht (12,0 % per telefoon, 88% via internet)

Ruth Peetoom	60,9%
Sjaak van der Tak	39,1%

Partijcongres 2 april 2011

Op zaterdag 2 april vond in het World Forum in Den Haag het Partijcongres plaats waar de nieuwe partijvoorzitter werd gekozen. Ondanks het stralende weer togen ruim 1600 man naar Den Haag.

In de ochtend stonden op het programma het vaststellen van het verslag van 27 november 2010, het afscheid van een aantal bestuursleden (Ronald Migo, Hans Janssen en Kees Koedijk), het afscheid van Madeleen Leyten-de Wijkerslooth de Weerdesteijn, lid van de commissie van Beroep, de behandeling van de resoluties, het vaststellen van de Eerste Kamerlijst, waarbij Elco

Brinkman officieel tot lijsttrekker werd gekozen, de presentatie van de 2 overgebleven kandidaten voor de voorzittersverkiezing, Sjaak van der Tak en Ruth Peetoom én de presentatie en de verkiezing van 3 nieuwe bestuursleden.

Bij de bestuursverkiezingen ging het om de volgende functies:

Penningmeester: Bart van Meijl-Tony de Bos

Functie vrijgekozen lid DB: Anita Rasenberg-Marianne Luyer

Functie lid PB Grote Steden: Alwin de Jong-Marijke Shavsavari

Bart van Meijl, Anita Rasenberg en Alwin de Jong gingen met de overwinning naar huis.

Na de lunch vonden de volgende deelsessies plaats:

Deelsessie 1: Organisatie

Deelsessie 2: Inhoud

Deelsessie 3: Cultuur

Na de deelsessies kwamen de deelnemers plenair terug en werden welkom geheten werd door waarnemend partijvoorzitter Liesbeth Spies, die het middagdeel opende met het Wilhelmus. Het meditatief moment werd verzorgd door oud-europarlementariër Maria Martens.

Vervolgens waren er speeches van fractievoorzitter Sybrand van Haersma Buma en vice-premier Maxime Verhagen. In de afscheidsspeech van Liesbeth Spies werd tevens het afscheid meegenomen van oud-premier Jan Peter Balkenende, die een afscheidsfilmpje en een prijs aangeboden kreeg: de Jan Peter Balkenende Award.

Na een kort woord van de premier kwam Sander de Rouwe, voorzitter van de stemcommissie verkiezing Partijvoorzitter het podium op en maakte de uitslag van de verkiezing bekend.

Met 60,9% van de stemmen werd Ruth Peetoom als nieuwe voorzitter gekozen. Ruth Peetoom sloot het congres door middel van een speech.

Partijcongres 29 oktober 2011

Op zaterdag 29 oktober vond het najaarspartijcongres plaats in het Beatrix Theater (Jaarbeurs) in Utrecht.

Het Partijcongres begon om 10.00 uur met de behandeling van de resoluties, om 12.00 uur gevolgd door het huishoudelijk deel, met daarin de vaststelling van het verslag van het Partijcongres van 2 april 2011 en het vaststellen van de begroting 2012. Vervolgens een korte introductie van drie nieuwe bestuursleden Arrie Vis (nieuwe voorzitter CDJA), Ank Bijleveld (nieuwe voorzitter van de BSV) en Kaja Kocak (nieuwe voorzitter van CDA-Kleurrijk).

Tevens werd afscheid genomen van Piet Bukman als voorzitter van de Commissie Buitenland.

Aansluitend vond een korte presentatie plaats over de tussentijdse resultaten van de commissie Geel, het Strategisch Beraad en de werkgroep Organisatie.

Het ochtenddeel eindigde met de introductie en verkiezing van vier nieuwe bestuursleden (enkele voordracht).

Pieter van Geel werd gekozen tot eerste vice-voorzitter, Rixt Meines-Westra tot tweede vice-voorzitter, Denis Maesen tot secretaris en John Berends als nieuw vrijgekozen lid in het Dagelijks Bestuur.

Na de lunch gingen de deelnemers uiteen in deelsessies. Men kon kiezen uit:

1. Actuele Politiek
2. Buitenland, Euro
3. Organisatie
4. Hertaling Uitgangspunten (commissie Geel)
5. Strategisch Beraad

Aansluitend aan de deelsessies startte om 15.30 uur het plenaire middagprogramma, dat geopend werd door partijvoorzitter Ruth Peetoom. Vervolgens zong Denise Jannah het Wilhelmus.

In het memoriam werden Ben Pauw, Koos Boone, Hans vd Akker en Jan Nijland herdacht. Het meditatief moment werd verzorgd door zangeres Denise Jannah en gitarist Wolf Martini, die het nummer 'Peace' speelden. Ruth Peetoom las de tekst 'Liefde' voor.

Speeches van fractievoorzitter Sybrand van Haersma Buma en Maxime Verhagen volgden. Vervolgens werd er afscheid genomen van Eerste Kamerleden, Bestuursleden en oud-minister Gerda Verburg.

Het Partijcongres werd afgesloten met een speech van Ruth Peetoom.

Ledendebatten van de Partij

Op zaterdag 24 september vond in Nieuw Welgelegen te Utrecht het ledendebat over Integratie plaats.

Ruim 70 leden hadden zich voor deze bijeenkomst aangemeld en gingen met elkaar plenair en in werkgroepen in discussie. Sprekers waren o.m. Ruth Peetoom, Herman Kaiser, Hugo de Jonge, Gert-Jan van Reenen, Piet Boekhoud, Ibrahim Wijbenga, Nihat Eski en M. Ajouaou.

3. Ledenwerving en ledenbinding

Ledenwerving

Het jaar 2011 is voor ledenwerving geen gemakkelijk jaar geweest. In het jaar 2011 hebben we uiteindelijk zo'n 2300 minder nieuwe leden geworven dan in 2010.

In maart is Jeanette Jaspers voor twee dagen per week in dienst getreden. Zij kreeg de opdracht om te inventariseren wat er op het partijbureau aan ledenwerving geschiedde en ledenwerving bij iedereen weer onder de aandacht te brengen. De inventarisatie resulteerde in een ledenwerfplan met 50 actiepunten voor de korte en lange termijn, voor afdelingen, provincies en partijbureau.

N.a.v. dit plan is er een projectgroep ledenwerving opgericht met daarin vertegenwoordigers vanuit de verschillende geledingen van het partijbureau en vanuit het CDJA en de Tweede Kamerfractie. De projectgroep vergadert één keer in de drie weken en heeft als doel 1) om het ledenwerfplan uit te voeren en 2) om na te denken over nieuwe ledenwerfacties, vormen en doelgroepen. Verschillende actiepunten uit het plan zijn inmiddels uitgevoerd. Eén van deze punten is het actiepunt om bijeenkomsten veel meer open te stellen voor introducés. Dit is o.a. bij bijeenkomsten van het sportnetwerk en tijdens het congres al gebeurd.

Acties

In mei/juni is er een bonusactie gehouden om afdelingen te motiveren om met ledenwerving aan de slag te gaan. De actie hield in dat voor ieder nieuw lid de afdeling een bonus van €10,00 kreeg. Daarnaast maakten nieuwe leden kans op het winnen van een bezoek aan de Tweede Kamer. De maanden mei en juni hebben in totaal 159 nieuwe leden opgeleverd. Het resultaat was geen groot succes, maar leverde wel enthousiaste prijswinnaars op.

In september is de gratis lidmaatschapsactie gestart. Belangstellenden kregen de mogelijkheid om tot 1 april 2012 gratis kennis te maken met het CDA. In november zijn 3 nieuwe kaarten voor een proeflidmaatschap van €19.95 tot 1 januari 2013 gemaakt.

4. Publieksvoorlichting

4.1 Zendtijd Politiek partijen

Eén van de kernactiviteiten van de pers/publieksvoorlichting is de verzorging van de Zendtijd voor Politieke Partijen (ZPP).

Radio

Tot de zomer verzorgde pers- en publieksvoorlichting in het kader van de ZPP om de week een radio-uitzending van tien minuten voor de zender Radio 5. Na de zomer is het schema gewijzigd en wordt er om de twee weken een uitzending gemaakt.

De uitzendingen staan altijd in het teken van de politieke actualiteit. Door de lengte van de uitzending is het mogelijk om dieper op een actueel onderwerp in te gaan. Hiervoor benaderen we ministers, staatssecretarissen, Kamerleden, Europarlementariërs en burgers.

Televisie

In 2011 verzorgde de pers- en publieksvoorlichting ongeveer 30 televisie-uitzendingen van elk drie minuten voor de zenders Nederland 1 en Nederland 2.

Er zijn in 2011 drie uitzendingen gemaakt: een voor de Provinciale Statenverkiezingen, een voor de voorzittersverkiezing en in het najaar een ledenwerfspot.

Kijkcijfers van de Dienst Kijk- en Luisteronderzoek laten zien dat per uitzending circa 500.000 kijkers de uitzendingen van politieke partijen volgen. Afhankelijk van het tijdstip van uitzending kunnen de cijfers ook wat lager of hoger liggen.

4.2 Audio en/of visuele projecten Regionale radiozenders

Voor de regionale radiozenders zijn tijdens de campagne voor de Provinciale Statenverkiezingen verschillende spotjes van 20 tot 30 seconden geproduceerd.

5. Persvoorlichting

5.1 Algemeen

In het jaar 2011 kon het CDA rekenen op veel mediabelangstelling.

Allereerst de Provinciale Statenverkiezing en de daarop volgende EK-verkiezing. Woordvoering werd gevraagd over oa. een filmpje van een Limburgse CDA-kandidaat voor de Staten, het electorale verlies, de totstandkoming van de EK-kandidatenlijst en stemafspraken tussen coalitie- en gedoogpartner tbv een meerderheid in de Eerste Kamer.

Over de partijvoorzittersverkiezing is in algemene zin gecommuniceerd. Woordvoering voor de kandidaten afzonderlijk is uitdrukkelijk niet gedaan, om fair play niet in het geding te brengen. De kandidaten zijn wel in contact gebracht met een mediatrainer. Enkele hebben hier gebruik van gemaakt.

In de tweede helft van het jaar was er relatieve radiostilte om niet op de uitkomsten van de commissies vooruit te lopen. Het jaar eindigde met veel woordvoering en discussie over het leiderschap van de partij, waarbij steeds werd aangegeven dat de inhoud eerst komt en daarna pas de boodschapper.

5.2 Partijcongressen

Traditioneel is de aandacht van de media voor de partijcongressen groot. Het Voorjaarscongres stond in het teken van de Partijvoorzittersverkiezingen. Het congres werd live uitgezonden op Politiek24.

Op het Najaarscongres zouden de tussentijdse uitkomsten van de commissies Geel, De Geus en Camps centraal staan. Echter in de weken voor het congres speelde in de actualiteit de mogelijke uitzetting van de alleenstaande minderjarige vreemdeling Mauro (inmiddels meerderjarig). Dit leidde tot heel veel negatieve publiciteit gedurende langere tijd. Het beeld dat in de media post vatte was dat het CDA-congres zou besluiten of hij al dan niet zou blijven. Ook vanuit de fractie kwamen weer spanningen naar buiten. Ook dit congres werd live uitgezonden en kon op veel pers aandacht rekenen. De discussie over 'Mauro' heeft relatief korte tijd geduurd, maar het is niet gelukt de overige onderwerpen op het congres en de goede sfeer te laten beklijven bij iedereen buiten de zaal. Het twitterplan dat gereed was om tijdens het congres actief te zijn op Twitter is niet ingezet, maar uitgesteld naar het volgende congres.

5.3 Ondersteuning partijvoorzitters Spies en Peetoom

In 2011 zijn twee partijvoorzitters actief geweest en ondersteund met de voorbereiding en begeleiding bij optredens, interviews en speeches.

Zodra bekend was wie de voorzittersverkiezing gewonnen had, is aan haar volledige ondersteuning aangeboden. Allereerst door Marjolijn van der Stel (tijdens de provincietour ter kennismaking) en na zijn indiensttreding door Hans Janssens.

5.4 Presentatie rapporten Wetenschappelijk Instituut voor het CDA

Persvoorlichting begeleidde in communicatieopzicht de presentatie van een aantal rapporten van het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA. De rapporten leidden regelmatig tot veel media-aandacht, ook in radio en televisieprogramma's.

6. Redactie

De redactie is verantwoordelijk voor het ledenblad *CDA.nl – het tijdschrift*, de (eind)redactie van de overige CDA-uitgaven, het adviseren over middelen, de vormgeving en internet.

6.1 CDA.nl – het tijdschrift

In 2011 zijn er vier reguliere nummers van *CDA.nl – het tijdschrift* verschenen. Vanaf de tweede helft van het jaar zijn er nummers gemaakt van 64 pagina's.

De redactie van *CDA.nl* wordt gevormd door het hoofd communicatie, die hoofdredacteur is, een eindredacteur, een grafisch vormgever, een vertegenwoordiger van de sector politiek-bestuur, een voorlichter van de Tweede Kamerfractie en een externe redactie die bestaat uit vrijwilligers.

Een deel van de redacteuren levert regelmatig een bijdrage aan het tijdschrift, een ander deel niet of nauwelijks. Dit blijft een punt van zorg.

De advertenties werden tot halverwege 2011 geregeld door het bureau Acta. De prestaties van dit bureau vielen de laatste jaren wat tegen. Daarnaast rekenden zij erg hoge tarieven, tot wel vijftig procent. De advertentieverkoop houdt het CDA nu zelf in de hand, dit leverde in 2011 al meer op dan daarvoor.

6.2 Teksten website

Het hele jaar door is er content verzorgd voor de site www.cda.nl.

6.3 Overige publicaties

Hieronder een greep uit het overige werk van de redactie.

- Materialen Provinciale Statenverkiezingen
- Certificaten voor het SI
- Diverse materialen voor het SI
- Het ontwikkelen van formats voor het drukwerksysteem
- Campagnematerialen
- Congresartikelen
- Contributiefolder 2011
- Kerstkaart
- Eindejaarsbillboard

7. Internet

7.1 Internet

Onderstaande lijst van producten is in 2011 geleverd door de medewerker online:

- Nieuwe online huisstijl tbv Provinciale Verkiezingen
- Bouw website voor verwerking online formulieren
- Opbouw vernieuwde website Basisgroep Sociale Zekerheid
- Opbouw vernieuwde website voor Ledenservice
- Werkzaamheden aan verbetering van inhoud landelijke CDA website
- Algemeen onderhoud aan website CDA
- Verzorgen support voor CDA afdelingen
- Bouw zes voorzitters kandidaten websites
- Opbouw Voorzittersverkiezingen website
- Coördinatie uitfasering oude CDA web-omgeving
- Onderzoek naar wensen van lokale webmasters
- Onderzoek naar doorontwikkeling en/of ombouw van het cms
- Pitch en gunning voor doorontwikkelen cms
- Bouw van testversie voor mobiele website

Verder was er een personele wisseling, Harry Breugom verliet het team en Jochem Beumer nam zijn taken over. Mark Vleeschouwer liep stage en heeft deelgenomen in het internetproject, ook heeft hij een mobiele website gebouwd. Voor het internetproject is ook gebruik gemaakt van een externe adviseur, Nils Vermeire heeft het traject begeleid.

7.2 Huisstijl, bestelsysteem en webwinkel

In de loop van de jaren is de huisstijl die in 2005 ontwikkeld was, vervuld met invloeden vanuit de verschillende campagnestijlen.

In 2011 is een aanzet gemaakt naar een meer eenduidige stijl, een combinatie van de oude huisstijl van 2005, met nieuwe elementen erin uit de campagnestijl van 2011. Zo is het 'hoekje' dat kenmerkend was voor de stijl van 2005 verdwenen en is de kleur blauw toegevoegd in met name de fotografie. In foldermateriaal en andere uitingen werken we meer met foto's, van onbekende, maar wel CDA-aansprekende mensen.

In 2012 zal de huisstijl verder ontwikkeld worden, mede naar aanleiding van de uitkomsten van het strategisch beraad.

Dan zal tevens het bestelsysteem verder aangevuld worden met artikelen als enveloppen, briefpapier, formats voor visitekaartjes, flyers, folders, zodat afdelingen in de CDA-huisstijl simpel hun eigen drukwerk kunnen maken en bestellen.

In 2012 zal, nadat er meer helderheid is over de huisstijl, de webwinkel gerestyled worden en worden nieuwe gadgets, kleding etc. ingekocht. Eind 2011 zijn daarom de bestaande artikelen in de webwinkel in de uitverkoop gegaan. Dit ook om de kosten van opslag te reduceren.

8. Permanente campagne en Verkiezingen

8.1 Provinciale Statenverkiezingen 2 maart 2011

De eerste maanden van 2011 stonden voor de sector Communicatie in het teken van de Provinciale Statenverkiezingen. Hieronder een uitgebreid verslag van deze verkiezingen.

Campagneorganisatie

De campagneorganisatie voor de PS 2011 bestond uit een centraal campagneteam op het partijbureau en twaalf decentrale campagneteams in de provincies. De campagne stond onder leiding van partijvoorzitter Liesbeth Spies (richting PS-lijsttrekkers), lijsttrekker Eerste Kamer Elco Brinkman (richting kandidaten EK) en campagneleider Michael Sijbom (richting campagneteam).

Centrale campagneorganisatie

De centrale campagneorganisatie werd in de aanloop naar de verkiezingen gehinderd door veel uitstroom in het team. Pensioen, twee ontslagen (waarvan één op eigen verzoek) en ziekte waren hiervan de oorzaak. De werkdruk in het team lag daardoor erg hoog.

Ter aanvulling van het team bood Nynke Algra haar diensten aan in de vorm van een ervaringsstage (drie dagen per week) en was Hubert Mackus bereid om op inhuurbasis het team twee dagen per week te versterken, naast zijn werkzaamheden als campagneleider van de provincie Limburg.

Een andere opmerkelijke toevalligheid was dat de interim partijvoorzitter die tijdens de PS-campagne in functie was, te weten Liesbeth Spies, tevens lijsttrekker was voor de provincie Zuid-Holland.

De lijsttrekker voor de Eerste Kamer was Elco Brinkman. Ondersteuning en begeleiding bij interviews, optredens en debatten werd gedaan door de campagneleider.

Het campagnemanagement (aansturing van het uitvoerende team) was de verantwoordelijkheid van de plaatsvervangend campagneleider.

Provinciale afstemming

Bovenstaande 'dubbelfuncties' zorgden ervoor dat er in de centrale campagneorganisatie veel input uit de provincie was. Dit werd nog eens versterkt door de nauwe samenwerking met provinciaal campagneleiders en steunpunten.

Ook zijn er gezamenlijke bijeenkomsten georganiseerd met het LPC (Landelijk Platform Campagneleiders) en het LPC met lijsttrekkers en de partijtop. In de harde campagnefase zijn er twee bijeenkomsten geweest met de lijsttrekkers PS en EK, vertegenwoordigers van het kabinet, fractie en partij om de issues die speelden in de media te bespreken en ook al vooruit te kijken naar de (woordvoering over de) collegeonderhandelingen.

Het plaatsvervangend hoofd communicatie heeft in de twee harde campagneweken om de dag via teleconferentie contact onderhouden met de provinciaal campagneleiders. Dit werd zeer gewaardeerd en zorgde voor onderlinge synergie en korte lijntjes naar 'Den Haag'.

In de harde campagnefase was er zeer frequent overleg tussen partijvoorzitter, fractievoorzitter TK, vice premier, lijsttrekker EK en hun ondersteuners (campagnetop en campagnestaf).

Adviescommissie Provinciale Staten o.i.v. Geert Janssen

Vanwege onvrede in de afstemming tussen Haagse politiek en lokale verkiezingen tijdens de Gemeenteraadsverkiezingen 2010 heeft de voorzitter van de Bestuurdersvereniging, gesteund door een aantal lijsttrekkers de wens uitgesproken voor een adviescommissie Provinciale Staten. Deze adviescommissie is ingesteld en vooral in de voorbereiding naar de campagne actief geweest. Tijdens de 'harde' campagnefase is de commissie telefonisch betrokken bij het dagelijkse overleg met de campagnetop en – staf.

Speciaal ontworpen campagnestrategie en -stijl

De afdeling Communicatie ontwikkelde voor deze campagne een speciale huisstijl in samenwerking met twee marketingcommunicatiebureaus. De twee bureaus zijn geselecteerd na een oproep voor marketing/communicatie bureaus met CDA hart binnen het CDA-netwerk. Veel reacties op deze oproep leidde tot 10 bureaus die meededen aan de 'pitch'. Uiteindelijk zijn twee bureaus geselecteerd die in samenwerking de campagnestijl hebben ontwikkeld.

Bij de huisstijl is gekozen voor een herkenbare uitstraling met daarbinnen de mogelijkheid voor het toevoegen van provinciale accenten. De centrale *pay off* voor de campagne was: 'Recht uit het hart'. Daarmee werd oprechte, betrokken en betrouwbare politiek uitgestraald. Daarnaast werd er een speciale leus ontworpen die de nadruk legde op provinciale aspecten en een stimulerende werking had om concrete issues te noemen in de communicatie. Het betrof de leuze: 'Hoe meer CDA, hoe eerder het Tolhuisbad is gerenoveerd' of: 'Hoe meer CDA, hoe beter voor Fryslân'.

Marketingcommunicatiemiddelen

Alle marketing- en communicatiemiddelen zijn vormgegeven op basis van de centrale stijl aangevuld met een provinciaal accent (via beeld/ fotogebruik en/of pay-off) . Veel coördinatie van de middelen vond plaats vanuit het landelijke. De landelijke organisatie van middelen leidde tot inkoopkortingen vanwege de hoeveelheden die gelijktijdig konden worden afgenomen. De volgende middelen zijn ingezet bij de verkiezingen voor de Provinciale Staten: advertenties, radiospots van 20/30 seconden, spreads op stations, driehoeksborden langs de weg, online bannering, skins social media, verkiezingsposters (persoonlijk en op thema), raamposters (verspreiding via het tijdschrift CDA.NL), visitekaartjes, brochures (persoonlijk en op thema), flyers en ansichtkaarten.

Advies

De afdeling Communicatie had naast een strategische en coördinerende rol, ook een adviserende rol. Er is een externe medewerker aangetrokken die de provincies begeleidde bij het opstellen van de campagneplannen (Hubert Mackus). Hij heeft alle provincies bezocht. Tevens werden de provincies persoonlijk begeleid bij het proces rondom de provinciale kieswijzers. Daarnaast leverde de afdeling Communicatie advies via het campagnestijlboek, blauwdruk voor het maken van campagneplan, marktanalyses, handleiding Social Media en een handleiding laatste 48-uur.

Acties

Infrastructurele successen

Er zijn diverse acties ontwikkeld vanuit de afdeling Communicatie ten bate van de provinciale campagnes. Om resultaten van kabinet en provincie te claimen en daadkracht uit te stralen ontwikkelde de afdeling Communicatie grote borden met als doel het succes van een infrastructureel project te linken aan het CDA ('Sneller thuis, mede dankzij het CDA'). Deze borden werden geplaatst bij het project dat nog in uitvoering was of dat net was opgeleverd.

Eindejaarsbillboards

Als start voor de provinciale statencampagne werd eind 2010 een eindejaarsbillboard ontwikkeld, met een nieuwjaarsgroet erop. Er zijn er ruim 700 weggezet in het land.

Valentijnsdag

In het kader van Valentijnsdag ontvingen de provinciale lijsttrekkers allemaal 1000 valentijnschocolaatjes (I love CDA), die ze rond Valentijnsdag uitgedeeld hebben.

Wafels

Provinciale Afdelingen konden via het landelijk bureau suikerwafels bestellen, die ze tijdens het flyeren konden uitdelen aan belangstellenden. In totaal zijn er 26.000 wafels besteld en uitgedeeld.

Bustour 26 februari 2011

Op 26 februari, de laatste zaterdag voor de verkiezingen, vond er zowel in de regio noord-oost als in de regio zuid-west een bustour plaats.

De regio noord-oost deed met staatssecretaris Marlies Veldhuijzen van Zanten en lijsttrekker Elco Brinkman de plaatsen Rijssen en Apeldoorn aan.

De bustour zuid-west deed met ministers Van Bijsterveldt, Donner en Leers Den Bosch, Helmond en Weert aan. In de drie steden ging men op werkbezoek en werden er wafels en foldertjes uitgedeeld.

Op de markten in de genoemde plaatsen werden wafels en provinciale folders uitgedeeld.

Campagnemarathon

Om extra aandacht te genereren organiseerde de afdeling Communicatie een campagnemarathon. Alle CDA-activiteiten in het land werden gebundeld onder deze noemer. De marathon startte 48-uur voor sluiting van de stembureaus.

Inzet bewindspersonen

Provinciale afdelingen konden ondersteuning van bewindspersonen aanvragen voor hun campagne-activiteiten.

De bewindspersonen hebben ruim honderd keer provinciale activiteiten ondersteund. Dit varieerde van speeches en werkbezoeken tot korte canvas-bezoeken.

Drukwerk

Op het landelijk bureau werd een nieuw bestelsysteem voor drukwerk gelanceerd, waar provinciale afdelingen gebruik van konden maken. Het systeem was gevuld met formats voor diverse soorten affiches, folders, billboards, visitekaartjes, ansichtkaarten.

Uitslag

Het CDA kreeg bij de Provinciale Statenverkiezingen van 2011 13,85% van de stemmen. Bij dezelfde verkiezingen in 2007 kreeg het CDA 25% van de stemmen. Het CDA boekte op 2 maart een verlies van 11,15%. Dit verlies is nagenoeg gelijk aan de uitslag van de Tweede Kamerverkiezingen op 9 juni 2010. Daar kreeg het CDA 13,60% van de stemmen, wat een halvering betekende ten opzichte van dezelfde verkiezingen in 2006. Ten opzichte van de laatste Kamerverkiezingen boekte het CDA bij de afgelopen Statenverkiezingen een winst van 0,25%.

Opkomstpercentage

Het opkomstpercentage van deze verkiezing lag op 54,2%. Dat is circa 10% hoger dan de vorige Statenverkiezingen, maar lager dan het percentage dat kwam stemmen bij de Kamerverkiezingen in 2010, te weten: 75,4%. Het lijkt erop dat de PVV en de SP het meeste hebben geleden onder de lage opkomst omdat zich onder de thuisblijvers vooral kiezers bevinden van deze partijen.

Provinciaal

Drenthe (-4 zetels)

In Drenthe is en blijft de PvdA de grootste met ruim een kwart van de stemmen, 12 zetels in de Staten. VVD neemt de tweede plaats over van het CDA en komt op 9 zetels. CDA haalt 6 zetels (was 10), SP en PVV 4 zetels.

Flevoland(-4 zetels)

In Flevoland blijft de VVD veruit de grootste met 10 zetels in de Staten, de PvdA en de PVV volgen met 6. Het CDA is de vierde partij met 4 zetels (was 8).

Fryslân(-4 zetels)

De PvdA wordt nu alleen de grootste partij in Fryslân. Die positie deelde de partij met het CDA, maar het CDA zakt met 8 zetels (was 12) naar de tweede plaats. De PvdA haalt 11 zetels en de VVD 6.

De Fryske Nationale Partij zakt van 5 naar 4 en behaalt daarmee evenveel zetels als de PVV.

Gelderland(-6 zetels)

In Gelderland wordt met 19% (11 zetels in de Staten) van de stemmen de VVD de grootste partij. PvdA haalt 10 zetels, het CDA zakt van 15 naar 9. SP en PVV halen beide 6 zetels.

Groningen(-4 zetels)

In Groningen blijft de PvdA de grootste partij. Een kwart van de stemmen, 12 zetels in de Staten.

Op afstand volgen de VVD en SP, beiden met 6 zetels. Het CDA is de vierde partij met 5 (was 9).

Limburg(-8)

Limburg is de enige provincie waar de PVV de grootste partij wordt. De PVV behaalt 20,6% van de stemmen, 10 zetels. Het CDA verliest en gaat van 35% naar 19,4%, ook 10 zetels (was 18). De VVD wint en klimt naar 16 % (8 zetels).

Noord-Brabant(-8)

De VVD is sinds decennia de grootste geworden in Noord-Brabant. De VVD heeft 12 zetels in de Staten, het CDA 10 (was 18). De PVV wordt net zo groot als de SP; beide partijen halen 7 zetels. Het CDA in Brabant scoort relatief het beste: +3,8% ten opzichte van de uitslag van 9 juni

Noord-Holland (-5)

In Noord-Holland blijven VVD en PvdA ongeveer gelijk. Ze hadden 13 en 11 zetels, en ze houden 13 en 11 zetels. Grote winnaars zijn D66 en de PVV, ze komen van 2 en 0 naar beiden 6 zetels. Het CDA gaat naar 5 zetels (was 10).

Overijssel (-6 zetels)

De enige provincie waar het CDA de grootste partij is gebleven, ondanks dat ze wel klappen kreeg; van 34% naar 21% van de stemmen. Dat betekent dat het CDA 11 zetels in de Staten heeft in plaats van 17 in de vorige periode. PvdA blijft op 9 zetels, de VVD klimt naar 8, de PVV komt op 4.

Utrecht(-5)

Ook in Utrecht neemt de VVD het stokje van het CDA over als het gaat om de grootste partij. De VVD haalt 11 zetels, gevolgd door de PvdA met 7, het CDA haalt er 6 (was 11), SP en PVV komen op 5 zetels.

Zeeland (-4)

In Zeeland is de VVD de grootste partij geworden. Op de voet gevolgd door de PvdA. Beide partijen halen 7 zetels in de Provinciale Staten. CDA is de derde partij met 6 zetels (was 10), de PVV haalt er 5.

Zuid-Holland (-7)

De VVD was het grootst in Zuid-Holland en blijft het grootst. In zetelaantal blijven VVD en PvdA gelijk ten opzichte van vier jaar geleden: 12 om 10. Winnaar is de PVV, die met 8 zetels de derde partij wordt. Het CDA gaat van 13 naar 6 zetels in de Staten. In vergelijking met TK2010 is in de CDA-gebieden zoals Westland en Bollenstreek licht gewonnen, maar in de steden verloren.

Financiën

De PS-campagne was centraal gebudgetteerd op ongeveer € 100.000. De uitgaven zijn binnen deze begroting gebleven. De meeste middelen zijn besteed aan conceptontwikkeling en vormgeving, materiaal- en evenementskosten. De provincies zelf hebben de meeste 'mediabuy' voor hun rekening genomen.

8.2 Herindelingverkiezingen Hollandse Kroon

De afdeling Communicatie heeft een actieve bijdrage geleverd aan de herindelingverkiezingen in Hollandse Kroon (voorheen [Anna Paulowna](#), [Niedorp](#), [Wieringen](#), en [Wieringermeer](#)). De net opgerichte afdeling is ondersteund bij het maken van marktanalyses en het formuleren van de juiste strategie. Tevens is zij ondersteund bij het maken van het campagneplan via de landelijke blauwdruk. Op de laatste zaterdag voor *election day* organiseerde de afdeling Communicatie een grote bustour die afreisde naar Hollandse Kroon. Diverse prominenten en vele lokale vrijwilligers zorgden er voor dat het CDA de laatste zaterdag voor de verkiezingen goed zichtbaar was in de gemeente.

8.3 Internationaal

Medewerkers van de afdeling Communicatie hebben de halfjaarlijkse *campaign meetings* georganiseerd van de Europese Volkspartij bezocht. Bij deze tweedaagse bijeenkomst worden nationale campagnes en verschillende campagnetechnieken besproken. Tevens is er een bezoek gebracht aan een internationale conferentie over politieke communicatie. Deze conferentie werd georganiseerd door de Konrad Adenauer Stiftung in Berlijn. Ook is er een bezoek gebracht aan de UMP in Frankrijk met als doel geïnspireerd te raken van deze wijze waarop deze partij communiceert met haar leden

III. Sector HRM/Steenkampinstituut/Partijontwikkeling

Inleiding

De sector HRM/Steenkampinstituut/Partijontwikkeling is belast met beleidsvorming en –uitvoering van activiteiten op de vlakken HRM, opleiding en training, partijorganisatieontwikkeling en het faciliteren van de vrijwilligers die de politieke vereniging besturen. HRM richt zich daarbij op het ontwikkelen van een HRM-instrumentarium, talentscouting, strategische benoemingen en het ondersteunen van het Partijbestuur bij landelijke en Europese kandidaatstellingsprocessen. Het Steenkampinstituut is het ‘label’ waaronder opleidingen en trainingen worden ontwikkeld en aangeboden aan de leden van het CDA. Onder partijontwikkeling ressorteren alle initiatieven die genomen worden op het vlak van versterken en concreet ondersteunen van de ‘vereniging CDA’. Het gaat daarbij in het bijzonder om het vitaliseren en concreet ondersteunen van de afdelingen door middel van het verstrekken van informatie en formats.

Bureau Organisatie

In 2011 heeft zich een aantal personele wijzigingen voorgedaan. Het contract van Tim Plieger, junior stafmedewerker HRM, is niet verlengd vanwege bezuinigingen in de personeelskosten na de slechte verkiezingsuitslagen in 2010. In verband met ziekte van Lyke Blok en zwangerschapsverlof en aansluitend ziekte van Renske Burgerhout-van Turenout, beide stafmedewerkers bij het Steenkampinstituut, moest een aantal projecten overgedragen worden. Een deel van de organisatie en uitvoering van module 2 van de wethoudersleergang is uitbesteed aan Kees van Rooijen en Ton Roerig, beide trainers voor het Steenkampinstituut. De heer Plieger heeft de coördinatie van het jaarverslag 2010 van het Steenkampinstituut op zich genomen. Voor de organisatie van de jaarlijkse Zomerschool en de eerste globale opbouw en invulling van de elektronische leeromgeving voor de provinciale scholingsconsulenten is de heer Douwe Gerlof Heeringa als stagiair aangetrokken. Na het vertrek van de heer Relus Breeuwsma, stafmedewerker Partijontwikkeling, is de heer Heeringa hem op 1 oktober 2011 in deze functie opgevolgd.

Tot slot heeft de heer Carel Laenen, hoofd van de sector HRM/Steenkampinstituut/Partijontwikkeling, afscheid genomen van het CDA-bureau. We danken de heer Laenen voor de enthousiaste wijze waarop hij leiding heeft gegeven aan de sector en voor zijn bijdragen aan de vele projecten die door de sector zijn gerealiseerd.

1. HRM-activiteiten

De twee (senior) stafmedewerkers HRM hebben enerzijds de taak om beleid in het kader van HRM voor te bereiden en uit te voeren en anderzijds zijn zij belast met de uitvoering en/of de coördinatie van het beleid. Binnen dit takenpakket zijn in 2011 de volgende activiteiten uitgevoerd:

1.1. Netwerken

Ondersteuning en organisatie van netwerkbijeenkomsten

Om CDA'ers in beeld te krijgen en te houden, zijn in 2011, net zoals in voorgaande jaren, uiteenlopende netwerkbijeenkomsten georganiseerd en gefaciliteerd. Dit zijn bijeenkomsten van bestaande netwerken, zoals Labyrint en de Dertigers, maar ook bijeenkomsten voor nieuwe netwerken, zoals het Kleurrijk CDA, CDA Sportnetwerk en Speerpunt Vrouwen.

HRM is verder actief met scouting tijdens de vele activiteiten, die door gelieerde partijgeledingen geïnitieerd worden. Door deze bijeenkomsten kunnen CDA'ers met uiteenlopende achtergronden, talenten en kwaliteiten elkaar ontmoeten. Deze HRM-activiteiten sluiten aan bij het later in dit stuk toegelichte 'searchen en matchen', omdat kandidaten voor functies op deze manier bij HRM en voor de partij in beeld komen. Hieronder worden de netwerken nader belicht.

Labyrint

Labyrint is het netwerk van rijksambtenaren van CDA-huize. Het is in 2004 ontstaan vanuit de behoefte een kennismakingsborrel te organiseren voor ambtenaren met een CDA-achtergrond. De bedoeling van de bijeenkomsten, die in de regel eens per drie maanden plaatsvinden, is dat men elkaar in een informele setting kan ontmoeten en ervaringen kan uitwisselen. Eén van de HRM-medewerkers maakt deel uit van de stuurgroep die de verschillende bijeenkomsten voorbereidt en sprekers en deelnemers uitnodigt. In 2011 zijn een tweetal bijeenkomsten georganiseerd. Sprekers waren Piet Hein Donner, Liesbeth Spies, Ruth Peetoom en Hans Borstlap.

De Dertigers

Eén van de HRM-medewerkers is de contactpersoon voor de Dertigers. De Dertigers vormen een netwerk dat jonge professionals een platform biedt om hun ideeën over de maatschappij en het christendemocratisch gedachtegoed verder te ontwikkelen. De Dertigers zijn een aan het CDA gelieerd netwerk van ruim 200 christendemocratische dertigers. Zij komen in 10 verschillende groepen, in de diverse steden, maandelijks bijeen, om te discussiëren over diverse politieke onderwerpen. De Dertigers willen laten zien dat politiek betrekking heeft op allerlei vlakken en zeker niet saai is. Regelmatig organiseren de Dertigers spraakmakende bijeenkomsten. In 2011 werden twee landelijke bijeenkomsten georganiseerd, beide in het centrale Utrecht. Beide keren waren zo'n 30 deelnemers aanwezig. De afdeling HRM ondersteunt De Dertigers door middel van het beschikbaar stellen van een HRM-medewerker voor maximaal 4 uur per week. De werkzaamheden zijn coördinerend, administratief en deels inhoudelijk ondersteunend van aard.

Speerpunt Vrouwen

De afdeling HRM wil beter zicht krijgen op zgn. 'high potential' vrouwen. Hiertoe is een projectgroep in het leven geroepen. In 2011 werd 1 bijeenkomst georganiseerd met 50 deelnemers. Voormalig staatssecretaris Clémence Ross-van Dorp was de spreekster. Ook mw. Babette Lammerts, HRM-manager bij Shell, verzorgde een inleiding.

KANS

KANS is het netwerk van afgestudeerden aan de CDA-Kaderschool. *Van KANS naar succes!* Dat is de slogan van het Kaderschool Alumni Netwerk Steenkampinstituut. In 2009 is op de 'Ledenkamer', op de huiswebsite van het CDA, een online-community opgestart voor Kaderschool-alumni. In 2011 zijn twee netwerkbijeenkomsten georganiseerd in samenwerking met het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA. De alumni van de CDA Talent Academie sluiten zich aan bij dit netwerk.

1.2. Scouting

CDA Talenten Commissie

De CDA Talenten Commissie heeft de taak om CDA'ers te spreken en te adviseren in hun ambities voor politieke of bestuurlijke functies. Haar taken zijn uitgebreid ten opzichte van de eerdere CDA Scoutingcommissie. Zij is nu ook adviseur richting de landelijke Adviescommissies en heeft daarmee een meer selecterende rol. Voor de commissie zal dan ook in 2012 gezocht worden naar leden met meer HRM-expertise. De CDA Talenten Commissie staat sinds 8 december 2011 onder voorzitterschap van Ank Bijleveld, Commissaris van de Koningin in Overijssel die samen met twee andere leden van de commissie de stuurgroep vormt. De overige 22 leden vormen de gespreksvoerders. Een stafmedewerker van de afdeling HRM voert het secretariaat van de CDA Talenten Commissie en organiseert de gespreksvoering met kandidaten en registreert de gegevens van kandidaten en de gesprekken die door de commissie met kandidaten gevoerd worden. In 2011 is door de Talenten Commissie met 26 leden gesproken. Ook is er een terugkombijeenkomst georganiseerd om deze talentvolle groep leden te binden aan het CDA. Hier waren 60 leden bij aanwezig.

In 2009 is een scoutingstructuur ontwikkeld, ter ondersteuning van de CDA Talenten Commissie. In 2011 is de scoutingstructuur vernieuwd door fijnmaziger op lokaal niveau te scouten. Dit betekent dat contactpersonen/scouts benaderd zijn met het verzoek zich bezig te gaan houden met het scouten van talenten binnen hun doelgroep. De afdeling HRM is de spin in het web en bewaart het overzicht van de nieuw gescoute talenten evenals de contacten met de scouts. De gescoute leden wordt (mogelijkerwijs) een oriëntatiegesprek aangeboden met de afdeling HRM op basis van een beoordeling van hun CV en de toelichting van de desbetreffende scout. Als follow-up kan eventueel een gesprek worden aangeboden met de CDA Talenten Commissie. In 2011 leverde dit 54 nieuwe namen op.

Vorbereiding CDA Winterschool 2012

In 2011 startten de voorbereidingen voor de derde CDA Winterschool in februari 2012. Een veertigtal deelnemers zullen daarbij kennis maken met het CDA en het christendemocratische gedachtegoed en andere leden leren kennen. Daarnaast zullen zij kennis maken met actieve politici en kunnen zij ontdekken wat hun rol is of kan zijn voor het CDA. Werkbezoeken, discussie, ontmoeting met prominente CDA'ers, trainingen en workshops vullen het programma. Aan de CDA Winterschool zullen 40 personen deelnemen.

Uitvoering CDA Talenten Programma

In 2009 is het CDA Talenten Programma ontwikkeld dat er op gericht is om gedurende vier fases talenten te vinden en hen te laten ontwikkelen in de competenties die zij nodig zullen hebben als politicus namens het CDA. Het programma vormt een interne infrastructuur van talentontwikkeling. Fase 1 staat voor scouting, fase 2 voor opleiding (CDA Talent Academie), fase 3 voor actieve begeleiding en fase 4 voor het 'volgen' van talent. De verantwoordelijkheid voor de werving en selectie (Fase 1) ligt in handen van de afdeling HRM. Als onderdeel van de CDA Talent Academie zijn vier bijeenkomsten georganiseerd met bewindspersonen in 2011. Daarnaast is van start gegaan met Fase 3 voor de meest talentvolle alumni van de jaargangen 2009-2010 en 2010-2011 van de CDA Talent Academie. Hier zijn 20 Talenten voor geselecteerd. Intervisie-bijeenkomsten maken onderdeel uit van dit programma en loopt tot juni 2012. Met het CDA Talenten Programma wordt het politieke talent gefaciliteerd in de persoonlijke ontwikkeling over een langere periode. In dit licht zijn de dertig deelnemers aan de CDA Talent Academie in 2011 een exitgesprek aangeboden om hen te adviseren over de persoonlijke ontwikkeling.

Werving en selectie van talenten

De twee stafmedewerkers HRM hebben in 2011 bijgedragen aan het proces van werving en selectie van de CDA Talent Academie en het CDJA Jong Leiderschaps Programma. Bij dit programma hebben zij en het Steenkampinstituut het CDJA ondersteund met hun ervaring met selectie- en gesprekstechnieken. Hierbij ging het om in totaal van 60 gesprekken in het kader van de CDA Talent Academie en 15 gesprekken ter ondersteuning van het CDJA.

Functioneringsgesprekken Tweede Kamerleden

De partijvoorzitter en fractievoorzitter zijn ondersteund door de afdeling HRM bij de ronde van functioneringsgesprekken met alle individuele Kamerleden in 2011. De afdeling HRM bereidde daartoe de gespreksvorm en de te gebruiken formulieren voor en zij droeg de verantwoordelijkheid voor de verslaglegging van al deze gesprekken en de zorgvuldige afhandeling naar de individuele Kamerleden.

1.3. Zicht op Bestuurders

Loopbaanbegeleiding

De afdeling HRM adviseert (en indien nodig begeleidt) voormalige voltijds politici naar een nieuwe stap in hun carrière. In 2011 is gesproken met vertrokken Gedeputeerden en tussentijds opgestapte wethouders.

Daarnaast heeft een CDAV Loopbaandag plaatsgehad in oktober 2011. Een stafmedewerker HRM heeft hier Loopbaangesprekken gevoerd.

Workshop 'Het burgemeesterschap, iets voor mij?'

Op het CDA Bureau is op vrijdag 9 december 2011 een workshop georganiseerd voor leden die geïnteresseerd zijn in het burgemeesterschap. De aanwezigen werden geïnformeerd over de fasen in het benoemingsproces van een burgemeester. Daarbij werd de rol van de Commissaris van de Koningin en de lobbyist in de Tweede Kamer besproken, evenals de rol van de Vertrouwenscommissie en die van de sollicitant. Hieraan werkten onder andere mee Hilde Westera, plaatsvervangend kabinetschef in Zuid-Holland, Jetty Eugster (Burgemeester Schijndel), Anja Wijnands-van Daal (fractievoorzitter CDA Hilversum), Margreeth Smilde en Ger Koopmans, de burgemeesterslobbyisten van de TK CDA-fractie. Er waren ruim 30 deelnemers aanwezig.

Herinrichting van het burgemeestersdossier

De verkiezingsuitslag van juni 2010 betekende dat met minder menskracht op een effectieve en efficiënte wijze de organisatiestructuur heringericht diende te worden. Het Partijbureau, i.c. de afdeling HRM, werkt op dit dossier nauw samen met de fractie in de Tweede Kamer. Wekelijks is er overleg over de vacatures, wordt met kandidaten gesproken en op verzoek begeleiding aangeboden.

De Burgemeesterspool

De afdeling HRM houdt een bestand bij met de namen van CDA-ers die de ambitie hebben om burgemeester te worden. In het geval van burgemeestervacatures wordt deze pool geraadpleegd en eventueel worden mensen uit de pool 'gescout' als ze aan de profielschets 'voldoen'. Een stafmedewerker HRM werkt op dit dossier actief samen met de medewerker burgemeestersbenoemingen van de Tweede Kamerfractie.

Wethouderspool

Om tegemoet te komen aan verzoeken van gemeentelijke afdelingen naar 'wethouders van buiten de eigen gemeente', zowel direct na de gemeenteraadsverkiezingen als tijdens de raadsperiode zelf, heeft de afdeling HRM een pool met namen van beschikbare en geschikte ervaren oud-wethouders ter beschikking. In 2011 zijn een 15-tal zoekopdrachten verzorgd.

Ondersteuning bestuurlijke procedures

In 2011 heeft de afdeling HRM het Dagelijks en Partijbestuur ondersteund bij de werving en selectie van een nieuwe Partijvoorzitter en vier nieuwe leden van het Dagelijks Bestuur. Werkzaamheden: opstellen van bestuursprofielen, organiseren van de gesprekken, het voeren van het ambtelijk secretariaat

Betrokkenheid Project Grote Steden

Onder het mom 'Het CDA en de Grote Steden en het CDA in de grote steden' zijn de bestuurders van de 100.000+ gemeenten samengekomen (G38) en hebben de agenda in aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen in 2014 opgesteld. in samenwerking met de Bestuurdersvereniging. Het thema en de activiteiten zijn inmiddels belegd bij de stafmedewerker partijontwikkeling.

1.4. HRM-organisatie en algemene producten en diensten

Vacatureoverzicht

Gedurende het gehele jaar (met uitzondering van de vakantie en Kamerrecesperioden) verschijnt 2 keer per maand, een vacatureoverzicht om CDA'ers te attenderen op de posities binnen de partij, het openbaar bestuur, het maatschappelijk middenveld of het bedrijfsleven. Hiertoe worden openbare vacaturesites geraadpleegd. Tevens worden interne vacatures opgenomen. Ook wordt de afdeling HRM door allerlei organisaties getipt op vacatures. In het vacatureoverzicht wordt onderscheid gemaakt tussen junior-, midcareer- senior en bestuurlijke functies. Het overzicht wordt verstuurd naar ruim 1500 CDA'ers. In 2010 is dit product opnieuw tegen het licht gehouden. Op basis van de resultaten van een enquête is het vacatureoverzicht in een nieuw jasje gestoken met meer aandacht voor de politiek-bestuurlijke vacatures.

Voeren van oriëntatiegesprekken

CDA-leden kunnen een afspraak maken met de stafmedewerkers voor het voeren van een zgn. oriëntatiegesprek. In 2011 hebben circa 100 gesprekken plaatsgevonden met CDA'ers en CDA-sympathisanten. In een dergelijk gesprek staat de oriëntatie van de leden om binnen of buiten de partij actief te zijn centraal.

Provinciale HRM-contactpersonen

De provinciale HRM-contactpersoon, heeft onder andere de taak om zicht te krijgen op talent in de provincie en initiatieven te ondernemen om hen verder te binden aan de partij. Tussen de landelijke afdeling HRM en de 12 provinciale HRM-contactpersonen is een nauwe vorm van samenwerking en overleg gecreëerd, waardoor zij elkaar goed aanvullen en van dienst kunnen zijn. In 2011 zijn de provinciale HRM-contactpersonen 2 keer bijeengewees. Tijdens deze bijeenkomsten werden de contactpersonen voorzien van informatie en materiaal. Ook is het contact tussen de afdeling HRM en de provinciale HRM-contactpersonen verder geïntensiveerd middels halfjaarlijkse belondes. Op 9 september 2011 is een grote netwerkbijeenkomst georganiseerd voor jonge talenten, afkomstig uit alle provincies in Den Bosch. Spreker was Partijvoorzitter Ruth Peetoom.

Promotie HRM binnen het CDA

HRM vraagt om een continue vorm van promotie richting bestuur, leden en afdelingen, zodat de ontwikkelde instrumenten en structuren ook gebruikt worden. In 2011 is het belang van talent scouting en het 'binden en boeien' van CDA-ers onder de aandacht gebracht van de politiek assistenten van de nieuw aangetreden ploeg bewindspersonen. Ook zijn er artikelen gepubliceerd in het ledenblad CDA.nl en in Bestuursforum, het orgaan van de CDA Bestuurdersvereniging. In de artikelen kwam aan de orde: de loopbaandag voor oud-wethouders, de workshop voor bestuurders met burgemeesterambities en de wethouderpool. Dat is in 2011 gebeurd door middel van het publiceren van artikelen in CDA-bladen, het meeliften in uitgaven van andere afdelingen (zoals in het handboek gemeenteraadsverkiezingen en handboek voor de afdelingsbestuurders) het geven van presentaties, het actief aanwezig zijn op diverse partijbijeenkomsten en het actief inzetten van het Internet. Als onderdeel van de PR zijn verschillende artikelen verschenen op internet, het ledenblad en in het blad van de Bestuurdersvereniging, Bestuursforum, over onze producten, diensten en (netwerk) activiteiten. Zo was de afdeling HRM op beide Partijcongressen aanwezig met een informatiestand.

1.5. Digitale support

HRM-databank

In de HRM-databank worden de CV's van CDA-leden opgeslagen. Hierin is in 2011, net als in voorgaande jaren, actief gezocht naar de CV's van ambitieuze en talentvolle CDA'ers. De website (www.cda.nl/hrm) speelt hierin een belangrijke rol. Het verwerken van CV's in de databank en het beheer van hun gegevens lag bij de administratief medewerker HRM. De databank heeft vier doelen:

- Deskundigheden en ambities van leden centraal registreren, zodat in de toekomst groepen kunnen worden samengesteld ten behoeve van het organiseren van bepaalde activiteiten of voor het voeren van bepaalde debatten. Door belangstellingsregistratie kunnen echter ook nieuwe docenten, counselors en cursisten worden gevonden en aangetrokken en kunnen commissies bemand worden;
- Opleiding en training gericht kunnen aanbieden. Door te kunnen achterhalen wie wat aan opleiding gedaan heeft en of waar terecht is gekomen, kunnen leden gericht benaderd worden voor bepaalde (vervolg)opleidingen of cursussen;
- Kennis over werkervaring binnen en buiten het CDA van leden ontsluiten. Doordat inzichtelijk wordt wat onze leden doen en waar ze 'zitten' kan voor diverse doeleinden effectiever gebruik gemaakt worden van het grote netwerk waarover het CDA beschikt;
- Het gericht kunnen bouwen van *pool's* van kandidaten. Met de komst van de duale wethouder, zal de vraag van afdelingen om wethouders toenemen. HRM wil hierbij faciliteren en daarvoor is een goed ingerichte database noodzakelijk.
- 'Searchen' en matchen. De HRM-afdeling heeft een makelaarsfunctie tussen 'vacatures' en CDA-kandidaten. De stafmedewerkers HRM vervullen die functie tussen vraag en aanbod. Intern, vanuit het CDA en ook vanuit het openbaar bestuur, maatschappelijk middenveld en bedrijfsleven doen verschillende organisaties en personen regelmatig een beroep op de afdeling HRM voor het leveren van namen van CDA'ers. De HRM-databank vormt een belangrijk instrument in het proces van *searchen* en *matchen*. Jaar na jaar weten steeds meer CDA'ers zowel van de 'vraagzijde' als van de 'aanbodzijde' de afdeling HRM en haar databank te vinden.

Ontwikkeling HRMS

In de eerste helft van 2009 is de nieuwe HRM-module opgeleverd. De afdeling HRM is 1,5 jaar actief betrokken geweest bij de ontwikkeling en bouw van dit netwerkbeheersysteem, dat ter beschikking gesteld is aan de provinciale HRM-contactpersonen. Ook zij beschikken nu over de CV-gegevens van de in hun provincie woonachtige leden die zich gemeld hebben bij de afdeling HRM. Deze HRM-module kent een directe koppeling met de ledenadministratie en het systeem Navision waarmee de afdeling HRM werkt. Hierdoor is het systeem continu up-to date en kunnen de stafmedewerkers HRM dagelijks schakelen met de provinciale HRM-contactpersonen. Het zicht op talentvolle leden is vice versa aanzienlijk toegenomen.

Ontwikkeling website

In 2011 is de website van het CDA vernieuwd, evenals de HRM-pagina's. Ook is een nieuwe HRM-flyer ontworpen en verspreid.

Stagiair

In 2011 heeft de afdeling HRM in de laatste drie maanden van het jaar kunnen beschikken over een stagiair. Adger van Helden organiseerde zelfstandig de CDA Winterschool, droeg bij aan het CDA Vacatureoverzicht en draaide verder mee in alle dagelijkse werkzaamheden.

Management van de afdeling

De verkiezingenuitslag van de Tweede Kamer van juni 2010 heeft geleid tot een heroriëntatie en prioritering van de werkzaamheden. Het vertrek van het sectorhoofd HRM in maart 2011 heeft niet geleid tot de openstelling van een vacature. Advisering van de Partijvoorzitter over strategische HRM gerelateerde onderwerpen (zoals kandidaatstellingsprocedure, het bespreken van potentiële kandidaten voor de Tweede Kamer etc.) is een voortgaand proces en ligt sindsdien bij de stafmedewerkers..

2. Activiteiten in het kader van Partijontwikkeling

Nieuwe medewerker

Stafmedewerker Partijontwikkeling Relus Breeuwsma is medio augustus 2011 vertrokken. Zijn plek werd sindsdien opgevangen door Douwe Gerlof Heeringa.

Kernactiviteiten Partijontwikkeling (PO) 2011

De medewerker PO, hield zich in 2011 met de volgende kerntaken bezig:

- Beheer en ondersteuning van de website Afdelingennet (www.cda.nl/afdelingennet),
- Bemannen van de telefonische helpdesk, AfdelingenDesk (070 - 34 24 885)
- Beheer e-mailadres: afdelingendesk@cda.nl
- Ondersteuning 'Meer CDA in de Stad' (verslag via sector Politiek bestuur)
- Ondersteuning landelijk aanbod (Herindelings)verkiezingen,
- Beheer projectsubsidiepot gemeentelijke afdelingen,
- Voorbereiden en ondersteunen werkbezoeken partijvoorzitter,
- Ontwikkeling diverse verenigingszaken.

AfdelingenDesk en AfdelingenNet

Eén van de kernactiviteiten van de afdeling Partijontwikkeling is het ondersteunen en faciliteren van lokale afdelingsbestuurders. Op het CDA Partijbureau is voor de bestuurders één aanspreekpunt, de AfdelingenDesk. De afdeling Partijontwikkeling is hiervoor verantwoordelijk. De AfdelingenDesk staat afdelingen tijdens kantooruren terzijde bij de vragen over afdelingsaangelegenheden zoals bestuurszaken, ledenwerving, procedures etc. Een belangrijk onderdeel van de werkzaamheden van de AfdelingenDesk is het zorg dragen voor de afzet en promotie van brochures en handreikingen aan afdelingen. De bekendheid van AfdelingenNet is sinds 2010 toegenomen door de koppeling tussen de algemene website enerzijds en de AfdelingenDesk anderzijds.

De AfdelingenDesk is, naast de mail, telefonisch op werkdagen tijdens kantooruren beschikbaar.

Beheer van het budget projectsubsidies

Ten behoeve van de provinciale statenverkiezingen in maart 2011, is er een bescheiden (geoomerkte) subsidie beschikbaar gesteld voor provinciale afdelingen in het kader van campagneactiviteiten. Hier is op diverse wijze gebruik van gemaakt. Gedurende het jaar is er door verschillende afdelingen een projectsubsidie aangevraagd.

Introductie nieuwe afdelingsbestuurders

Afdelingsbestuurders zijn belangrijk voor de vereniging CDA. Zij zijn verantwoordelijk voor het reilen en zeilen in de gemeentelijke afdelingen. Omdat het CDA veel waarde hecht aan het (vrijwillige) werk dat de afdelingsbestuurders doen, heeft de afdeling Partijontwikkeling het initiatief genomen om 'nieuwe' afdelingsbestuurders (te weten voorzitters, secretarissen en penningmeesters) een informatiepakket toe te zenden, met een begeleidende brief van de partijvoorzitter. In het welkomstpakket vinden de nieuwe afdelingsbestuurders de voor hun functie meest relevante informatie, zodat ze een goede start kunnen maken en hun functie goed uit kunnen oefenen. In totaal zijn circa 200 welkomstpakketten verzonden aan nieuwe voorzitters, nieuwe secretarissen en nieuwe penningmeesters. De pakketten worden erg gewaardeerd.

Herindelingsverkiezingen

In november 2011 vond er in de nieuwe gemeente Hollands Kroon (Kop Noord-Holland) een herindelingsverkiezing plaats. De afdeling Partijontwikkeling heeft de hierbij betrokken CDA-afdelingen bijgestaan en geadviseerd in het proces van eenwording, kandidaatstelling en bij de campagnevoering. Partijontwikkeling heeft intensief contact onderhouden met de overgangsbesturen van de betrokken afdelingen, een standaardpakket aan ondersteuningsmaatregelen samengesteld en de provinciale afdeling tevens bij het proces van herindeling betrokken. Hiervoor zijn er bijeenkomsten georganiseerd en konden de afdelingen met vragen terecht bij de AfdelingenDesk.

Het pakket aan ondersteuningsmaatregelen bestond uit onder andere financiële steun, het ontwerp van een huisstijl voor de nieuwe afdeling, het maken van campagne foto's en filmpjes van de lijsttrekkers en het verstrekken van een handreiking inzake gemeentelijke herindeling.

Vanuit PO is er bovendien een bustour georganiseerd voor de laatste zaterdag voor de verkiezingen met bekende CDA'ers en vrijwilligers.

Werkbezoeken partijvoorzitter

Begin maart is er, in de persoon van Ruth Peetoom, een nieuwe partijvoorzitter gekozen. Daarna is vanuit PO een kennismakingstour geïnitieerd, langs de twaalf provincies. Tijdens deze tour, was er een dag in de provincie met werkbezoeken, gesprekken met lokale en provinciale bestuurders en veelal een ledenmoment. De uitkomsten van de gesprekken zijn in een evaluatie teruggebracht. Na deze kennismakingstour is besloten om in 2012 opnieuw een provincietour op te starten, waarin de focus komt te liggen op ondersteuning en versterken van afdelingen in de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen van 2014.

Ontwikkeling diverse verenigingszaken

In de loop van 2011 zijn er een aantal ontwikkelingen in gang gezet, die in 2012 verder worden uitgewerkt. Dit zijn:

- Nieuwe ledenarrangement tijdens partijcongressen, pilot op 29 november 2011,
- Verzamelen goede ideeën voor ledenbinding en -werving n.a.v. succesvolle subsidieaanvragen om deze met afdelingen te delen,
- Organisatie Provincietour partijvoorzitter 2012, met als peilers: ledenwerving, communiceren van partijvernieuwing en het vitaliseren van afdelingen,
- Onderzoek naar de staat van de afdelingen, met behulp van het management informatiemodel, uit 2008.

3. Opleidings- en trainingsactiviteiten van het Steenkampinstituut

3.1. Landelijk aanbod

De opleidingen en trainingen worden onder het label 'Steenkampinstituut' aangeboden aan alle leden van het CDA. Het aanbod bestaat uit landelijke en regionale activiteiten. In het kader van het landelijk opleidingsaanbod zijn in 2011 de volgende activiteiten georganiseerd en uitgevoerd:

Talent Academie 2010-2011

In september 2010 is er gestart met de tweede lichting van de vernieuwde opleiding CDA Talent Academie. Twee groepen van 23 deelnemers zijn de opleiding begonnen in Utrecht. Van het totaal aantal deelnemers waren er 19 vrouw. Drie deelnemers (twee mannen en één vrouw) moesten helaas halverwege de opleiding stoppen, omdat ze de studielast niet konden combineren met hun baan en andere CDA -activiteiten. Aan het einde van 2010 hebben de deelnemers een start gemaakt met hun praktijkopdracht die in het begin van 2011 is uitgevoerd. In groepjes van zeven moesten de deelnemers een campagneactiviteit organiseren voor de Provinciale Statenverkiezingen die op 5 februari 2011 plaatsvond. Met de organisatie hiervan werden ze begeleid door de provinciale-campagneleider en de -lijsttrekker. Hierna hebben de deelnemers een presentatietraining, een mediatraining en een schrijftraining gevolgd die beide een hele zaterdag in beslag namen. Daarnaast hebben alle deelnemers meegedaan aan het landelijke CDA Debattoernooi, waarbij de deelnemers in tweetallen in een Oxforddebat streden om de felbegeerde beker. De Talent Academie werd afgesloten met een laatste blok van zeven colleges op woensdagavonden, waarbij de deelnemers zelf voor de inhoud zorgde door presentaties te geven over hun afstudeeropdracht.

Alle 43 deelnemers hebben in mei 2011 een afstudeeropdracht ingeleverd en daarmee in juni 2011 met goed gevolg de opleiding afgerond. De afstudeeropdrachten werden door deskundige CDA'ers op een bepaald beleidsterrein beoordeeld. Alle afstudeeropdrachten zijn gebundeld en tijdens het afstudeersymposium uitgedeeld aan de deelnemers en hun mentoren. De diploma's zijn uitgereikt door de nieuwe partijvoorzitter van het CDA Ruth Peetoom.

CDA Talent Academie 2011-2012

In september 2011 is het Steenkampinstituut van start gegaan met de CDA Talent Academie 2011-2012. Er is dit cursusjaar voor gekozen één groep in Utrecht en één groep in Eindhoven te laten starten, om de zuidelijke CDA'ers tegemoet te komen. De werving en selectie voor de CDA Talent Academie is dit studiejaar wederom door de afdeling HRM in samenwerking met het Steenkampinstituut georganiseerd. Er zijn in totaal 64 aanmeldingen binnengekomen en er zijn 50 intakegesprekken gevoerd. Met 47 deelnemers zijn in september 2011 twee groepen van start gegaan; 27 in Utrecht en 20 in Eindhoven. Veel van hen zijn reeds lokaal actief; hetzij in de afdeling hetzij in de lokale politiek. Zij zien de Talent Academie (terecht) als dé gedegen basis voor hun verdere loopbaan of activiteiten binnen het CDA.

Na het succesvol gebruik van de digitale leeromgeving in het voorgaande jaar, is er ook dit jaar weer gestart met de digitale leeromgeving. Alle gegevens over de opleiding, het inleveren van de opdrachten en communicatie gebeurt via een afgesloten leeromgeving, waarop de deelnemers kunnen inloggen. Het aanleveren van informatie van het Steenkampinstituut aan de deelnemers en andersom is door de digitale leeromgeving een stuk eenvoudiger geworden. Van september tot en met december hebben beide groepen acht inhoudelijke avondcolleges gehad over het CDA-gedachtegoed, waarbij er aandacht is besteed aan het mens- en maatschappijbeeld en de overheidsvisie van het Christendemocratisch gedachtegoed. Daarnaast zijn er ook twee gastcolleges geweest over het Liberalisme en de Sociaaldemocratie, waarbij docenten van respectievelijk de Teldersstichting en de Wiardi Beckman Stichting kwamen spreken. Tenslotte moesten de deelnemers twee digitale kennistesten maken over verplichte literatuur en voorbereidingsopdrachten inleveren. Aan het einde van 2011 hebben de deelnemers een start gemaakt met hun praktijkopdracht. In groepjes van drie moesten de deelnemers een ledenwerfplan/ledenbindingsplan schrijven voor hun eigen provincie.

Professor Steenkamp Debattoernooi 2011

Traditiegetrouw vond ook in januari 2011 weer het jaarlijkse CDA-Debattoernooi plaats. Immers politici en debatteren zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Voor studenten aan de CDA Talent Academie is deelname aan het CDA debattoernooi een vast onderdeel van hun opleiding. Naast open inschrijving voor CDA-leden, nam dit jaar voor het eerst ook een aantal jonge CDJA-leden deel aan het toernooi, die in het kader van Jong SI worden opgeleid tot debattrainer. Een paar van hen vervulden de rol van tijdwaarnemer, een unieke gelegenheid om debatten van dichtbij te observeren en hiervan te leren. Gekozen is voor de Oxford debatvorm, ofwel het Brits Parlementair Debat, waarin vier teams tegelijkertijd tegen elkaar debatteren. In deze vorm is het aan alle teams om zo onderscheidend mogelijk te zijn en niet enkel om vóór of tegen te zijn. Het christendemocratisch element in het toernooi is versterkt doordat de technische debatjury werd bijgestaan door een inhoudelijke CDA jury. Als CDA willen we namelijk juist CDA'ers opleiden die denken vanuit het gedachtegoed, het gedachtegoed kunnen verwoorden én in het debat herkenbaar zijn als Christendemocraten. Naast de felbegeerde debatkoper voor het winnende finaleteam was er ook een prijs voor dat team dat het beste het gedachtegoed in het debat wist te verwoorden. Deze CDA-gedachtegoedprijs werd voor het tweede achtereenvolgende jaar in de wacht gesleept door Freek Cox en Rob Wessels.

In totaal hebben er 40 teams van 2 personen deelgenomen. Er werd in tien verschillende zalen tegelijkertijd gedebatteerd door vier debatteams over één stelling. In totaal had het toernooi vier debatrondes met elk een andere stelling. Elk team werd beoordeeld door een jury bestaande uit 2 technische juryleden en een CDA-gedachtegoed jurylid. De vier teams met de hoogste totaalscore kwamen in de finale, die dit jaar werd gewonnen door team ' Virtus vera nobilitas', bestaande uit Carel Kauffmann en Rutger Schimmel.

Masterclass Debatteren 2011

Een week voorafgaand aan het debattoernooi is door Gijs Weenink, directeur van de DebatAcademie, en door Jan Jacob van Dijk, Bijzonder Hoogleraar Christelijk Sociaal denken, een Masterclass Debatteren gegeven om de deelnemers vaardiger te maken in de Oxford debatvorm en het verwoorden van het CDA-gedachtegoed in het debat. Aan deze Masterclass hebben 60 CDA'ers deelgenomen.

Professor Steenkamp Debattoernooi 2012

In het najaar van 2011 is gestart met de voorbereiding van het Professor Steenkamp Debattoernooi 2012. Om te kunnen waarborgen dat er op 28 januari 2012 tijdens het toernooi in 10 zalen tegelijkertijd gedebatteerd kan worden, is de medewerking van in totaal 30 technische en CDA-gedachtegoed juryleden en 10 tijdwaarnemers vereist. Deze zijn hiervoor in 2011 benaderd. In het najaar is tevens de promotie gestart en is de online inschrijving voor het toernooi geopend. Ook is begonnen met de voorbereiding van de Masterclass Debatteren van 14 januari 2012.

Jong SI

De jongerenvereniging van het CDA, het CDJA, kwam met het verzoek ook een 'Jong SI' op te richten. Het Jong SI wilde opleidingen aanbieden aan CDJA leden, die meer zouden aansluiten bij deze jonge leden. Daarnaast wilde zij hun 'oud-leden' een mogelijkheid bieden om verbonden te blijven aan het CDJA. Dit zou door middel van het trainerschap geboden kunnen worden. Het Steenkampinstituut heeft het CDJA geholpen met het opzetten van een solide opleidingsstructuur. Er is begonnen met twee opleidingen: een debattraining en een CDA-gedachtegoed cursus. Het Steenkampinstituut heeft het CDJA ondersteund bij de ontwikkeling van bovengenoemde twee opleidingen voor de nieuwe doelgroep. En zij heeft geholpen bij de organisatie van de train-de-trainers bijeenkomsten, waarbij trainers voor jong SI worden opgeleid. Deze train-de-trainers bijeenkomsten zullen begin van 2012 plaatsvinden.

CDA Zomerschool 2011

Inmiddels is de CDA Zomerschool een jaarlijks terugkerende activiteit voor jonge nieuwe CDA-leden (18-35 jaar), die we laten kennismaken met de partij. De CDA Zomerschool editie 2011, die van 29 augustus t/m 2 september 2011 in Den Haag gehouden werd, kent een aantal trainingen en presentaties, maar ook ontmoetingen met bewindspersonen en/of andere vertegenwoordigers van het CDA. Dit jaar was het thema van de Zomerschool 'Klaar voor de toekomst!' en er deden zo'n 50 nieuwe leden mee.

De eerste dag werd op het partijbureau georganiseerd, waar kennis werd gemaakt met de organisatie van het CDA, de mensen en het christendemocratisch gedachtegoed.

Tijdens de tweede dag brachten de deelnemers een bezoek aan het ministerie van VWS, staatssecretaris Veldhuizen van Zanten en de Tweede Kamer. In de Kamer was een lunch met Kamerlid Mirjam Sterk en een speed date met Kamerleden Jack Biskop, Ad Koppejan en een beleidsmedewerker. 's Avonds was er een diner met Hugo de Jonge (wethouder Rotterdam),

Reinie Melissant-Briene (burgermeester Korendijk), Liesbeth Spies (gedeputeerde Zuid-Holland), Hanke Bruins Slot (Tweede Kamerlid) en Wim van de Camp (Europarlementariër).

Tijdens een afsluitende borrel op het Plein verrasten Jan Kees de Jager en Marja van Bijsterveld de groep met een bezoek. De laatste dag stond in het teken van een debattraining door vier trainers van het Steenkampinstituut met aansluitend een Lagerhuisdebat. De Zomerschool werd afgesloten met een nieuw ontwikkeld gemeenteraadssimulatiespel, dat onder leiding stond van Patrick van der Brink en Ton Roerig en vier oud-deelnemers van de CDA Talent Academie.

Wethoudersleergang

In 2010 is gestart met de inschrijving voor de wethoudersleergang 2011/2012 module 1. De aanmeldingen stroomden binnen en helaas hebben we enkele mensen zelfs moeten weigeren omdat het anders te vol werd. Voor de toekomst willen we gaan kijken hoe we dit oplossen en wat we voor deze mensen nog kunnen betekenen. Later in het jaar konden de deelnemers zich opgeven voor alle andere modules of eerst alleen voor module 2. Module 1 is namelijk verplicht vanwege onder andere de samenstelling van de intervisiegroepen, latere modules zijn selectief.

Module 1

Module 1 ging van start op 4 en 5 februari in 2011. Uiteindelijk was er een grote groep van 27 deelnemers aanwezig. Door middel van presentaties van sprekers en verschillende actieve werkvormen zijn de deelnemers de diepte ingegaan met het CDA-gedachtegoed en hoe je dat als wethouder moet toepassen in de dagelijkse praktijk. Naast de gebruikelijke pauzes waarin ze met elkaar kennis konden maken is hier nog nader aandacht aan besteed, omdat ze in deze module ook intervisiegroepen hebben gevormd. Na het weekend komt deze groep 1 of 2 keer bij elkaar om een probleem van 1 of meerdere wethouders te bespreken. Op deze manier maken ze gebruik van elkaars ervaring en kennis en is er minder het gevoel er alleen voor te staan.

Module 2

Deze module vond plaats op 11 en 12 november in 2011. Het draaide in deze module om het speelveld. Het is belangrijk voor de wethouder om de spelers van het speelveld goed te kennen en daarin ook te weten wie voor en tegen is. Na het maken van een eigen speelveld is er ingezoomd op hoe je gebruik kunt maken van mensen op dit veld. Hiervoor waren er sprekers uitgenodigd die de verschillende speelvelden konden toelichten en door in te zoomen op het beïnvloeden van mensen met de Roos van Leary hebben de deelnemers handvatten meegekregen op het gebied van communicatie.

Van Denken naar Doen

Op 18 mei en 21 juni 2011 heeft het Steenkampinstituut in samenwerking met het Wetenschappelijk Instituut twee avonden 'Van Denken naar Doen' georganiseerd. Deze avonden staan in het teken van een rapport dat het Wetenschappelijk Instituut heeft uitgebracht, waarbij het doel is de rapporten wat meer te laten leven in de haarvaten van de partij. Het Wetenschappelijk Instituut zorgt daarbij voor de sprekers van de avonden en het Steenkampinstituut voor de organisatie en de werkvormen. Daarnaast zijn deze avonden reünisten bijeenkomsten voor oud-Kaderschooldeelnemers en oud-deelnemers van de CDA Talent Academie deelnemers, die hiervoor altijd uitgenodigd worden.

Overzicht deelnemers landelijke opleidingsactiviteiten

Opleiding	Datum	Aantal deelnemers
Masterclass Debatteren	22 januari 2011	60
Professor Steenkamp Debattoernooi 2011	29 januari 2011	80
Winterschool 2011	Februari 2011 Maart 2011	50 50
Zomerschool 2011	29 augustus t/m 2 september 2011	47
CDA Talent Academie 2010- 2011	September 2010-juni 2011	43
CDA Talent Academie 2011- 2012	September 2011- juni 2012	48
Wethoudersleergang	Module 1: 4 en 5 februari 2011 Module 2: 11 en 12 november 2011	27 18
Van Denken naar Doen	Bijeenkomst 18 mei 2011 Bijeenkomst	15 50
Totaal landelijke opleidingsactiviteiten		405

3.2. Regionaal aanbod

De volgende trainingen/opleidingen zijn in 2011 door het Steenkampinstituut ten behoeve van het regionaal scholingswerk ontwikkeld en via hen aangeboden aan CDA-leden in hun eigen provincie.

CDA-gedachtegoedcursus

In 2010 is de CDA-gedachtegoedcursus herzien. Er zijn nieuwe werkvormen gekozen en er is meer aandacht voor de vertaling van het CDA-gedachtegoed naar de dagelijkse praktijk. Na de aanpassing is er voor een deel nieuw cursus materiaal samengesteld en zijn er (nieuwe) trainers opgeleid die deze cursus in de regio zullen gaan verzorgen. Na een eerste train-de-trainers bijeenkomst eind 2010 is er in het voorjaar van 2011 nog een tweede groep trainers opgeleid. In 2010 zijn 9 trainers en in 2011 zijn er 5 opgeleid. In 2011 is de cursus georganiseerd in de provincies Friesland, Gelderland, Overijssel en Zuid-Holland met in totaal 59 deelnemers.

Fractievoorzitterscursus

In 2010 heeft het Steenkampinstituut de cursus fractievoorzitterschap herzien en in het najaar van 2010 heeft een train-de-trainers bijeenkomst plaatsgevonden, waarbij er zes nieuwe trainers afkomstig uit het hele land, zijn opgeleid om de cursus te kunnen verzorgen. De cursus gaat in op de verschillende rollen die een fractievoorzitter kent. Welke rollen zien zij zelf? En wat wordt er in de verschillende rollen van hen verwacht? Er wordt stilgestaan bij de situatie waarin de fractie zich bevindt, en de cursus geeft ook handvatten om van de fractie een echte CDA-fractie te maken die zijn doelen en idealen gaat realiseren. De cursus bestaat uit 3 dagdelen en kenmerkt zich door een combinatie van bewustwording en oefening, ook door een verbinding te leggen met het christendemocratisch gedachtegoed. Bovendien biedt de cursus de fractievoorzitters de gelegenheid om te bouwen aan een eigen netwerk.

De cursus is met name gericht op fractievoorzitters met een half jaar tot een jaar ervaring. Omdat het hier een relatief kleine doelgroep betreft, is de cursus in een aantal regio's georganiseerd door het regionaal scholingswerk in nauwe samenwerking met het SI. Dat houdt in dat de scholingsconsulent de datum, tijd en locatie regelt en dat het Steenkampinstituut de landelijke promotie verzorgt, de trainers regelt en de regionale cursussen coördineert. De provinciale scholingsconsulenten uit Groningen, Friesland en Drenthe hebben samengewerkt om in het voorjaar van 2011 de cursus in de noordelijke regio te kunnen aanbieden. Daarnaast heeft de cursus plaatsgevonden in Overijssel, Gelderland en Zuid-Holland/Utrecht. Helaas bleek het praktisch onmogelijk om de cursus ook in het zuiden van het land te organiseren. Mogelijk zal de cursus daar in 2012 alsnog plaatsvinden.

Training Netwerken

Naar aanleiding van de nieuwe trainersregeling en de opschoning van het trainersbestand, kwam naar voren dat er te weinig trainers beschikbaar waren om de training netwerken te geven. Daarnaast was de training gedateerd en moest hij (zeker met de komst van nieuwe media) in een nieuw jasje gestoken worden. Om deze training aan te passen heeft het Steenkampinstituut in november een stagiair opleidingskunde aangetrokken die aan de hand van de oude training aan de slag is gegaan met het ontwikkelen van een vernieuwde training. Deze training zal in het begin van 2012 klaar zijn en daarnaast zullen ook in het begin van 2012 nieuwe trainers worden opgeleid om deze training te gaan geven.

Training Nieuwe Media

In het voorjaar van 2011 is er een start gemaakt met de ontwikkeling van een Training Nieuwe Media. De inhoud is tot stand gekomen in samenwerking met een medewerker van de sector communicatie. Gekozen is om de training uit drie delen te laten bestaan, waarbij het eerste deel ingaat op de strategie achter het gebruik van nieuwe media. Het tweede deel gaat in op de drie meest gebruikte sociale netwerken: Twitter, Facebook en LinkedIn. Tenslotte wordt de training afgesloten met een bijeenkomst waarbij toepassing van de eerste twee delen centraal staat. Naar aanleiding van signalen van de regionale scholingscontactpersonen is er voor gekozen deze training voor een deel online te laten plaatsvinden, zodat deelnemers minder vaak hoeven af te reizen naar een locatie voor een training. Omdat kennisoverdracht zich het beste leent om in de vorm van e-learning te gieten, zijn de eerste twee delen voor de deelnemers online te volgen. Het laatste deel vindt plaats onder leiding van een trainer tijdens een bijeenkomst in de provincie. Om de training te ontwikkelen in een online omgeving heeft het Steenkampinstituut een auteursprogramma aangekocht; Lectora. Tijdens het laatste deel van 2011 heeft het Steenkampinstituut het werken met dit programma onder de knie gekregen en het eerste deel van de training nieuwe media in het programma gezet. In het begin van 2012 zal de rest van de training ontwikkeld worden en in het auteursprogramma gezet worden. Daarnaast zullen nieuwe trainers gezocht en opgeleid worden om de training te gaan geven.

Fractie in Topvorm (FIT-training)

In samenwerking met een externe organisatie "Debat.nl" is een fractietraining ontwikkeld. In deze training wordt specifiek aandacht besteed aan het ontwikkelen van een kernboodschap, het overbrengen van deze boodschap in de Raad én in de media. Daarnaast wordt er aan het einde van deze training een actielijst geformuleerd waarbij er in concrete stappen wordt opgeschreven welke vervolgacties de fractie als geheel en ieder fractielid afzonderlijk na de training gaat ondernemen. Elke CDA-fractie zal in januari 2012 een brief krijgen met daarin een omschrijving

van de training, de wijze van aanmelding (via Denat.nl) en hoe de fractie een subsidieaanvraag kan indienen voor een bijdrage uit een speciaal hiervoor bestemde subsidiepot.

Begeleiding en professionalisering regionaal scholingswerk

Contactdagen voor de provinciale scholingsconsulenten

Voor de provinciale scholingsconsulenten, die het regionaal opleidingsaanbod van het Steenkampinstituut aanbieden en organiseren in hun provincies, wordt er twee keer per jaar een contactdag in Den Haag georganiseerd. Deze contactdagen staan in het teken van wederzijdse informatie-uitwisseling en ontmoeting met elkaar. Daarnaast besteedt het Steenkampinstituut sinds 2007 tijdens contactdagen aandacht aan de professionalisering van de provinciale scholingsconsulenten. Dit doen de medewerkers door workshops en presentaties aan te bieden over onderwerpen die direct aansluiten bij de taken en werkzaamheden van de scholingsconsulenten. Tijdens de Contactdag van maart 2011 organiseerden we een workshop 'Hoe voer je een intakegesprek met een lokale afdeling voor een maatwerktraining'. Aan bod kwam o.a. de LSD-techniek voor luisteren, samenvatten en doorvragen tijdens een gesprek. Tijdens de Contactdag van november 2011 is de digitale leeromgeving voor de scholingsconsulent geïntroduceerd. In een workshop, die twee stafmedewerkers zelf hebben ontwikkeld en verzorgd, hebben de provinciale scholingsconsulenten kunnen leren hoe ze kunnen inloggen op deze leeromgeving, welke informatie ze er kunnen vinden en hoe ze niet alleen nieuwsberichten op het nieuwsforum kunnen lezen, maar ook zelf kunnen plaatsen.

Introductie digitale leeromgeving voor de provinciale scholingsconsulent

In 2009 heeft het Steenkampinstituut voor het eerst een digitale leeromgeving geïntroduceerd voor studenten van een beperkt aantal opleidingen, zoals de wethoudersleergang en de CDA Talent Academie. In 2011 heeft het Steenkampinstituut ook voor de provinciale scholingsconsulenten een besloten digitale leeromgeving (www.cdaleeromgeving.nl) ontwikkeld. Op deze digitale omgeving is alle informatie over opleidingen en trainers van het Steenkampinstituut, die de consulenten nodig hebben om cursussen en trainingen in hun provincies te organiseren, gepubliceerd. Met andere woorden: het gehele *Handboek voor de scholingsconsulent* staat er overzichtelijk gepresenteerd. Daarnaast biedt de digitale leeromgeving, zowel de scholingsconsulent als de stafmedewerkers van het Steenkampinstituut, de mogelijkheid om op nieuwsfora berichten te plaatsen en ervaringen/ ideeën met elkaar uit te wisselen. Een toegankelijke en gebruiksvriendelijke manier van communiceren. Er is veel tijd en energie geïnvesteerd door de medewerkers van het SI om deze leeromgeving niet alleen op te bouwen en van informatie te voorzien, maar ook om de consulenten te ondersteunen bij het gebruik van deze nieuwe leeromgeving. Een goed begin is gemaakt, maar het zal ook in de toekomst aandacht van het SI vragen om de leeromgeving up to date te houden, zodat de consulenten over de meest actuele informatie beschikken.

Jaarbudget regionaal scholingswerk

De stafmedewerker die de contacten onderhoudt met de provinciale scholingsconsulenten is ook verantwoordelijk voor het jaarbudget voor het regionaal scholingswerk. Zij berekent de provinciale jaarbudgetten, die o.a. afhankelijk zijn van het totale beschikbaar jaarbudget en van de ledenaantallen per provincie per 1 januari van het lopende jaar, en onderhoudt daartoe contact met de betreffende penningmeesters van de provinciale afdeling of de provinciale

scholingscommissies. Deze dienen aan het begin van het jaar een begroting in en verantwoorden aan het eind van het jaar de gemaakte uitgaven voor regionale opleidingen in hun provincie.

Advisering en maatwerk

Het Steenkampinstituut wordt door regionale scholingsconsulenten of soms rechtsreeks door fracties benaderd met specifieke opleidingsvragen. Als dat gebeurt, inventariseren de stafmedewerkers de leervraag of -behoefte, geven vervolgens advies, zoeken een trainer en stemmen daarmee de inhoud van de te geven maatwerktraining af. Dit is doorlopend werk waar de stafmedewerkers enkele uren per week mee bezig zijn.

Trainers

Het Steenkampinstituut werkt grotendeels met vrijwilligers. Dit zijn in de eerste plaats de scholingsconsulenten die trainingen en opleidingen organiseren namens het Steenkampinstituut in de regio, maar niet minder belangrijk zijn de trainers die de trainingen daadwerkelijk geven. Zij doen dit vanuit hun eigen interesse en drive om iets voor het CDA te doen. Als CDA zijn we hen daarvoor veel dank verschuldigd.

Onderhoud trainersbestand

Om ervoor te zorgen dat de trainingen in de regio kwalitatief goed verzorgd kunnen worden, blijft het voor het CDA van groot belang om te kunnen beschikken over een kwalitatief goed trainersbestand. Er moeten daarom voortdurend trainers worden aangezocht en opgeleid voor bestaande en nieuwe opleidingen en na afloop daarvan gecertificeerd. Dat vergt tijd en energie van de stafmedewerkers, die voorlichting geven over het trainerschap en mogelijk geschikte kandidaten voor het trainerschap werven en selecteren. Met elke nieuwe trainer wordt een intakegesprek gevoerd. Na acceptatie worden hun gegevens in de trainersdatabase van de cursusmodule Navision ingevoerd. In totaal hebben de stafmedewerkers met 12 nieuwe trainers een intakegesprek gevoerd. Daarnaast zijn er wegens de invoering van een nieuwe trainersregeling per 1 januari 2011 veel mutaties in de database verwerkt.

Nieuwe trainersregeling 2011

In 2009 is er gewerkt aan een nieuwe vergoedingsregeling voor trainers, omdat de oude regeling in lijn moest worden gebracht met de fiscale mogelijkheden en er risico's waren met betrekking tot fictieve dienstverbanden. Eind 2009 is deze nieuwe regeling ingevoerd, maar hierover bleken teveel mensen ontevreden. Ook werd door betrokkenen een aantal ideeën naar voren gebracht die wij misschien niet hadden meegenomen bij het instellen van de nieuwe regeling. In 2010 is daarom een nieuw voorstel gemaakt en hebben de medewerkers van het Steenkampinstituut alle scholingscommissies bezocht om draagvlak te creëren voor deze aangepaste regeling en om eventuele op- en aanmerkingen van de scholingscommissies in de regeling te verwerken. Eind 2010 is de regeling afgerond en ook goedgekeurd door de belastingdienst. En in 2011 is deze nieuwe trainersregeling ingevoerd, die breed draagvlak heeft onder zowel trainers, als provinciale scholingsconsulenten die afhankelijk zijn van deze trainers die de regionale cursussen en trainingen verzorgen. De ervaringen met de regeling in 2011 zijn positief, en bieden perspectief voor handhaving van deze regeling de eerstvolgende jaren. Dat geeft rust en duidelijkheid naar de trainers, de provinciale scholingsconsulenten en de medewerkers van het Steenkampinstituut.

Werving, selectie en opleiden van trainers

Tegelijkertijd met de invoering van deze nieuwe vergoedingsregeling voor trainers hebben we actie ondernomen om te inventariseren hoeveel en welke trainers voor een bepaalde cursus of training geregistreerd staan in het trainersbestand, en in welke provincies zij inzetbaar zijn. Dit o.a. om antwoord te krijgen op de vraag of uitbreiding van het trainersbestand voor bepaalde cursussen en trainingen gewenst of noodzakelijk is. Zodat we hiervoor gericht trainers zouden kunnen gaan werven. Hieruit bleek dat er voor een aantal cursussen en trainingen uitbreiding van het aantal trainers, en een betere landelijke dekking wenselijk en noodzakelijk is. Dat betekent dat we in de toekomst gericht nieuwe trainers voor specifieke cursussen of trainingen willen gaan werven. Deze nieuwe trainers zullen we tijdens train-de-trainers bijeenkomsten gaan opleiden om een bepaalde cursus of training van het Steenkampinstituut te kunnen verzorgen. Het voordeel hiervan voor de trainers is, dat ze na een intakegesprek op korte termijn uitgenodigd worden voor een train-de-trainers bijeenkomst en snel ingezet kunnen worden om een cursus of training in de provincie te verzorgen. De tijd tussen het intakegesprek en daadwerkelijke inzetbaarheid wordt hierdoor sterk verkort. Vanaf 2012 zullen we op deze manier de trainers gaan werven en begeleiden.

Promotie

De website

In de laatste maanden van 2010 zijn de medewerkers begonnen aan de opbouw van een nieuwe website van het Steenkampinstituut. Het CDA was begin 2010 al overgeschakeld op een nieuwe website, met een andere uitstraling, besturingssysteem en indeling en ook het Steenkampinstituut zou overgaan naar de nieuwe omgeving. Er is veel tijd en energie geïnvesteerd in een goede opbouw en invulling van deze nieuwe website, die in het voorjaar van 2011 live is gegaan. De website is nu visueel aantrekkelijker, met meer kleur en mogelijkheden om foto's en filmpjes te plaatsen. Er is gekozen om bij de presentatie van het opleidingsaanbod uit te gaan van een indeling zoals in de opleidingengids, zodat deze goed op elkaar aansluiten. Dat betekent dat de cursussen en trainingen zijn ingedeeld in 5 rubrieken, namelijk CDA-gedachtegoed, Campagne, Debatteren, Vaardigheden en Functiegerichte cursussen. Daarnaast hebben we onderscheid gemaakt tussen landelijk en regionaal opleidingsaanbod. Bezoekers van de site kunnen op verschillende manieren informatie over opleidingen vinden. Ze kunnen zoeken op opleiding, daar de cursusomschrijving van een bepaalde cursus of training lezen en zien in welke provincie wanneer deze cursus of training wordt aangeboden. Ook kunnen bezoekers direct op hun provincie klikken en zien welke cursussen en trainingen in hun provincie op de rol staan. En als ze klikken op Agenda, dan zien ze welke cursus of training er die week ergens in het land op het programma staan. Veel manieren dus om informatie te vinden. Nieuw element is de mogelijkheid om direct online in te schrijven voor een landelijke of regionale cursus of training via het nieuwe aanmeldformulier. Een aanmelding via de website voor een regionale training/cursus wordt automatisch verzonden naar de betreffende provinciale scholingsconsulenten die deze in zijn/haar provincie organiseert. De eerste ervaringen met dit nieuwe aanmeldformulier zijn goed, waarna we een dergelijk formulier ook voor het bestellen van Handreikingen op de site hebben aangeboden. Tot slot biedt de website de mogelijkheid om nieuwsberichten te plaatsen. Zo kunnen we mensen op de hoogte houden over een nieuwe cursus of training die is ontwikkeld, wie de winnaars zijn van het debattoernooi etc. Een mooie manier om actueel nieuws over opleiding en training vanuit het Steenkampinstituut bij de leden te brengen. De content management (het beheren en actueel houden) van de website

www.cda.nl/si en dat van de daaraan gekoppelde aanmeldformulieren is in handen van het de medewerkers van het Steenkampinstituut.

Promotie van opleidingen in diverse CDA-media

Om opleidingen onder de aandacht van alle CDA-leden en specifieke doelgroepen binnen het CDA te brengen, maakt het Steenkampinstituut niet alleen gebruik van haar website. Ze publiceert ook regelmatig artikelen of korte berichten in CDA.nl (het tijdschrift voor CDA leden), in Bestuursforum (het maandblad voor CDA-politici in gemeente, provincie en waterschap). Ook digitale manieren van communiceren worden gebruikt, zoals nieuwsberichten in de e-nieuwsbrief naar de leden, de e-nieuwsbrief voor afdelingsbestuurders, waarin linkjes naar de website worden geplaatst. De ervaring leert dat deze linkjes relatief veel bezoek naar de website genereert. Het Steenkampinstituut is van plan om in 2012 meer aandacht te besteden aan het regelmatig plaatsen van nieuwsberichten over opleidingen in diverse CDA-media, zoals de website, ledenbladen, e-nieuwsbrieven etc., zodat nog meer CDA-leden worden geïnformeerd over het (actuele) opleidingsaanbod van het Steenkampinstituut en meer leden deel kunnen nemen aan cursussen en trainingen en zich zo verder kunnen (blijven) ontwikkelen.

Overzicht regionaal opleidingsaanbod per provincie

In het overzicht van het regionaal opleidingsaanbod per provincie wordt aangegeven welke activiteiten regionaal georganiseerd zijn door de provinciale scholingsconsulenten. Het is goed daarbij op te merken dat er daarnaast ook veel activiteiten plaatsvinden ten behoeve van opleiding en training in de regio die niet geregistreerd worden, omdat deze niet gefinancierd worden uit het jaarbudget dat het Steenkampinstituut voor het regionaal scholingswerk in de provincies beschikbaar stelt, of omdat er geen kosten aan verbonden zijn. Het betreft bijvoorbeeld fracties die rechtstreeks het Steenkampinstituut bellen met een maatwerkvraag of voor advies welke trainer ingezet kan worden.

Overzicht provinciale opleidingsactiviteiten 2011

Deelnemersaantallen:

Groningen		
Cursus/training	Datum (dd-mm-jj)	Aantal deelnemers
Maatwerktraining fractie Stadskanaal	15 januari 2011	8
Training Social Media kandidaat-Statelieden	8 februari 2011	12
Oppositievoeren (i.s.m. Friesland en Drenthe)	18 februari 2011	7
Fractievoorzitters (i.s.m. Friesland en Drenthe)	18 maart 2011	7
Debattraining CDJA	5 april 2011	6
Cursus Gemeentefinancien (planning en control)	21 oktober 2011	2
Totaal		42

Provincie Fryslân		
Cursus / training	Datum	Aantal deelnemers
Campagnevoeren	12 januari 2011	62
Gebruik van Sociale Media	22 januari 2011	16
Snel lezen	04 februari 2011	9
Presenteren/debatteren, basiscursus	11 februari 2011	13
Oppositievoeren (Gr., Fr.,Dr.)	18 februari 2011	20
Snel lezen	8 maart 2011	7
Debatteren interrumpen/improviseren	11 maart 2011	14
Fractievoorzitters (Gr., Fr., Dr.)	18 maart 2011	16
Debatteren: Interrumpen/Improviseren	8 maart 2011	10
Cursus op Maat: CDA - gedachtegoed, herbronning	18 mei2011	30
Cursus op Maat: Het CDA en de raadsfractie	7 oktober 2011	5
Cursus op Maat: Omgaan met Sociale Media	8 oktober2011	12
Gemeentefinanciën/Planning en control (Gr., Fr.)	21 oktober 2011	11
CDA - gedachtegoed, hoe doe je dat lokaal?	11 november2011	10
Scouting/Werving en selectie	14 november 2011	18
Debatteren: Interrumpen/Improviseren	9 december2011	13
Subtotaal		266
<i>Themabijeenkomsten:</i>		
"CDA, hoe verder met Sociaal Beleid?" Dialoog met CDA - leden in 3 Regiobijeenkomsten	9 april 2011	28
	11 april 2011	36
	14 april 2011	72
Startdag politieke seizoen 2011/2012: CDA, nu samen verder	24 september 2011	97
Subtotaal		233
Eindtotaal		499

Provincie Drenthe		
Cursus/training	Datum (dd-mm-jj)	Aantal deelnemers
Oppositievoeren (gezamenlijk met 3 noordelijke provincies: deelnemer afd. Westerveld)	Februari 2011	1
Cursus fractievoorzitters (gezamenlijk met 3 noordelijke provincies: deelnemer afd. Tynaarlo)	Maart 2011	1
Training Afdelingsbestuurders	11 maart 2011	16
Training Ledenwerving- ledenbinding afd. Midden-Drenthe	2 september 2011	12
Totaal		30

Provincie Flevoland		
Cursus/training	Datum (dd-mm-jj)	Aantal deelnemers
Mediatraining, Dronten	29 januari 2011	10
Subtotaal		10
<i>Themabijeenkomsten, werkbezoeken en excursies</i>		
Kennis- en Ontmoetingsdag Flevoland	29 september 2011	40
Totaal		50

Provincie Overijssel		
Cursus/training	Datum (dd-mm-jj)	Aantal deelnemers
Fractievoorzitterscursus	Januari/februari 2011	11
Maatwerktraining: Teamvorming en permanente campagne	Januari 2011	12
CDA-gedachtegoedcursus	Juli 2011	13
Effectief lezen	Mei/juni 2011	11
Ledenzorg	22 september 2011	10
Debattraining	9 december 2011	10
Debattraining; Interrumperen en improviseren	10 december 2011	7
Totaal		74

Provincie Gelderland		
Cursus/training Steenkampinstituut	Datum (dd-mm-jj)	Aantal deelnemers
Training Debatteren, Putten	15 januari 2011	42
Cursus Snel lezen, Apeldoorn	5 maart 2011	15
Training Ledenwerving, Doornspijk	24 maart 2011	7
Fractievoorzitterscursus	12 en 26 maart 2011	8
Maatwerktraining fractie Bronckhorst	11 en 12 februari 2011	14
Maatwerktraining fractie/bestuur Wageningen	13 mei 2011	8
Politiek dichterbij de burger, CDA Ermelo	25 augustus 2011	10
Cursus Gemeentefinanciën, Velp	15 oktober 2011	8
CDA-gedachtegoedcursus, Dodewaard	1 oktober 2011	8
Oppositievoeren, fractie en bestuur Putten	26 oktober 2011	9
Politiek dichterbij de burger, fractie / bestuur Putten	5 november 2011	18
Maatwerktraining fractie CDA Berkelland	12 november 2011	14
Cursus Snel lezen	19 november 2011	13
Training Functioneringsgesprekken, Velp	26 november 2011	5
Totaal Gelderland		115

Provincie Utrecht		
Cursus/training	Datum (dd-mm-jj)	Aantal deelnemers
Introductiecursus Nieuwe Leden	Februari/maart 2011	13
Fractievoorzitterscursus	14 en 24 mei 2011	11
Burgerparticipatie afdeling Woudenberg	30 september 2011	10
Totaal		34

Provincie Noord-Holland		
Cursus/training	Datum (dd-mm-jj)	Aantal deelnemers
Training Social Media	Januari 2011	14
Totaal		14

Provincie Zuid-Holland		
Cursus/training Steenkampinstituut	Datum (dd-mm-jj)	Aantal deelnemers
Training Debatteren Zuid-Holland Noord	20 / 27 januari 2011	6
Introductiecursus Nieuwe leden Zuid-Holland Noord	Februari/maart 2011	17
Introductiecursus Nieuwe leden Zuid-Holland Zuid	Februari/maart 2011	17
Cursus CDA-gedachtegoed, Dordrecht	10 / 17 maart 2011	8
Positie wethouder in duaal stelsel	18 maart 2011	20
Oppositie voeren, Noordwijkerhout-de Zilk	24 februari 2011	12
Oppositie voeren, Zwijndrecht	30 maart en 6 april 2011	10
Oppositie voeren, Leiden	7 en 14 april 2011	6
Fractievoorzitterscursus, Bodegraven	14 en 24 mei 2011	10
CDA-gedachtegoed voor CDJA-Rotterdam	19 mei 2011	13
Teambuilding, Barendrecht	Mei/juni 2011	13
Maatwerk cursus Oud-Beijerland	23 juni 2011	6
Maatwerk cursus Delfland	September 2012	13
Training Debatteren Zuid-Holland Noord	26 september en 3 oktober 2011	6
Training Debatteren Zuid-Holland Zuid	27 september en 4 oktober 2011	10
Cursus Gemeentefinanciën	28 september 2011	4
Maatwerk cursus Molenwaard	17 oktober 2011	16
Ledenwerving Zuid-Holland Noord	17 november 2011	5
Subtotaal		192
<i>Themabijeenkomsten, werkbezoeken en excursies:</i>		
Themabijeenkomst CDA Molenwaard	17 oktober 2011	16
Totaal Zuid-Holland		208

Provincie Noord-Brabant		
Cursus/training	Datum (dd-mm-jj)	Aantal deelnemers
Debattraining afdeling Breda	8 oktober 2011	?
Debattraining afdeling Zundert	10 / 16 november 2011	?
Cursus gemeentefinanciën	?	?
Totaal		

Provincie Limburg		
Cursus/training: geen gegevens beschikbaar	Datum (dd-mm-jj)	Aantal deelnemers
Totaal		onbekend

IV. Sector Financiën en Interne Organisatie

Het jaar 2011 heeft voor de sector vooral in het teken gestaan van het uitvoeren van de taken op een professionele manier, met de kleine bemensing die er door de bezuinigingen nog is.

1. Facilitair

De medewerkers hebben als hoofdtaak het bevorderen van de arbeidsomstandigheden in de brede zin van het woord, zowel voor de werknemers als voor degenen die het CDA Partijbureau gebruiken als vergaderlocatie. Dat heeft betrekking op het schoonhouden van het pand, het ontvangen van gasten en voorzien in de catering en ook de werkomstandigheden handhaven volgens de 'arbeidsomstandigheden wetgeving'.

Concrete producten en diensten die werden opgeleverd zijn de volgende:

- Een prettige ontvangst voor gasten van het CDA Partijbureau
- Goed ingerichte werkplekken
- Schone werkkamers, vergaderruimtes, toiletten
- Een goed onderhouden gebouw.
- Een toegankelijk en opgeruimd archief
- Een lunchgelegenheid voor de medewerkers
- Een goede ontvangst van bijzondere gasten inclusief warme maaltijd

Er zijn drie externe huurders van de kantoor- en opslagruimtes die niet door het CDA gebruikt worden. Een degelijk huurcontract ligt hieraan ten grondslag. De medewerkers van dit onderdeel zijn aanspreekpunt voor alle verhuur gerelateerde zaken en verzoeken.

Het Partijbureau is nog altijd op zoek naar nieuwe externe huurders voor de leegstaande kantoorruimte. Daarover worden gesprekken gevoerd met de makelaar. Er is interesse geweest, maar helaas heeft dit nog niet tot een nieuwe huurder geleid.

De vergaderfrequentie is toegenomen in ons pand de laatste jaren en dat wordt ook gestimuleerd, met het oog op de kosten van externe zaalhuur en het optimaal benutten van de huidige interne capaciteit.

2. Systeembeheer

Het onderdeel systeembeheer biedt aan de medewerkers van het CDA Partijbureau en gelieerde organisaties volledige ingerichte werkplekken aan. Dit behelst een werkplek ingericht met pc, een telefoon en print faciliteiten. Systeembeheer draagt zorg voor het up-to-date houden van de faciliteiten. Tevens biedt systeembeheer ondersteuning bij functionele en technische vragen van gebruikers.

Zoals al enige tijd wordt dit verzorgd door een interne eerstelijns helpdesk medewerker, die ondersteund wordt door een extern bedrijf voor de tweedelijns support.

3. Ledendesk

De Ledendesk vervult 3 taken:

- Verzorgen van de ledenadministratie
- Uitvoeren van Ledenzorg
- Bemensing van de receptie en aannemen van de telefoon

Ledenadministratie en Ledenzorg

De bijdragen van de leden vormen een belangrijke bron van inkomsten voor de partij. Tevens vormen zij de basis van de partij in het algemeen en wordt er volop gecommuniceerd met deze leden. Dat kunnen individuele leden zijn maar ook groepen van leden zoals afdelingsbesturen, gemeentelijke afdelingen en provinciale afdelingen.

Gegevens van leden worden vastgelegd in de ledenadministratie. Dat vraagt een goede communicatie met andere (lokale) afdelingen en gelieerde organisaties.

De ledenadministratie is ook een essentiële bron van informatie voor ledenzorg en ledenbehoud.

Een belangrijke rol is weggelegd voor de ledenadministratie bij evenementen. Naast het feit dat alle aanmelders via de ledendesk worden vastgelegd vervult de ledendesk een belangrijke taak bij de aanlevering van de bestanden en bij de complete organisatie van het evenement, in samenwerking met de Database administrator.

Concrete producten en diensten die werden opgeleverd zijn de volgende:

- Ledenlijsten voor afdelingen en provincies (digitaal en papier)
- Acceptgiro's versturen aan afdelingen t.b.v. herinneringen
- Muteren van diverse gegevens op lidniveau
- Bestandsselecties voor het secretariaat, afdelingen en provincies
- Contributieverzoeken, herinneringen en overige mailings
- Welkomspakketten
- Ledenservice

De ledenzorg betreft het beheren van de relatie met de leden. Feitelijk heeft dit veel raakvlakken met het administreren van de gegevens van de leden in de ledenadministratie.

In 2011 is er een actie geweest om de gegevens meer volledig te krijgen in Navision. Zo zijn er e-mail adressen, geboortedata en telefoonnummers opgevraagd. Met name de e-mail adressen zijn belangrijk, omdat steeds meer informatie via digitale weg gecommuniceerd wordt.

Receptie en telefonie

Gasten worden aan de balie ontvangen en mensen die contact zoeken met het CDA worden naar de juiste contactpersoon doorgeleid. Daarbij fungeert de ledendesk als overloop van andere afdelingen bijvoorbeeld voor de verzending van mailings.

De gehele postverwerking vindt ook plaats bij de ledendesk. De inkomende post wordt gesorteerd. De uitgaande post gefrankeerd op de juiste kostenplaats.

Concrete producten en diensten die werden opgeleverd zijn de volgende:

- Professionele ontvangst van bezoekers, overdag en 's avonds (m.b.v. oproepkrachten)
- Professionele afhandeling van telefoongesprekken
- Verzorgen inkomende en uitgaande post
- Ontvangen en doorgeleiden faxen
- Uitleen fietsen, apparatuur e.d.

Voor de avondvergaderingen waren er oproepkrachten beschikbaar die de functie van avondreceptionist(e)/gastvrouw(-heer) konden vervullen.

4. Financiële administratie

De financiële administratie is in 2011 in het bijzonder doende geweest met het zoeken naar verbeteringen in het contract met de huisbankier. Daartoe is in de herfst van 2011 om een offerte gevraagd aan de ING Bank (huidige huisbankier), de ABN Amro Bank en de Rabobank. Hier is de Rabobank als beste uitgekomen. Eind 2011 is het contract met de Rabobank getekend als huisbankier van het CDA en gelieerde organen en organisaties, maar ook voor de afdelingen.

In de informatievoorziening is in 2011 gewerkt met tussentijdse prognoses, waarbij op basis van de gerealiseerde financiële resultaten een prognose gemaakt wordt van de totale cijfers van het boekjaar. Dit heeft geleid tot een beter inzicht in (de ontwikkeling van) de resultaten, waardoor er beter gestuurd kon worden door het betreffende management. Deze methodiek is goed ontvangen, en zal dus in 2012 worden voorgezet.

Het is een gegeven dat er een grote bulk aan gegevens door de administratie verwerkt moet worden. Daarnaast is de administratie van het CDA, gelieerde organisaties en organen, behoorlijk complex. Dit tesamen maakte dat de implementatie van bovenstaande projecten zorgde voor de nodige extra werkdruk voor de medewerkers van de financiële administratie. De reguliere werkzaamheden moesten immers normaal doorgang vinden.

V. Wetenschappelijk Instituut voor het CDA

Algemeen

Het jaar 2011 stond voor het WI in het teken van de herbronning van het CDA. In maart werd de essaybundel *Waardevast: Over de uitgangspunten van het CDA* gepubliceerd. Hieraan werkten Sophie van Bijsterveld, Govert Buijs, Jan Jacob van Dijk, Raymond Gradus en Peter van Wijmen mee. Deze essaybundel stond ook centraal op de Stichtingsraad in april 2011, waar Rene Paas en Hans Hillen hun visie gaven over de koers van het CDA. Ook bij het Strategisch Beraad was het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA volop betrokken. Raymond Gradus en Evert Jan van Asselt nemen als adviseur deel aan de tweewekelijkse besprekingen van dit beraad en deden suggesties voor bepaalde onderwerpen.

In 2011 is een aantal rapporten verschenen. In februari 2011 werd een Engelstalige studie over de gezondheidszorg *Health Care Reforms in an Ageing European Society with a Focus on the Netherlands* uitgebracht waar werd samengewerkt met Lans Bovenberg en Ab Klink. In het voorjaar werd een rapport *Op zoek naar de kracht van de samenleving* met daarin een christendemocratische visie op maatschappelijke organisaties gepubliceerd. In september 2011 werd aan Piet-Hein Donner het rapport *De ontregelde samenleving* over ontbureaucratisering aangeboden. Tijdens de Stichtingsraad in oktober 2011 werd stilgestaan bij de Europese financiële crisis en de lezingen werden gebundeld in een publicatie *De Europese financiële crisis: hoe herstellen we vertrouwen?* Tot slot verscheen voor de jaarwisseling een herdruk van *Mens, waar ben je? Een verkenning van het christendemocratische mensbeeld*.

Ook werden de nodige initiatieven genomen om te komen tot een brede verspreiding van de gedachtevorming binnen het WI. In de eerste plaats werd zes keer een internetnieuwsbrief uitgegeven, die inmiddels op een oplage van bijna 1.000 adressen kan rekenen. In de tweede plaats werd samen met het Steenkamp Instituut (SI) een module 'Van denken naar Doen' verder uitgerold. Het CDA-kader kan op die wijze praktijkgericht kennismaken met de WI-rapporten. In de derde plaats werd in 2011 drie bijeenkomsten van jong WI gehouden, waar CDJA'ers met onderzoeksaffiniteit van gedachten wisselden over recente publicaties van het WI.

Al met al was 2011 een jaar met de nodige activiteiten. Ook in menige beleidsdiscussie mengde zich het WI met een (kranten)artikel of een andere publicatie. Dit gold zowel voor de thema's met betrekking tot de publieke sector en de zorg als het belang van de uitgangspunten van het CDA.

Voorts was volgens velen de kwaliteit van het tijdschrift *Christen Democratische Verkenningen* in 2011 onverminderd hoog. Dank gaat uit naar de medewerkers van het WI die dit mogelijk maakten.

Rapporten, presentaties, bijeenkomsten en symposia

Rapport: *Health Care Reforms in an Ageing European Society – with a focus on the Netherlands*

Auteurs: Evert Jan van Asselt, Lans Bovenberg, Raymond Gradus en Ab Klink

Verschijningsdatum: 8 februari 2011

Aangeboden aan: staatssecretaris Marlies Veldhuijzen van Zanten (VWS)

Presentatievorm: perspresentatie 8 februari 2011, symposium op 17 maart in Brussel

Inhoud rapport: De studie "[Health Care Reforms in an Ageing European Society with a focus on the Netherlands](#)" is een samenwerking tussen het Centre for European Studies (CES) – de denktank van de Europese Volkspartij (EVP) - en het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA. De studie bevat een internationale vergelijking naar de zorguitgaven. Hieruit blijkt dat Nederland nu al het meeste besteedt van alle EU landen aan langdurige zorg. Dit ondanks dat in Nederland de echte vergrijzing nog moet komen. Terwijl in Duitsland de kosten voor langdurige zorg oplopen van 1,0% BBP in 2010 tot 2,4% BBP in 2060, stijgen de kosten in Nederland van 3,5% naar 8,1%. In de ons omliggende landen wordt veel meer verantwoordelijkheid bij mensen zelf neergelegd. Landen als Duitsland, Oostenrijk, Italië en Frankrijk geven mensen een budget dat ze zelf mogen aanvullen en leggen zo meer verantwoordelijkheid en regie bij mensen zelf. Als we een houdbare AWBZ willen, moet het stelsel niet worden afgestemd op de aanbieder van zorg, maar op de zorgvrager. Echte vraagsturing betekent dat mensen een tegoedbon of een voucher krijgen, wanneer ze recht op medische zorg hebben. Omdat in deze systematiek cliënten zelf keuzen kunnen maken, kan meer maatwerk worden geboden zonder veel bureaucratie. Uit de studie blijkt dat dit in Duitsland prima werkt. Dat betekent ook dat scheiden van wonen en zorg essentieel is en ouderen dus zelf mogen bepalen hoe ze willen wonen.

Symposium: op 17 maart werd in samenwerking met het CES een symposium georganiseerd in Brussel waarbij onder meer Ab Klink sprak en ongeveer negentig mensen aanwezig waren.

Rapport: *Waardevast, over de uitgangspunten van het CDA*

Auteurs: Sophie van Bijsterveld, Govert Buijs, Jan Jacob van Dijk, Raymond Gradus, Peter van Wijmen

Verschijningsdatum: 29 maart 2011

Aangeboden aan: waarnemend partijvoorzitter Liesbeth Spies en fractievoorzitter Sybrand van Haersma Buma

Presentatievorm: Stichtingsraad op 13 april 2011

Inhoud rapport: De waarden gespreide verantwoordelijkheid, solidariteit, rentmeesterschap en publieke gerechtigheid vormen voor het CDA vaste uitgangspunten voor haar politiek handelen. De vier kernbegrippen hebben wel een andere betekenis en gevoelswaarde dan dertig jaar geleden toen het CDA werd opgericht. Het is van belang om in telkens andere omstandigheden nieuwe antwoorden te vinden. Dat betekent dat we ons voortdurend moeten afvragen: wat de

kernbegrippen beteken en welke invulling wij eraan geven. Vier christendemocraten hebben over deze vraag een essay geschreven, voorafgegaan door een inleiding. De essaybundel wil daarmee een startpunt zijn voor een verdere discussie binnen het CDA over de uitgangspunten.

Symposium: De Stichtingsraad op 13 april 2011 stond in het teken van de essaybundel. Minister Hans Hillen (Defensie) en René Paas (voorzitter Divosa) spraken tijdens deze bijeenkomst. Ongeveer honderd personen woonden het symposium bij.

Rapport: *Op zoek naar de kracht van de samenleving*

Auteur: Hamilcar Knops

Verschijningsdatum: 12 mei 2011

Aangeboden aan: Richard Krajicek (Richard Krajicek foundation) en staatssecretaris Henk Bleker (Economische Zaken, Landbouw en Innovatie)

Presentatievorm:

Symposium op 12 mei 2011 in de Paleiskerk in Den Haag

Inhoud rapport:

Maatschappelijke organisaties spelen een belangrijke rol op vele terreinen: van voetbalclub tot verpleeghuis. De christendemocratie heeft altijd veel aandacht gehad voor de eigen positie van dit 'maatschappelijk middenveld'. Toch staat het functioneren van sommige organisaties ter discussie. Neigen ze bijvoorbeeld te veel naar de staat of naar de markt? Het rapport analyseert wat er aan de hand is met verschillende typen maatschappelijke organisaties (met daarbij verdiepende *case studies* over onderwijs en sport). Op basis daarvan worden aanbevelingen gedaan aan de maatschappelijke organisaties zelf en aan de overheid over hoe de organisaties vitaal kunnen blijven en hun kracht tot ontplooiing kan komen.

Commissieleden: drs. H. Borstlap (voorzitter), dr. Th.A. Boer, prof.dr. E.P.N.M Borgman, mr. J.M. Buiting, prof.dr. R.H.J.M. Gradus, Th.J. Joosten, dr. L. Lenssen, prof.dr. L.C.P.M. Meijs, prof.dr.ir. C.A.M. Mouwen, mr. M.J.G. Wintels, prof.dr. J.J. van Dijk (adviseur), prof.mr.drs. A.H.M. Dölle (adviseur)

Symposium: Na de presentatie van de kern van het rapport door de heren Borstlap en Knops zijn de eerste exemplaren aangeboden aan de heren Krajicek en Bleker, die beide een uitgebreide reactie op het rapport hebben gegeven. Hierna was het woord aan prof.dr. L.C.P.M. Meijs, hoogleraar Vrijwilligerswerk aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. Vervolgens was er aandacht voor de sportsector door bijdragen van mr. J.H. Wakkie, directeur van de Koninklijke Nederlandse Hockeybond, en drs. K.P. Klein, wethouder van Den Haag. Verder gaf prof.dr. W.A. Trommel, hoogleraar beleids- en bestuurswetenschappen aan de Vrije Universiteit een reactie op het rapport en werd aandacht gevraagd voor de onderwijssector met bijdragen van drs. G.J. Redert, bestuursvoorzitter van de onderwijsstichting H₃O uit Dordrecht, en mgr.dr. E.J. de Jong, hulpbisschop van Roermond. Tot slot volgde een korte discussie met vragen vanuit de zaal onder leiding van prof.dr. R.H.J.M. Gradus, directeur van het WI voor het CDA, met deelname van de sprekers. Bij dit symposium waren meer dan honderd personen aanwezig.

Follow-up: Commissievoorzitter Hans Borstlap heeft op 6 september een inleiding over het rapport gehouden bij een bijeenkomst van Labyrinth, het ambtenarennetwerk van het CDA, waar

ook partijvoorzitter Ruth Peetoom sprak over dit onderwerp.

Op 29 september is er een Jong WI gehouden over dit rapport (zie verderop). Hamilcar Knops heeft op de Bestuurdersdag van de BSV te Amersfoort (op 1 oktober) een workshop geleid over maatschappelijke organisaties en hun relatie met de overheid. Hans Borstlap heeft op 17 november een inleiding verzorgd over de rol die de overheid zou moeten spelen in onderwijs, gezondheidszorg, volkshuisvesting en sociale zekerheid op de CBE Academicadag te Amsterdam.

Symposium: *Populisme in de polder*

Datum: 28 juni 2011

Spreekers: Hoofdredacteur *Christen Democratische Verkenningen* Pieter Jan Dijkman (inleidende beschouwing), minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie Maxime Verhagen, filosoof Bas Heine, filosoof Govert Buijs (panel), fractievoorzitter CDA Sybrand van Haersma Buma (panel) en Raymond Gradus (panel).

Rapport: *De ontregelde samenleving*

Auteur: Evert Jan van Asselt

Verschijningsdatum: 1 september 2011

Aangeboden aan: Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties Piet Hein Donner

Presentatievorm: perspresentatie op 1 september. Aanbieding van het eerste exemplaar door commissievoorzitter Hein van Oorschot aan minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties Piet Hein Donner en Jan ten Hoopen van Actal.

Inhoud rapport:

Al geruime tijd wordt gepoogd de bureaucratie te verminderen, hetgeen een taai proces blijkt. De neiging om op incidenten te reageren met nieuwe regelgeving is onverminderd groot. Het aantal regels groeit daardoor nog steeds. Dat is belemmerend voor burgers, professionals en ondernemers en het ontregelt de samenleving. Dat moet anders. Vanuit een christendemocratisch mens- en maatschappijbeeld wil dit rapport oplossingsrichtingen aandragen voor het verminderen van overmatige bureaucratie. Op grond van een houding van vertrouwen in mensen moet het mogelijk zijn om de samenleving anders te organiseren, met minder regels en met meer ruimte voor mensen en organisaties. Dat vraagt om ontregeling van de samenleving.

Commissieleden: mr. H.M.C.M. van Oorschot (voorzitter), prof.dr. J.A. de Bruijn, mr.dr.s. J.L. Burggraaf, prof.dr. R.J.M. Dassen, prof.dr. R.H.J.M. Gradus, J. van Hoorn, G.P.J. Koopmans (adviseur), T. de Lange, drs. D.P. Noordhoek, drs. J. Sterrenburg en drs. R. van Zwol.

Follow-up: Op 22 november en 6 december hebben twee discussieavonden over bureaucratie plaatsgevonden. Voor de eerste bijeenkomst zijn mensen uit het primair en secundair onderwijsveld uitgenodigd. De bijeenkomst van 6 december kende aanwezigen uit de woningmarkt. Beide bijeenkomsten telden ongeveer vijftien tot twintig aanwezigen.

Rapport: *De Europese financiële crisis. Hoe herstellen we vertrouwen?*

Auteur: Raymond Gradus e.a.

Verschijningsdatum: oktober 2011

Aangeboden aan: CDA Tweede Kamerlid Elly Blanksma en EVP-voorzitter Wilfried Martens

Presentatievorm: Symposium bij het openbaar gedeelte van de Stichtingsraad op 6 oktober 2011 in Amsterdam over de Europese financiële crisis. Perspresentatie en aanbieding eerste exemplaar op 3 november aan CDA Tweede Kamerlid Elly Blanksma. Meer dan honderd mensen woonden het symposium bij.

Inhoud rapport: Drie lezingen, uitgesproken tijdens het openbare gedeelte van de Stichtingsraad op 6 oktober 2011. De eerste lezing is van de heer dr. R.F.M. Lubbers. Prof.dr. A.W.A. Boot en mr. ing W.G.J.M. van de Camp verzorgden twee coreferaten. Tevens is de discussie met de zaal opgenomen.

Rapport: *Mens, waar ben je? (herdruk)*

Auteur: Ton van Prooijen, Evert Jan van Asselt

Verschijningsdatum: december 2011

Aangeboden aan: CDA voorzitter Ruth Peetoom

Inhoud rapport: Het rapport is een geheel herziene versie van het in 2006 verschenen rapport met dezelfde naam over het christendemocratisch mensbeeld. Het rapport verkent een christendemocratische mensvisie in haar verschillende dimensies, tegen de achtergrond van een sterk veranderende wereld. Het rapport is tevens toegezonden aan alle CDV-abonnees gelijktijdig met het CDV-winternummer over Menselijke waardigheid.

Lopende projecten:

Eind januari 2012 zal het rapport 'Balans in logistiek en mobiliteit' gereed komen. Auteur van dit rapport is Nic van Holstein. In februari 2012 komt een rapport over de toekomst van de financiële sector gereed. Dit gezamenlijk project van de CDA Tweede Kamerfractie en het WI wordt vanuit het WI ondersteund door Hubert Beusmans. Maarten Neuteboom werkt aan een rapport over Geloof en Samenleving. Dit rapport zal medio 2012 worden afgerond. Hamilcar Knops is bezig met een rapport over duurzaamheid.

Christen Democratische Verkenningen

Christen Democratische Verkenningen is het politiek-wetenschappelijke kwartaalblad van het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA. Het wil het geheugen vormen van de christendemocratische beweging en de kennis aandragen voor de verdieping van de ideologie van de christendemocratie. Ook onderzoekt het de betekenis van christendemocratische uitgangspunten voor politieke en maatschappelijke vraagstukken. Het CDV is een kwartaaluitgave van het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA en verschijnt bij Uitgeverij Boom.

In 2011 verschenen de onderstaande nummers:

Lente 2011 *Populisme in de polder*

Sinds het begin van deze eeuw lijkt Nederland een politieke stroming rijker: het populisme. Na Fortuyn is het nu Wilders die zegt tolk te zijn van een breed maatschappelijk ongenoegen dat zich niet herkent in de traditionele politieke partijen. De kracht van populistische partijen lijkt het spiegelbeeld van de zwakte van gevestigde partijen te zijn. Welk onbehagen schuilt er achter het populisme? En: wat moet het antwoord zijn van de christendemocratie?

Kernredactie: Govert Buijs, Pieter Jan Dijkman en Frank van den Heuvel

Zomer 2011 *De last van gelijkheid*

In het publieke debat van de laatste jaren is gelijkheid een dominante waarde. Neem de discussie over het verbod op ritueel slachten en de zogeheten hostierel in het Bisdom van 's-Hertogenbosch. Een heroriëntatie op het gelijkheidsbeginsel kan ons helpen om spanningen in het debat het hoofd te bieden. Door gelijkheid te interpreteren op een manier die juist verscheidenheid mogelijk maakt, wordt meer recht gedaan aan de eigen identiteit van mensen. En aan het fundament van gelijkheid: menselijke waardigheid.

Kernredactie: Pieter Jan Dijkman, Hans-Martien ten Napel, Maarten Neuteboom en Henk Vroom

Herfst 2011 *Migratie in een open samenleving*

Het migratiedebat wordt gedomineerd door integratie. De teneur is dat migranten te veel kosten en dat ze de Nederlandse eigenheid en cultuur aantasten. Maar door vergrijzing en ontgroening zal de beroepsbevolking de komende decennia fors dalen. Is immigratie niet gewoonweg noodzakelijk voor het behoud van welvaart en het op peil houden van de economie? En: hoeveel diversiteit kan Nederland verdragen?

Kernredactie: Hubert Beusmans, Pieter Jan Dijkman, Ab Klink & Jan Willem Sap.

Winter 2011 *Menselijke waardigheid*

Het begrip 'menselijke waardigheid' wordt in politiek en maatschappij vaak gezien als ultieme waarde. De inherente waardigheid van ieder mens moet immers altijd geëerbiedigd worden. Maar is daarmee het laatste woord gesproken? Recente ontwikkelingen in de medische wetenschappen, de biotechnologie en de economie maken een bezinning op de betekenis en bronnen van het concept menselijke waardigheid noodzakelijk.

De kernredactie bestaat uit Rob van de Beeten, Teun van der Linden en Maarten Neuteboom.

Samenwerking met de partij

Raymond Gradus is adviserend lid van het Partijbestuur.

Strategisch Beraad

Raymond Gradus en Evert Jan van Asselt waren adviseur van het Strategisch Beraad.

Samenwerking met het Steenkamp Instituut

Raymond Gradus geeft ieder jaar een college mens- en maatschappijbeeld aan een groep van de CDA Talent Academie. Ook Pieter Jan Dijkman en Evert Jan van Asselt geven ieder jaar een college aan de deelnemers van de Talent Academie waarbij wordt ingegaan op de vraag hoe je CDA gedachtegoed kunt toepassen op maatschappelijke problemen. Ook wordt het WI-rapport 'Mens, waar ben je?' al jaren gebruikt als literatuur voor de deelnemers van de Talent Academie. Samen met het SI organiseert het WI bijeenkomsten onder de noemer 'Van Denken naar Doen'. Alumni van de Kaderschool en Talent Academie en geïnteresseerde lokale politici worden voor

deze inhoudelijke avonden uitgenodigd. De bijeenkomsten behandelen steeds een onlangs door het WI uitgebracht rapport, waarbij de auteur van het betreffende rapport een inleiding houdt en vervolgens deelneemt aan de discussie.

Van Denken naar Doen - bijeenkomst 18 mei – Arbeidsmarkt

Tijdens deze bijeenkomst kwam de thematiek van het WI-rapport uit 2010 *'Toegerust op de arbeidsmarkt'* aan de orde. De avond werd ingeleid door Raymond Gradus. Na de toelichting was er ruimte voor discussie met aandacht voor actuele en lokale kwesties.

Van Denken naar Doen - bijeenkomst 21 juni - Waardevast

De essaybundel *'Waardevast'* over de vier kernbegrippen van het CDA was de aanleiding voor de tweede *'Van Denken naar Doen'* bijeenkomst in 2011. De bijeenkomst begon met inleidingen van Evert Jan van Asselt, Hein Pieper en Jacobine Geel over de kernwaarden van het CDA waarna in groepen werd gesproken over onder andere de toepasbaarheid van de begrippen. De bijeenkomst was druk bezocht, er waren 50 mensen aanwezig.

Samenwerking met het CDJA

Jong WI

In 2011 is een start gemaakt met bijeenkomsten van het Jong WI. In samenwerking met het CDJA vindt 3x per jaar een bijeenkomst plaats met stafmedewerkers van het WI en CDJA-ers met een onderzoeksmatige belangstelling. Doel van de bijeenkomsten is om jonge CDA-ers te betrekken bij de studies van het WI en ze kritisch te laten reflecteren op de gedachtevorming binnen het WI.

Bijeenkomst 12 januari - Integratie

Woensdag 12 januari vond in Den Haag de tweede bijeenkomst van het jong WI plaats. De bijeenkomst stond in het teken van het WI-rapport *"Integratie op waarden geschat"*. Petra van der Burg, auteur van het rapport, verzorgde een bijeenkomst waarbij de deelnemers dit onderwerp met elkaar bespraken. In groepsverband werden de verschillende thema's bediscussieerd waarna iedere groep een korte presentatie gaf. Opmerkelijk was dat de feiten en de beelden over integratie erg uiteen lopen.

Bijeenkomst 19 mei - Populisme

CDV hoofdredacteur Pieter Jan Dijkman leidde op 19 mei de avond in met een beschouwing over populisme. Het lentenummer van CDV *"Populisme in de polder"* stond deze avond centraal.

Bijeenkomst 29 september - Maatschappelijke organisaties

Hamilcar Knops, auteur van het WI-rapport *'Op zoek naar de kracht van de samenleving'* begon de 3e bijeenkomst van het Jong WI op 29 september met een presentatie. Na deze inleiding discussieerden de deelnemers vol vuur over het functioneren van maatschappelijke organisaties en hun verhouding met de overheid.

Het WI in Europa en samenwerking met overzeese gebieden

Het Centre for European Studies (CES) is de denktank van de Europese Volkspartij (EVP) en is gehuisvest in Brussel. Raymond Gradus is lid van het bestuur van het Centre for European Studies. In deze hoedanigheid neemt hij deel aan de vergadering van de executive board van het

CES en aan de vergadering van de general assembly. In 2011 is hij drie maal bij een vergadering van het CES in Brussel aanwezig geweest.

Evert Jan van Asselt, adjunct directeur WI, is research associate bij het CES.

Hamilcar Knops sprak op 2 april op een Energieconferentie van de Vlaamse parlementariërs van CD&V te Brussel over "een lager distributietarief?".

Op 27 april gaf Raymond Gradus een lezing bij de Universiteit van Aruba met de titel "Het versterken van de relatie Nederland en Aruba".

Raymond Gradus heeft op 15 en 16 juni deelgenomen aan een conferentie van Center-Right Think Tanks in Washington. Deze conferentie stond in het teken van "Challenges to the West - Security, Democracy and Prosperity." Hij heeft daar een lezing gehouden over de Europese verzorgingsstaat waarbij hij in het bijzonder in ging op de hervormingen van het Nederlandse gezondheidszorgsysteem.

Raymond Gradus gaf op 15 september 2011 een presentatie over gezondheidszorg bij de Fundacion para el Análisis y los Estudios Sociales (FAES) in Madrid. FAES is de denktank van de Partido Popular.

Bij de conferentie van de Konrad Adenauer Stiftung op 19 oktober over bureaucratie heeft Evert Jan van Asselt een lezing gegeven over bureaucratie in Nederland.

Organisatie en personeel

Bestuur en medewerkers

Bestuur:

Het bestuur van het WI voor het CDA kwam in 2011 acht maal bij elkaar. Het bestuur boog zich onder meer over het jaarplan, de begroting 2011, de concept rapporten en het jaarplan 2012 van het WI.

Het bestuur bestond in 2011 uit de volgende leden: mw. prof.dr. S.C. van Bijsterveld, drs. Th.J.F.M. Bovens (voorzitter vanaf 29 oktober 2011), prof.dr. G.J. Buijs, mw. G. Dolsma, mw. prof.dr.mr. D.M. van Gorp, mr. F.A.M. van den Heuvel (penningmeester), drs. B. Kamphuis (vice-voorzitter en waarnemend voorzitter tot 29 oktober 2011), prof.dr. R.A.H. van der Meer (tot 15 december 2011), mw. mr.drs. J.W. E. Spies (tot 2 april 2011, mw. drs. G.R. Peetoom (vanaf 2 april 2011), mr. W.F.C. Stevens en drs. A. Tonca.

Prof.dr. R.H.J.M. Gradus is secretaris van het bestuur.

Directie:

Drs. E.J. (Evert Jan) van Asselt, plaatsvervangend directeur (32 uur per week)

Prof.dr. R.H.J.M. (Raymond) Gradus, directeur (36 uur per week)

Medewerkers:

De onderstaande medewerkers waren in 2011 werkzaam bij het WI (in alfabetische volgorde):

Mw. E. (Eveline) ter Borg, secretaresse (20 uur per week)

Drs. H. (Hubert) Beusmans, wetenschappelijk medewerker (16 uur per week) vanaf 1 maart 2012.

Drs. P.H.J. (Pieter Jan) Dijkman, hoofdredacteur *Christen Democratische Verkenningen* (28 uur per week)

Mw. M. Kamps, MA (Maaïke), officemanager (32 uur per week), vanaf 1 april 2011
Mr. dr. H.P.A. (Hamilcar) Knops, wetenschappelijk medewerker (32 uur per week)

R.M.C. (Remy) Luyten, stagiair (28 uur per week), vanaf 1 oktober 2011

Mw. A.E.B. (Sandra) Nieberg – van Selow, officemanager/directiesecretaresse (32 uur per week), tot 15 april 2011

Mr. M. (Maarten) Neuteboom, wetenschappelijk medewerker en redacteur *Christen Democratische Verkenningen* (28 uur per week)

Voorts heeft drs. A.P.C.M. (Nic) van Holstein (plaatsvervangend hoofd Beleid CDA Tweede Kamerfractie) werkzaamheden verricht voor het WI in het kader van een rapport over infrastructuur.

Nevenfuncties:

Raymond Gradus is (parttime) hoogleraar Bestuur en Economie van de Publieke en Non-profit sector bij het Zijlstra center, aan de Vrije Universiteit van Amsterdam en is lid van de Raad van Toezicht van Dianet, het kennis- en expertisecentrum op het gebied van klinische en niet-klinische dialyse.

Hubert Beusmans is parttime werkzaam als secretaris van de CDA werkgroep Europa.

Hamilcar Knops is werkzaam als onderzoeker bij de faculteit Techniek, Bestuur en Management van de TU Delft op het gebied van energierecht en is vaste columnist van *Ensoc Magazine*.

Maarten Neuteboom is als docent verbonden aan de Universiteit Leiden.

Pieter Jan Dijkman werkt aan een proefschrift over de herbezinning op het concept van christelijke politiek tussen 1920 en 1960 aan de Vrije Universiteit in Amsterdam.

Maaïke Kamps werkt parttime als bestuurlijk medewerker van CDA Zuid-Holland.

Stichtingsraad:

De Stichtingraad bestaat naast het bestuur van het WI en de medewerkers van het WI uit provinciale vertegenwoordigers. Dit zijn Ir. A.H.G. Versluis, mr. A.L. Bennen, J.J.G.M. Biskop, G.L. Born, dr. J.N. Breunese, prof. dr. J.Chr. van Dalen, A.L. Greiner, mw. M.J. Kaal, mr. S. van Haersma Buma, C.M. Haverkamp, drs. A.P.C.M. van Holstein, mr. G.J. Jansen, dr. H. Knibbe, L.B. Kobes, mr. G.H.A. Versluis, mw. M.M. Vogelaar, drs. E. Lemmens, H.J. Molema, mr. M. Nagel, drs D.P. Noordhoek, drs. P.L.A. Rüpp, mw. mr. dr. A.A.W. van Unen, F.H. Veringa, A. van Heeringen, H.H. de Vries, H. van Waveren, Th.J. Wijbenga, mw. E. Nauta. De medewerkers van het WI zijn ook lid van de Stichtingsraad.

De vergadering kent een besloten deel en een openbaar deel.

De Stichtingraad vergaderde in 2011 op 13 april in het Jacobitheater in Utrecht en op 6 oktober in de Duisenberg School of Finance in Amsterdam.

Fonds WI:

Het Fonds Wetenschappelijk Instituut heeft uitsluitend ten doel het verlenen van financiële steun aan de Stichting Wetenschappelijk Instituut voor het CDA. Op grond van die doelstelling levert het fonds een belangrijke bijdrage aan de werkzaamheden van het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA.

Het bestuur van het fonds vergaderde in 2011 tweemaal, eenmaal in het voorjaar over de jaarrekening 2010 van het fonds en eenmaal in het najaar over de begroting voor 2012.

De samenstelling van het bestuur is als volgt:

mr. H.M. Krans (voorzitter), mr. P.C.M. Mullink (penningmeester), drs. B. Beumer, dr. G.J. Fleers (tot april 2011), drs. G. Goedhart, mr. F.A.M. van den Heuvel, adviseur (penningmeester WI), dhr. B. van Meijl, adviseur (penningmeester CDA), ir. J.A.G. Verheijen (vanaf april 2011) prof. dr. R. H.J.M. Gradus, adviseur (directeur WI), drs. E.J. van Asselt, (plv directeur WI).

Overige publicaties en presentaties van de stafleden van het WI voor het CDA

Publicaties met meerdere auteurs worden slechts één keer genoemd.

Evert Jan van Asselt

Publicaties

Asselt, E.J. van. & Bovenberg, A.L. Laat ieder oude dag zelf regelen. *Brabants Dagblad*, 15 februari 2011.

Asselt, E.J. van. & Gradus, R.H.J.M. Houd het persoonsgebonden budget in de AWBZ. *MeJudice.nl*, 9 juni 2011.

Asselt, E.J. van. & Gradus, R.H.J.M. Een samenleving zonder risico's bestaat niet. *Trouw*, 10 september 2011.

Asselt, E.J. van & Gradus, R.H.J.M. Overhevelen begeleiding naar WMO past goed bij het CDA. *Bestuursforum*, oktober 2011.

Asselt, E.J. van. PVV schiet in regelreflex na val van olifant. *Volkskrant*, 2 november 2011.

Gradus, R.H.J.M. & Asselt, E.J. van. De langdurige zorg vergeleken in Nederland en Duitsland. *ESB*, 96, april 2011.

Gradus, R.H.J.M. & Asselt, E.J. van. Kabinet zet vitaliteitsregeling in voor oneigenlijk doel. *MeJudice.nl*, 10 oktober 2011.

Presentaties

Presentatie bij Talent Academie op 16 februari 2011, over toepassing christendemocratisch gedachtegoed op maatschappelijke problemen.

Presentatie bij Van Denken naar Doen op 21 juni 2011, over essaybundel "Waardevast".

Presentatie bij CDA Theologen netwerk
Mediaoptredens

Interview met Mediaplanet over concurrentie tussen Belgische zorgverzekeraars op 23 maart 2011.

Interview in Nieuwsuur over het persoonsgebonden budget op 23 juni 2011.

Interview in Zorgvisie over de toekomst van de gezondheidszorg op 20 december 2011.

Hubert Beusmans

Artikelen

Beusmans, H. & Dijkman, P.H.J. (herfst 2011). In gesprek met Gerd Leers. *Christen Democratische Verkenningen. Migratie in een open samenleving*. Amsterdam: Boom.
Presentaties

Presentatie aan de Universiteit Maastricht over wetenschap in de politiek en de rol van het WI binnen het CDA.

Pieter Jan Dijkman

Presentatie bij Talent Academie op 2 maart 2011 over de toepassing van christendemocratisch gedachtegoed op maatschappelijke problemen.

Lezing bij CDA-afdeling Apeldoorn op 12 april 2011 over de balans van acht jaren kabinetten-Balkenende en de toekomstagenda voor de christendemocratie.

Lezing bij Jong-WI op 19 mei 2011 over de uitdagingen van het populisme voor de christendemocratie.

Lezing op WI/CDV-congres 'Populisme in de polder' op 28 juni 2011 over populisme en de uitdagingen voor de christendemocratie.

Redactionele commentaren en interviews CDV

Dijkman, P.H.J. (lente 2011). 'Populisme als uitdaging', in: Govert Buijs, Pieter Jan Dijkman en Frank van den Heuvel (red.), *Christen Democratische Verkenningen. Populisme in de polder*, Amsterdam: Boom.

Dijkman, P.H.J. (lente 2011). In gesprek met Anton Zijderveld en Koen Abts, *Christen Democratische Verkenningen. Populisme in de polder*, Amsterdam: Boom.

Dijkman, P.H.J., Ten Napel, H-M, Neuteboom, M. & Vroom, H., (zomer 2011) 'Naar een herwaardering van gelijkheid', in: Pieter Jan Dijkman, Hans-Martien ten Napel, Maarten Neuteboom en Henk Vroom (red.), *Christen Democratische Verkenningen. De last van gelijkheid*, Amsterdam: Boom.

Dijkman, P.H.J. (zomer 2011). In gesprek met Ernst Hirsch Ballin, *Christen Democratische Verkenningen. De last van gelijkheid*, Amsterdam: Boom.

Dijkman, P.H.J. & Neuteboom, M. (zomer 2011). In gesprek met Frits Bolkestein, *Christen Democratische Verkenningen. De last van gelijkheid*, Amsterdam: Boom.

Dijkman, P.H.J. & Beusmans, H. (herfst 2011). 'Migratie als christendemocratische uitdaging', in: Hubert Beusmans, Pieter Jan Dijkman, Ab Klink en Jan Willem Sap (red.), *Christen Democratische Verkenningen. Migratie in een open samenleving*, Amsterdam: Boom.

Dijkman, P.H.J. & Beusmans, H. (herfst 2011). In gesprek met Gerd Leers, *Christen Democratische Verkenningen. Migratie in een open samenleving*, Amsterdam: Boom.

Dijkman, P.H.J. & Neuteboom, M. (winter 2011). Interview van Pieter Jan Dijkman en Maarten Neuteboom met Herman van Praag. *Christen Democratische Verkenningen. Menselijke waardigheid*. Amsterdam: Boom.

Raymond Gradus

Publicaties

Biessen, G. & Gradus, R.H.J.M. Onzalig en onzinnig" over de deeltijd-WW. *FME TI magazine, januari 2011*.

Gradus, R.H.J.M. & Bauer, B. Het CDA standpunt over de koopzondag. *Bestuursforum, januari 2011*.

Gradus, R.H.J.M. & Bauer, B. Nederland is beter af met minder koopzondagen. *MeJudice.nl, 1 maart 2011*.

Gradus, R.H.J.M. Het CDA moet zijn uitgangspunten hertalen. *Trouw, 30 maart 2011*.

Gradus, R.H.J.M. Het kleinere familiebedrijf de dupe van meer koopzondagen. *Brabants Dagblad, 9 april 2011*.

Gradus, R.H.J.M. & Bovenberg, A.L. Sociale vlaktaks als sluiting boxenproblematiek. *ESB, 96, april 2011*.

Gradus, R.H.J.M. Zorg voor toezicht. *TPC, april 2011*.

Gradus, R.H.J.M. & Velzen, J.J.W. van. Het kabinet schiet door met controle op hbo. *Volkskrant, 25 mei 2011*.

Gradus, R.H.J.M. Reactie van Raymond Gradus op stelling 'De geneeskunde is te complex om door overheidsbureaucratieën inhoudelijk bestuurd te worden.' *ZNetwerk, juli 2011*.

Gradus, R.H.J.M. Sociale vlaktaks slaat veel vliegen in één klap. *Reformatorisch Dagblad, 22 oktober 2011*.

Gradus, R.H.J.M. Tekortreductie verantwoord, doch extra bezuinigingen verdienen overdenking. *Tijdschrift voor Openbare Financiën nr. 4, 2011*.

Gradus, R.H.J.M. & Caminada, K. Verlaag belastingtarieven door vereenvoudiging belastingstelsel. *MeJudice*, november 2011.

Media-optredens:

Gesprek op Radio 1 over de kosten van de AWBZ op 11 februari 2011.

Interview in Zorgvisie over langdurige zorg op 18 februari 2011.

Interview op radio Casa Luna op 29 maart 2011.

Interview in CDJA ledenblad Interruptie "Op een gegeven moment krijgt het paard toch dorst" in maart 2011.

Interview in Nieuwsuur over sociale vlaktaks en hypotheekschulden op 9 november 2011.

Interview in Elsevier "Denkers langs de zijlijn" op 21 december 2011.

Presentaties:

Presentatie bij de SER, "Omgaan met verschillen in de eurozone" op 4 mei 2011.

Presentatie bij het congres "Het fiscale inkomensbeleid" op 1 juli 2011.

Presentatie bij Burgemeesterslezing op 14 oktober 2011.

Presentatie Raymond Gradus voor de CDA Talent Academie over het mens- en maatschappijbeeld op 19 oktober 2011.

Hamilcar Knops

Publicaties:

Knops, H.P.A. Het CDA en het maatschappelijk middenveld. *Bestuursforum*, mei 2011.

Knops, H.P.A. De 'kracht van de samenleving' moet wel de ruimte krijgen. *Bestuursforum*, mei 2011.

Knops, H.P.A. Einde van pluriform en maatschappelijk geworteld omroepbestel dreigt. *Christen Democratische Verkenningen. De last van gelijkheid* (zomer 2011), Amsterdam: Boom.

Presentaties:

Presentatie op 12 mei op WI-symposium Op zoek naar de kracht van de samenleving.

Presentatie op 1 oktober op de Bestuurdersdag van de BSV te Amersfoort: "Maatschappelijke organisaties en hun relatie met de overheid".

Maarten Neuteboom

Publicaties:

Velthoven, P. van & Neuteboom, M. (zomer 2011). In gesprek met Edward de Kam, Robert Flos en Diederik Boomsma, *Christen Democratische Verkenningen. De last van gelijkheid*.

Amsterdam: Boom.

Neuteboom, M. De C-factor. *CDA ledenblad cda.nl, oktober 2011*.

Neuteboom, M. Het politiek secularisme als "cyclopisme": *Radix. Tijdschrift voor geloof en wetenschap, nr. 2, pp. 92 - 102*.

Beeten, R. van de, Linden, T. van der & Neuteboom, M. (winter 2011). IJkpunt voor christendemocratische vernieuwing. *Christen Democratische Verkenningen. Menselijke waardigheid*, Amsterdam: Boom.

Neuteboom, M. Gelijkheid moet verscheidenheid mogelijk maken. *Bestuursforum 12, 2011*.

Presentaties:

Presentatie Maarten Neuteboom bij ALV van de CDA-afdeling Heiloo over de toekomst van het CDA en de plaats van de christendemocratie in Nederland.

Beschikbare rapporten WI voor het CDA

Alle rapporten vanaf 2000 zijn te downloaden via de site van het WI (www.cda.nl/wi/rapporten)

2011

[Mens, waar ben je? \(herdruk\)](#)

[De Europese financiële crisis. Bundel lezingen van het symposium van het WI.](#)

[De ontregelde samenleving](#)

[Op zoek naar de kracht van de samenleving](#)

[Waardevast. Over de uitgangspunten van het CDA](#)

[Health Care Reforms in an Ageing European Society with a Focus on the Netherlands](#)

2010

[Toegerust op de arbeidsmarkt](#)

[Ontwikkelen doen we samen](#)

[Christenen in de politiek](#)

[Vertrouwen in ouders](#)

[Versterken en verbinden](#)

2009

[De bloedsomloop van de samenleving](#)

[Christendemocraten over de kredietcrisis](#)

[Op weg naar houdbare overheidsfinanciën](#)

[Een sociale vlaktaks](#)

[De stad terug aan de mensen](#)

2008

[Integratie op waarden geschat](#)

[De woningmarkt in beweging](#)

[De burger en Europa](#)

[Crossing Bridges](#)

[Naar een toekomstbestendige AWBZ](#)

[Gezocht: Maatschappelijke vernieuwers. Opnieuw gevonden: De ondernemer](#)

VI. Bestuurdersvereniging

1. Inleiding

Graag bieden wij u het jaarverslag 2011 aan. Hierin maken we duidelijk op welke manier het bestuur en het bureau de leden ondersteunen. De inhoudelijke ondersteuning gebeurt via Bestuursforum, de website en andere uitgaven. Onze netwerkfunctie onderhouden we via de BSV-bijeenkomsten en -klankbordgroepen en de belangenbehartiging verloopt via contacten met allerlei organisaties en personen.

Het jaar 2011 was onder andere het jaar van de Provinciale Statenverkiezingen op 2 maart. Voor het CDA betekende de uitslag een terugval van 65 zetels; van 151 zetels in 2007 naar 86 zetels in 2011. Het CDA keerde met 14 zetels terug in de Gedeputeerde Staten. De gedeputeerden zijn in alle provincies vertegenwoordigd met uitzondering van Groningen (vorige periode 1 zetel) en Drenthe. De nieuw verkozen leden van de Provinciale Staten verkozen de Eerste Kamerleden waarbij het CDA 11 zetels behaalde, een verlies van 10 zetels met de verkiezingen van 2007.

De ontwikkelingen binnen onze eigen partij en met name het rapport Frissen waren belangrijke aandachtspunten voor de bestuurdersvereniging; de Algemene Ledenvergadering en de Bestuurdersdag waren hierop inhoudelijk afgestemd.

Ook de afspraken binnen het Regeerakkoord waren leidend voor de bestuurdersvereniging bij de onderwerpkeuze van de klankbordgroepen en de waternetwerkdag.

Dit jaar was ook het jaar van belangrijke wisselingen. Zo nam de bestuurdersvereniging afscheid van haar voorzitter Geert Jansen, oud-Commissaris van de Koningin van Overijssel; de nieuwe voorzitter werd Ank Bijleveld-Schouten die nu Commissaris van de Koningin is van Overijssel. Ook vertrok de directeur Jaap Van As. Hij werd opgevolgd door Carmen Boersma, die eindredacteur van Bestuursforum was. Deze laatste functie werd vanaf 16 november ingevuld door Marcel Migo.

In dit jaarverslag worden de noodzakelijke gegevens die betrekking hebben op 2011 verstrekt. Met dank aan de medewerkers van de Bestuurdersvereniging, is het opnieuw een overzichtelijk verslag. Naar onze mening hebben we de meerwaarde van de CDA-bestuurdersvereniging voor al onze leden opnieuw bewezen.

Mr. T. van Amerongen-Huizenga
secretaris CDA-bestuurdersvereniging

Drs. Hester Tjalma-Den Oudsten
directeur a.i. CDA-bestuurders-
vereniging

2. Leden, bestuur en medewerkers

Leden

Het lidmaatschap van de CDA-bestuurdersvereniging is voor leden van (deel)gemeenteraden en Provinciale Staten, waterschapsbesturen en voor wethouders en gedeputeerden van CDA-huize gekoppeld aan hun functie. Daarnaast kunnen ook andere bestuurders, oud-bestuurders en bijvoorbeeld bestuurders van gemeentelijke CDA-afdelingen, lid worden.

Per 31 december 2011 telt de vereniging 2676 leden. Dit is 138 minder dan in 2011, toen we nog 2814 leden hadden. De verdeling is als volgt:

	2011
Ereleden	6
Commissarissen van de Koningin	3
Gedeputeerden	14
Statenleden	85
Statengriffiers*	0
Burgemeesters	115
Wethouders/DB-leden deelgemeenteraad	313
Gemeenteraadsleden/Deelgemeenteraadsleden	1651
Gemeentesecretarissen*	0
Raadgriffiers*	2
Waterschapsbestuurders AB	65
Waterschapsbestuurders DB	26
Buitengewone leden	410
TOTAAL	2690*

* Het verschil van 14 leden(totaal van 2690 en het aantal leden 2676) valt te verklaren uit leden met een dubbele functie.

Bestuur

In de najaarsledenvergadering trad Geert Jansen als voorzitter, 2005 – 2011, van de bestuurdersvereniging af en Ank Bijleveld-Schouten nam het voorzitterschap van hem over. Geert Jansen werd voor zijn verdiensten voor de bestuurdersvereniging tot erelid gemaakt. Wil van den Berg trad namens Friesland als algemeen bestuurslid toe. De samenstelling van het bestuur was op 31 december 2011 als volgt:

- A.Th.B. Bijleveld-Schouten (Ank), Commissaris van de Koningin in Overijssel (voorzitter);
- J.B. Waaijer (Jan), burgemeester in Zoetermeer (vicevoorzitter);
- T. van Amerongen-Huizenga (Nynke), raadslid Utrechtse Heuvelrug (secretaris);
- S.J. Veerman (Sjoerd), wethouder in Alblasterdam (penningmeester);
- A. Ederveen (Anton), burgemeester in Valkenswaard;
- J.F.A. Alberts (Frits), wethouder in Borger-Odoorn;
- H.M.J.M. van Beers (Henk), burgemeester in Roermond;
- G. Boeve (Gert), wethouder in Amersfoort;
- C. van Beveren (Kees), gedeputeerde in Zeeland;
- T.J. Romeyn (Hans), burgemeester in Heiloo;
- IJ.J. Rijzebol (IJzebrand), Statenlid in Groningen;

- J.H. Vennevertloo (Johan), oud-wethouder in Berkelland;
- A.G.J. Strien (Ton), burgemeester in Olst-Wijhe;
- J.W. Kempenaar-van Ittersum (Jenny), raadslid in Dronten;
- W. van den Berg, (Wil), burgemeester in Ferwerderadeel.
- Noord-Brabant: vacature

Het bestuur heeft in 2011 vijf maal vergaderd, te weten op 31 januari, 3 maart, 12 april, 15 september, en 9 november.

Medewerkers

De personele samenstelling was in 2011 als volgt:

- J. Van As, (Jaap), directeur (32 uur) tot 1-5-2011(?)
- C.T. Boersma (Carmen), eindredacteur Bestuursforum (32 uur); vanaf 1-5 tevens waarnemend directeur en per 1-9 directeur van de bestuurdersvereniging.
- M. Migo (Marcel), eindredacteur Bestuursforum (28 uur) per 16-11-2011.
- J.M. Stoker (Joke), secretariael medewerker (24 uur).

3. Activiteiten

a. Burgemeestersborrel

In samenwerking met de Tweede Kamerfractie van het CDA is op de laatste maandag van januari de jaarlijkse burgemeestersborrel georganiseerd in de oude zaal van de Tweede Kamer. De bijeenkomst stond in het teken van openbare orde en veiligheid.

b. Ledenvergadering voorjaar

De bijeenkomst vond plaats op 15 april 2011 in het Partijbureau in Den Haag. Naast het huishoudelijk gedeelte, waarin de jaarrekening en het jaarverslag werden vastgesteld, was er een inhoudelijk deel over “De toekomst van het CDA op lokaal en provinciaal niveau”. Dit onderwerp was opgesplitst in twee onderdelen: Naar een herkenbaar CDA (arbeidsmarkt en zorg) met als inleiders Aad van Nes, arbeidsmarktmeester in Rotterdam en Janny Bakker- Klein, wethouder WMO in Huizen. Na de pauze ging het inhoudelijk gedeelte verder met: “De beginselen van het CDA”, met Hein Pieper als inleider (oprichter Slangenburgeraad) en een reactie van Sybrand van Haersma-Buma.

De bijeenkomst werd afgesloten met een kennismaking met de nieuwe partijvoorzitter Ruth Peetoom.

c. Statendag

De Statendag verviel in 2011 vanwege de Provinciale Statenverkiezing dit jaar.

d. Waternetwerkdag

De jaarlijkse waternetwerkdag vond plaats op vrijdag 24 juni in het kantoor van het Hoogheemraadschap van Rijnland in Leiden. Het thema was: “Het Bestuursakkoord Water”.

Wat zijn de belangrijkste punten uit het akkoord en wat betekenen ze voor de waterschappen? Gerard Doornbos, Dijkgraaf Hoogheemraadschap van Rijnland hield een inleiding waarna de deelnemers uiteengingen in discussiegroepen met de vraag:

welke signalen wil je aan staatssecretaris Joop Atsma meegeven over het bestuursakkoord Water?

e. *Bestuurdersdag*

De bestuurdersdag werd georganiseerd in 'de Observant' in Amersfoort op zaterdag 1 oktober. Het thema voor deze dag was het CDA-gedachtegoed en een eigentijdse invulling van de vier CDA-uitgangspunten. Tijdens het plenaire gedeelte gaf Paul Schnabel, directeur Sociaal en Cultureel Planbureau, een uiteenzetting over de maatschappelijke ontwikkelingen en gaf aan voor welke uitdagingen de politiek staat. Govert Buijs, hoogleraar politieke filosofie aan de VU en lid van de CDA-commissie 'Nieuwe woorden, nieuwe beelden', ging in op de vraag wat deze ontwikkelingen betekenen voor de vier CDA-uitgangspunten. Het plenaire gedeelte werd gevolgd door deelsessies, zij gingen onder meer over de relatie met maatschappelijke organisaties, de plaats van de 'C' van het CDA bij de profilering van het sociale gezicht. De dag werd afgesloten met een lunch. Aan deze dag namen ongeveer 80 personen deel.

f. *Gedeputeerdenoverleg*

In 2011 heeft het gedeputeerdenoverleg vier keer plaatsgevonden. De CDA-bestuurdersvereniging organiseert deze bijeenkomsten. Vaak zijn er bewindspersonen of Kamerleden bij aanwezig. Het eerste overleg op 1 februari met minister Donner stond in het teken van het regeerakkoord, met name het Bestuursakkoord Rijk – Provincie, de relatie met EHS/Natura 2000 en de herverdeling van het Provinciefonds. Op 16 juni vond het gedeputeerdenoverleg in nieuwe samenstelling plaats. De agenda betrof kennismaken met elkaar en met de partijvoorzitter Ruth Peetoom en de fractievoorzitter Sybrand van Haersma Buma. Staatssecretaris Bleker was uitgenodigd om van gedachten te wisselen over het dossier Natuur (EHS, Natura 2000). In het overleg van 6 september werd gesproken over duurzaamheid, Natuur, het CDA-profiel bij de APB en de structuur van het gedeputeerdenoverleg. Voor het gedeputeerdenoverleg van 11 november waren alle woordvoerders van de TK-fractie uitgenodigd in verband met de algemene beschouwingen; ook was er aandacht voor de visienota van minister Donner: 'Bestuur en bestuurlijke inrichting'. Behalve leden van de TK-fractie wordt het overleg ook actief bezocht door leden van de Eerste Kamerfractie.

g. *Het Stedennetwerk*

Het Stedennetwerk is een samenwerkingsverband van het CDA en de CDA-bestuurdersvereniging en heeft als doel het CDA voor de kiezers in de stad aantrekkelijker te maken. Hiervoor wordt 2 à 3 keer per jaar een bijeenkomst georganiseerd waarbij de profilering van het CDA op de grotestedenproblematiek centraal staat.

Op 8 februari vond het eerste Stedennetwerk plaats in Amsterdam. Gerd Leers, minister van Immigratie en Asiel sprak op deze bijeenkomst. Verder waren er twee workshoprondes, waarbij de volgende thema's werden behandeld: Volkshuisvesting, Economie en Duurzaamheid, en Veiligheid en Integratie. Leendert Bikker, voorzitter van het Economic Development Board Rotterdam (EDBR) gaf zijn visie op de stad.

Op 9 september vond de Stedennetwerk bijeenkomst plaats in Enschede. In Enschede stonden de twee thema's: meer CDA in de stad en CDA-accenten bij lokaal kunst- en cultuurbeleid centraal.

h. Klankbordgroepen, in samenwerking met de Tweede Kamerfractie

Jeugd en gezin

Er werd twee keer een klankbordgroep Jeugd en Gezin georganiseerd. Op 25 januari ging het over de inrichting van de Centra voor Jeugd en Gezin. Aanwezig was Sabine Uitslag van de TK-fractie en Peter Cuyvers. Onderling werden voorbeelden uitgewisseld hoe de inrichting van de CJK's ter hand werd genomen. Op 2 november was er een bijeenkomst met staatssecretaris Veldhuijzen van Zanten-Hyllner over de Hoofdlijnenbrief Stelselherziening zorg voor jeugd, waarin het proces van de transitie van de jeugdzorg beschreven is. Hanke Bruins Slot was namens de TK-fractie aanwezig. Beide bijeenkomsten werden voorgezeten door Michiel van der Vlies, wethouder te Hendrik Ido Ambacht.

Sociale zaken en Werkgelegenheid

Op 12 mei werd er met Tweede Kamerlid Mirjam Sterk een klankbordgroep over de hoofdlijnennotitie 'Werken naar Vermogen' georganiseerd.

Asielbeleid

Op 8 december vond er een bijeenkomst over asielbeleid plaats met TK-lid Raymond Knops en minister Leers. Geagendeerde onderwerpen waren: AMV's/kinderen, immigratie, terugkeerbeleid en discretionaire bevoegdheid van de minister.

4. Belangenbehartiging en externe contacten

Het bestuur heeft de minister van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties, de heer J.P.H. Donner, per brief laten weten dat de bestuurdersvereniging zich niet kan vinden in het kabinetsvoornemen om het aantal bestuurders in de diverse gremia te verminderen.

Op 17 mei had de bestuurdersvereniging, bij monde van Geert Jansen en Jan Waaijer een gesprek met minister Donner over het Bestuursakkoord. Daarin hebben zij aangegeven dat de bestuurdersvereniging hier in grote lijnen positief tegenoverstaat, maar zorgen heeft over de financiële gevolgen voor de gemeenten. Die zorg betreft met name de gelden die zijn uitgetrokken voor de herstructurering van de sociale werkplaatsen. Een verslag hiervan is aan de leden gemaïld.

Externe contacten

De CDA-bestuurdersvereniging participeert regelmatig in verschillende externe organisaties, bijvoorbeeld in commissies van de VNG en het IPO.

5. Bestuursforum

Bestuursforum is in 2011 weer 10 keer verschenen.

Vanaf januari 2010 kent Bestuursforum een vaste indeling, zodat de lezers duidelijk weten wat ze waar kunnen vinden in het blad. Het blad is opgedeeld in vier informatieblokken: Actueel, Dossier (waarbij het gedachtegoed centraal staat), Opinie & Debat, en Vereniging & Service. Daartussen staan rubrieken die met het informatieblok dat daaraan vooraf gaat of daarna volgt te maken hebben.

Uitgangspunt van de artikelen blijft het bijdragen aan een herkenbaar christendemocratisch geluid in gemeente, provincie en waterschap.

In 2010 verschenen de volgende dossiers (hoofdthema's):

Januari: Statenverkiezingen

Februari: Statenverkiezingen

Maart: De nieuwe fractie

April: Natuur

Mei: Maatschappelijk middenveld

Juni/juli: Bestuursakkoord Water

Augustus/september: Verder met het CDA (themanummer)

Oktober: WMO

November: Wet werken naar vermogen

December: Spanning tussen gelijkheidsdenken en christelijke waarden

De redactie vergaderde in 2011 zesmaal en wel op 5 januari, 16 februari, 27 april, 1 juli, 31 augustus en op 2 november.

Personele wijzigingen in de redactie

In 2011 verliet mr. J. Van As directeur van de Bestuurdersvereniging de redactie omdat hij een andere werkring vond. Van As werd opgevolgd door Carmen Boersma. Boersma was tot 16 november tevens werkzaam als eindredacteur. Die functie nam Marcel Migo op dat moment van haar over.

Mr. S.A.E. (Sietske) Poepjes wisselde van functie. Zij was Statenlid in Fryslân en werd er gedeputeerde.

De samenstelling van de redactie was op 31 december 2011 als volgt:

- drs. J. Wienen (Jos), burgemeester van Katwijk, (voorzitter)
- M. Migo (Marcel) (eindredacteur)
- ing. E.J. Bilder (Eddy), oud-Tweede Kamerlid
- mr. A.W. Bom-Lemstra (Adri), hoogheemraad Delfland
- mr.drs. H. Doornhof (Hugo), raadslid/fractievoorzitter in Nijkerk
- drs. D.A.C.A. Gudde (Dirk), raadslid in Zeist
- mr. G.A. Karssenbergh (Gerben), raadslid in Arnhem
- drs. M.G. E. Koomen, wethouder van Enschede
- dr. A. Koster (Ed), raadslid in Haarlemmermeer
- drs. A. H. Mulder (Agnes), fractievoorzitter in Assen
- mr. S.A.E. Poepjes, gedeputeerde in Fryslân
- mr.drs. A.J.G. Poppelaars (Toine), dijkgraaf Scheldestromen
- G.M. Telgen-Swarts (Geeske), raadslid in Ede

6. Website en nieuwsbrief

De website van de CDA-bestuurdersvereniging functioneerde ook in het jaar 2011 als de gebruikelijke online-bron van uiteenlopende informatie ten behoeve van lokale bestuurders.

- Publicaties. Een overzicht van veel publicaties van het CDA (BSV en SI) staat online. Geïnteresseerden kunnen een mail sturen naar het bureau om de gewenste publicatie te krijgen.
- Verslagen van activiteiten en bijeenkomsten. Van veel activiteiten die door ons georganiseerd worden publiceren wij een verslag op onze website.
- Ten slotte fungeert de website als eenvoudige en snelle informatieverschaffer voor contactinformatie en de samenstelling van besturen van de vereniging en haar provinciale afdelingen, activiteiten en bijeenkomsten, verenigingsgerelateerde informatie en een fotopagina.

De nieuwsbrief van de BSV werd ongeveer éénmaal per maand verstuurd.

-

- **8. Dienstverlening**

Vraagbaakfunctie

De directeur beantwoordde vele vragen van leden, over rechtspositionele, politiek-tactische of juridische kwesties. Daarnaast werden we veel gebeld over problemen die er zijn binnen een fractie, tussen fractie en wethouder(s), tussen fractie(leden) en afdeling, en dergelijke, zoals bij leden met gewetensbezwaren als gevolg van de samenwerking met de PVV. We proberen voor elk probleem aan een zo goed mogelijke oplossing bij te dragen en indien nodig, schakelen we – in overleg – ook ervaren personen/mediators in.

Marketing

Om de bekendheid van de Bestuurdersvereniging te vergroten en de producten van de vereniging beter onder de aandacht te brengen, is de Bestuurdersvereniging ook in 2011 met een stand aanwezig geweest op de partijcongressen van het CDA.

Financiën

Per 31 december 2011 telt de vereniging 2676 leden. Dit is 138 minder dan in 2010, toen we nog 2814 leden hadden. Door tussentijdse bijstelling van de begroting kon het teruglopende ledenaantal worden opgevangen. Het aantal wanbetalers over 2011 bedroeg eind december nog 130.

VII. CDAV

Voorwoord

Een zichtbaar CDAV!

In 2011 heeft het CDAV ervoor gekozen zichtbaarder te worden zowel binnen het CDAV, binnen het CDA maar ook naar buiten toe. Als enige partijgelieerde vrouwenorganisatie met ruim 3400 leden moeten we ons ook als zodanig profileren. Maar eerlijk is eerlijk: wij zijn vrouwen dus we moeten wel even een drempel over om ons de nieuwe zelfbewuste houding ook echt eigen te maken. De eerste stappen op deze nieuwe weg zijn echter gezet en we zijn trots op deze nieuwe koers. Dat belooft wat voor 2012!

Naar aanleiding van het rapport "Verder na de klap" heeft het CDAV drie projectgroepen in het leven geroepen die zich over zowel inhoud, cultuur en organisatie hebben gebogen. Deze projectgroepen werden gevormd door enthousiaste CDAV leden en hebben naast een resultaat ook netwerken opgeleverd. Netwerken heeft de toekomst en is dus tevens één van onze doelen om zichtbaarder te worden. Om die reden is er op twee plaatsen, Brabant en Zuid-Holland, een aanvang gemaakt met een CDAV-netwerk -lunch. Naar ons idee een eigentijdse manier voor CDAVvrouwen om elkaar te leren kennen en van elkaar te leren. Wij hopen van harte dat we dit de komende jaren tot een succes kunnen maken: de start was in ieder geval veelbelovend.

Bij zichtbaarder zijn hoort ook snel inspelen op actuele onderwerpen. In dat kader organiseerden wij bijeenkomsten over migratie, gezinsbeleid met Eddy van Hijum en mantelzorg met Sabine Uitslag. Tevens hebben we o.a. over deze onderwerpen ook resoluties ingediend op het najaarscongres. Het CDAV is dan ook van mening dat we nieuwe manieren moeten vinden om vrouwen enthousiast te maken voor bestuursfuncties in de partij maar vooral dat we daarbij niet moeten onderschatten hoe stevig "the old boys networks" nog zijn. Misschien helemaal niet zo bewust maar gewoon, omdat je nu eenmaal eerst binnen je eigen netwerk zoekt.

Als echte CDA'ers kijken we echter ook buiten onze - partij- grenzen. Zo participeert het CDAV in het Politiek Vrouwen Overleg (PVO), een emancipatie gerelateerd overleg met afvaardigingen van VVD, PvdA, CU, Groen Links en D'66. Tevens zijn we lid van de Nationale Vrouwen Raad, hebben we contacten met bv. het politievrouwennetwerk, zijn we actief lid van de EVP-Vrouwen en bezoeken congressen bv. over vrouwen quota.

Waar we dit jaar extra trots op zijn was dat ons bestuurslid Monique Vogelaar namens het CDAV is gevraagd door de VN om cursussen democratie en het belang van de participatie van vrouwen daarbij te geven in Zuid- Soedan als voorbereiding op de verkiezingen aldaar.

Kortom: het was een vruchtbaar jaar en we danken een ieder, maar in het bijzonder de provinciale CDAV besturen, die daar een bijdrage aan heeft geleverd.

Ik sluit af met een wens: laat 2011 slechts de start geweest zijn voor een heel zichtbaar en vruchtbaar CDAV.

Arinda Callewaert, voorzitter CDAV

Doelstellingen

Het CDAV wil politieke bewustwording van vrouwen vergroten en stimuleert hen actief deel te nemen aan politiek en maatschappij. Het CDAV organiseert activiteiten om dit doel te realiseren en werkt aan opvattingen en ideeën op het gebied van emancipatie, die passen bij het christendemocratisch gedachtegoed en die van belang zijn voor vrouwen binnen en buiten het CDA. Het CDAV heeft ruim 4000 leden, kent een landelijk bestuur en provinciale en lokale afdelingen. Het CDAV werkt volgens een netwerkstructuur, dicht bij haar leden en met behoud van vrijheid en verantwoordelijkheden voor afdelingen.

Het CDAV streeft naar een verwezenlijking van haar missie door:

- Het leveren van een inbreng in het politieke beleid op basis van het politieke program van het CDA.
- Het bevorderen van politieke bewustwording bij vrouwen.
- Het bevorderen van de integratie en participatie van vrouwen in het CDA.

Meer concreet werkt het CDAV aan:

- Het ontwikkelen van ideeën en opvattingen rondom emancipatie en gezinsbeleid
- Het stimuleren, ontwikkelen en organiseren van scholing- en emancipatieactiviteiten op landelijk, provinciaal en lokaal niveau.
- Het vervullen van een vertegenwoordigende en adviserende rol in de daarvoor in aanmerking komende nationale en internationale vrouwenorganisaties.
- Het voordragen van vrouwen voor functies binnen en buiten het CDA en in politieke vertegenwoordigingen.
- Het adviseren van het CDA-bestuur op het gebied van emancipatie.

In het beleidsplan 2009-2011 is zijn de volgende beleidsterreinen te onderscheiden:

Vrouwelijk talent in de politiek, vrouwelijk talent in de maatschappij en het versterken van de positie van meisjes en vrouwen internationaal. Het CDAV doet dit enerzijds door actief vrouwen te werven voor politieke functies en anderzijds door het beïnvloeden van beleid op onderwerpen die voor vrouwen relevant zijn.

Bestuur

De bestuurlijke samenstelling per 31 december 2011 is als volgt:

Arinda Callewaert CDAV Voorzitter	Elma Petter CDAV Vice-voorzitter	Mirjam Maasdam Bestuurslid
Petra Groeneweg Penningmeester	Monique Vogelaar CDAV Internationaal	Hennie Nillesen CDAV Bestuurslid
Geeske Telgen CDAV Bestuurslid	Margriet van de Vooren CDAV Bestuurslid	Liesbeth van Heest Medewerker CDAV

Bestuurlijke wijzigingen

Op de ledendag van zaterdag 21 mei heeft het CDAV bestuur afscheid genomen van Hester Majj. Ook hebben vier nieuwe bestuursleden hun intrede gedaan in het CDAV bestuur. Dit zijn Hennie Nillesen, Geeske Telgen, Margriet van de Vooren en Petra Groeneweg. Mirjam Maasdam heeft tijdens de ledenvergadering haar penningmeesterschap overgedragen aan Petra Groeneweg. Patricia Assman heeft in juli 2011 aangegeven haar taken als bestuurslid te moeten neerleggen en Anneke van der Helm heeft dit in september 2011 gedaan. Van beide zal tijdens de komende ledenvergadering officieel afscheid worden genomen.

Overzicht van Intrede bestuursleden

Arinda Callewaert	2009 (benoemd tot voorzitter)
Monique Vogelaar	2011 (tweede termijn)
Mirjam Maasdam	2009
Elma Petter	2009
Petra Groeneweg	2011
Hennie Nillesen	2011
Margriet van de Vooren	2011
Geeske Telgen	2011

Bureau en secretariaat

Contactgegevens CDAV

Beleidsmedewerker CDAV Liesbeth van Heest draagt zorg voor beleidsondersteuning/ advisering van het bestuur en voert het secretariaat van het CDAV op het CDA –Partijbureau. Tevens onderhoudt zij contacten met de medewerkers op het bureau van het CDA en fungeert zij als de oren en ogen voor het CDA bestuur in de Haagse Politiek.

Buitenom 18

Postbus 30453

2500 GL Den Haag

Tel: 070-3424857

M: 06-43206767

e-mail: cdav@cda.nl

website: www.cda.nl/cdav

Netwerk Provinciale Vertegenwoordigers (NPV)

Het CDAV is in verschillende provincies actief. Het bestuur van het CDAV vergadert twee keer per jaar met de afgevaardigden uit de provincie. Dit zijn in de meeste gevallen de provinciale voorzitters van het CDAV. In de provincies Limburg en Overijssel wordt het CDAV nieuw leven ingeblazen. In Overijssel heeft Gerda ter Denge deze taak op zich genomen. Deze taak op zich en voor Limburg neemt Hennie Nillesen, lid van het CDAV-bestuur deze taak waar. Ook is er voor elk provinciaal bestuur een aanspreekpunt in het landelijk CDAV-bestuur om zo de onderlinge communicatie te versterken.

Vertegenwoordiger Groningen:

Pia Lokin-Sassen

Pia.sassen@gmail.com

Vertegenwoordiger Friesland:

Sjoertje Kok-Witteveen

g.h.w.kok@freeler.nl

Vertegenwoordiger Drenthe (CDA 4Women)

Thilla Franken

Thilla@home.nl

Vertegenwoordiger Overijssel

Gerde Ter Denge

gerdaterdenge@planet.nl

Vertegenwoordiger Noord-Holland:

Christa Kuiper

c.kuiper@heemstede.nl

Vertegenwoordiger Utrecht:

Jobke Vonk

Jobke@metric.nl

Vertegenwoordiger Flevoland:

Welmoed Smit

bureau@cda-flevoland.nl

Vertegenwoordiger Gelderland:

Annemarie Vreman

amtvreman@gmail.com

Vertegenwoordiger Zuid-Holland:

Marry Holst-Brink

mholstbrink@planet.nl

Vertegenwoordiger Noord-Brabant:

Joke Wagter

jokewagter@onsbrabantnet.nl

Vergaderingen NPV in 2011

Het CDAV Bestuur en de vertegenwoordigers van de provinciale CDAV-afdelingen zijn zoals gebruikelijk het afgelopen jaar twee maal bij elkaar gekomen. Aansluitend aan deze vergaderingen in Den Haag werd er een bijeenkomst gepland met alle vrouwelijke CDA Kamerleden om de actuele politieke zaken te bespreken en om te bezien hoe het CDAV met al haar provinciale afdelingen de Kamerleden in Den Haag kunnen versterken. Deze bijeenkomsten worden door zowel de Kamerleden, CDAV Bestuur en provinciale vertegenwoordigers als er nuttig en informatief ervaren. Door deze bijeenkomsten is er beduidend meer contact over actuele politieke zaken tussen het CDAV en de Kamerleden. Dit jaar hebben er twee vergaderingen met de NPV plaatsgevonden met aansluitend een besloten bijeenkomst met de vrouwelijke Kamerleden. De eerste bijeenkomst was op 24 maart en de tweede bijeenkomst vond plaats op 4 oktober.

Partijbestuur

Het CDAV heeft een vertegenwoordiger in het Partijbestuur. De voorzitter van het CDAV, Arinda Callewaert is de vertegenwoordiger namens het CDAV in het Partijbestuur.

Partijcongres

Het CDAV heeft tijdens het partijcongres 10 extra stemmen (naast de eigen stem van de leden van het bestuur). Vanwege deze extra stemmen is er voor een partijcongres overleg tussen het bestuur om voorstellen en resoluties die op het congres ter stemming worden gebracht met elkaar te bespreken en een stemadvies hierover uit te brengen.

Ook is het CDAV gerechtigd om zelf resoluties in te dienen op het Partijcongres. Tijdens het Partijcongres van 29 oktober heeft het CDAV twee resoluties opgesteld en de resolutie mantelzorg mede- ingediend alle drie de resoluties zijn aangenomen door het congres.

Resoluties CDAV

Resolutie: Pal voor eigen regie in de zorg

constateert dat:

1. Het persoonsgebonden budget (PGB) cliënten een grote keuzevrijheid biedt om de zorg in te richten zoals zij dat willen (regeerakkoord 2011)
2. Het CDA pal staat voor het kunnen voeren van eigen regie over de benodigde zorg
3. Het PGB momenteel een subsidieregeling is, die niet wettelijk is verankerd
4. Het beheersen van (de groei van) de zorgkosten nodig is om het zorgstelsel toekomstbestendig te maken en houden

overweegt dat:

1. Eigen regie kunnen voeren op zorg noodzakelijk is om, juist als er sprake is van beperkingen, actief te kunnen blijven participeren in de maatschappij

2. Niet professionele zorgverleners, zoals mantelzorgers, vaak een (belangrijk) deel van de zorgvraag invullen

spreekt uit dat:

1. Wanneer aanpassingen in het PGB nodig zijn om ons zorgstelsel toekomstbestendig te maken, dit niet ten koste mag gaan van het kunnen voeren van eigen regie over de zorg
2. Hierbij ook de zorgverlening door niet professionele zorgverleners, zoals bijvoorbeeld mantelzorgers, mogelijk moet blijven wanneer de cliënt dit wenst

en gaat over tot de orde van de dag.

Indiener: CDAV, CDA Noord-Brabant, CDA Leerdam

Resolutie: Ruimere bereikbaarheid van zorg

Het CDA congres, bijeen op 29 oktober 2011 in Utrecht,

constateert dat:

1. De combinatie van arbeid en (mantel)zorg actueel is binnen gezinnen/families en dat flexibiliteit daarbij een belangrijke voorwaarde is
2. De flexibiliteit op dit moment vooral gezocht wordt bij de factor arbeid.
3. Er op dit moment onvoldoende aandacht is voor flexibilisering in openingstijden van het zorgaanbod.

overweegt dat:

1. het belangrijk en wenselijk is dat gezinnen/families zorg voor elkaar dragen
2. het CDA daarnaast kiest voor een optimale arbeidsparticipatie, waarbij betaald werk niet ten koste mag gaan van (mantel)zorg
3. de door de fractie aangekondigde voorstellen op het gebied van gezin en familiebeleid zich beperken tot flexibiliteit van arbeid.
4. De zorg voor onze naasten en het zelfzorgprincipe verder tot bloei kan komen wanneer er meer mogelijkheden zijn voor behandeling in de avonden en in het weekend.

spreekt uit dat:

1. het gezins- en familiebeleid gebaat is bij betere bereikbaarheid van de zorg
2. de door de fractie aangekondigde voorstellen op het gebied van gezin en familiebeleid zich momenteel nog beperken tot flexibiliteit van arbeid,
3. ruimere openingstijden van zorgaanbieders nodig zijn om de combinatie arbeid en (mantel-)zorg duurzaam in te zetten en zo een zorgzame samenleving betaalbaar te houden/te maken.
4. Het noodzakelijk is dat landelijke en lokale CDA-politici alle mogelijke opties onderzoeken om grotere bereikbaarheid van zorg te bevorderen.

en gaat over tot de orde van de dag.

Resolutie: Mantelzorg

Het CDA Partijcongres op 29 oktober 2011 bijeen in Utrecht,

Constaert dat:

1. Er 3,5 miljoen Nederlanders mantelzorg verlenen, van wie 1,1 miljoen mantelzorgers zowel intensieve als langdurige hulp geven (meer dan 8 uur per week en langer dan 3 maanden);
2. Het aantal mantelzorgers in de loop der jaren ongeveer gelijk blijft, maar de duur en de intensiteit van de hulp toeneemt;
3. Het aantal overbelaste mantelzorgers de afgelopen jaren gestegen is van 300.000 in 2001 tot 450.000 in 2008 en dat dit aantal zeer waarschijnlijk verder zal stijgen;
4. Het kabinet in de brief over 'decentralisatie van taken naar en groei in de Wmo' aangeeft de positie van de mantelzorgers te willen versterken;
5. Het kabinet onderzoek laat doen naar noodzakelijke en mogelijke verbeteringen in de ondersteuning van de mantelzorgers;

Overweegt dat:

1. Mantelzorg bestaat uit persoonlijke zorg voor en/of begeleiding aan mensen met gezondheidsproblemen of beperkingen tot in een terminale fase;
2. Mantelzorg gegeven wordt door huisgenoten, familie, vrienden, kennissen, collega's en burens aan hulpbehoevenden in hun directe omgeving;
3. Mantelzorgers hun talenten in dienst stellen van hun naasten;
4. Mantelzorg een zichtbare uiting is van de uitgangspunten van het CDA;
5. Het kabinet in de troonrede geen specifieke aandacht heeft besteed aan de positie van de 450.000 overbelaste mantelzorgers;

Spreekt uit dat:

1. Het geven van mantelzorg een uiting is van persoonlijke solidariteit met de ander;
2. Het CDA mantelzorg ziet als een concrete invulling van het begrip menslievende zorg, waarbij de kwaliteit van leven centraal staat;
3. Het CDA mantelzorg waardeert als een onmisbare schakel in de zorg voor onze naasten, die door professionele zorgverleners maximaal ondersteund moet worden;
4. Mantelzorgers een onschatbare waarde hebben voor onze moderne samenleving;
5. Mantelzorgers in woord en daad meer waardering, respect en ondersteuning dienen te ontvangen van alle CDA-ers volksvertegenwoordigers en bestuurders die landelijk, provinciaal en lokaal actief zijn;
6. Het noodzakelijk is dat landelijke én lokale CDA-politici in het kader van de Wmo vraaggestuurde maatregelen nemen om overbelasting van mantelzorgers te voorkomen en te verminderen;

En gaat over tot de orde van de dag.

Bronnen: SCP nota 2009 en 2010, CDA verkiezingsprogramma 2010

CDAV vrouwen in de Tweede Kamer, Eerste Kamer en het Europees Parlement

Contactpersoon voor het CDAV in de Tweede Kamer is Elly Blanksma. Kathleen Ferrier is adviseur van het CDAV Internationaal.

Het CDAV heeft regelmatig contact met de Kamerleden, met name met de woordvoerders van portefeuilles die het CDAV aangaan. Ook let het CDAV op onderwerpen die van belang zijn voor vrouwen en geeft daar advies over aan de leden van de Tweede Kamer. Daarnaast komen wij twee keer per jaar samen met de provinciale vertegenwoordigers van het CDAV bijeen met de vrouwelijke Tweede Kamerleden van het CDA om te bespreken waar wij elkaar kunnen versterken.

Contactpersoon CDAV in de Eerste Kamer is mevrouw Pia Lokin-Sassen.

De Europarlementsleden adviseren het CDAV Internationaal. Europarlementariërs Corien Wortmann, Ria Oomen en Esther de Lange zijn onze contactpersonen sinds de verkiezingen in 2009. Zo organiseren de Europese vrouwen samen met het CDAV al sinds jaren de drukbezochte CDA nieuwjaarsreceptie. Ook adviseren de Europarlementsleden het CDAV Internationaal.

In- en Externe vertegenwoordigingen

De voorzitter Arinda Callewaert coördineert de vertegenwoordigingen.

Elma Petter is CDAV afgevaardigde in de algemene vergadering van de Nederlandse Vrouwen Raad (NVR). Er zijn ruim 40 vrouwenorganisaties lid van de NVR koepel. Meer informatie is te lezen op de website van de NVR (www.nederlandsevrouwenraad.nl).

Elma Petter heeft het CDAV in 2011 vertegenwoordigd in het Politiek Vrouwen Overleg (PVO)

Wat is het PVO ?

PVO is het bestuurlijk samenwerkingsorgaan van de vrouwen- en emancipatienetwerken van de politieke partijen op het gebied van arbeidsparticipatie, het combineren van arbeid en zorg, emancipatie en diversiteit.

Algemene doelstellingen PVO:

- Bevorderen van gelijke behandeling en rechten van mannen en vrouwen
- Bevorderen van evenredige participatie van mannen en vrouwen in de politiek
- Bevorderen en aanzwengelen van discussie over genoemde doelstellingen met leden van het Kabinet, Tweede Kamerleden en Partijbesturen
- Partijoverschrijdende bestuurlijke samenwerking op het gebied van de rechten van de vrouw.

CDAV Internationaal

Het CDAV Internationaal (voorheen Regiegroep Buitenland) houdt zich bezig met gendervraagstukken en de positie van vrouwen door het signaleren, behartigen en ondersteunen van vrouwenbelangen in internationaal perspectief. Speerpunten zijn Politieke participatie van vrouwen internationaal, ontwikkelingssamenwerking, en de positie van vrouwen in de Europese Unie; dit laatste via intensieve contacten met de EVP-Vrouwen.

In 2011 is de beslissing genomen het aantal leden terug te brengen tot vijf. Het CDAV Internationaal bestaat momenteel uit de volgende leden; Monique Vogelaar (voorzitter), Marjon van der Veen, Mireille de Jonge, Marijn Noordam en Liesbeth van Heest. Contactpersoon en adviseur in de Tweede Kamer is Kathleen Ferrier. Secretaris-generaal van de EVP-Vrouwen Hillie van de Streek is liaison in Brussel. Corien Wortmann houdt zich in het Europese Parlement bezig met de rechten van de vrouw en werkt intensief samen met het CDAV Internationaal. De overige vrouwelijke Europarlementsleden (Ria Oomen, Esther de Lange) behoren tot onze adviseurs. Leden van het CDAV Internationaal zijn vertegenwoordigd in de EFS, de CDA commissie Buitenland, EVP-vrouwen en staan op de trainerslijst van de EFS en IRI.

Activiteiten:

Op 12 april organiseerde het CDAV Internationaal een vervolgbijeenkomst op de eerder gehouden themabijeenkomst over migratie. Tijdens deze bijeenkomst werd ingegaan op het aspect van huwelijksmigratie.

Tijdens de bijeenkomst gaven verschillende wetenschappers, politici en ervaringsdeskundigen hun visie op het onderwerp. Er werd helder uiteengezet wat de consequenties zijn van het huidige migratiebeleid van het Kabinet voor huwelijksmigranten. Besloten werd dan ook de bevindingen op papier te zetten en Minister Leers hier deelgenoot van te maken. Deze brief is ook gepubliceerd in het NRC en terug te vinden op www.cda.nl/cdav

Op 10 november is in samenwerking met de EFS een bijeenkomst georganiseerd over democratiseringsprocessen in de MENA-regio. Dit naar aanleiding van de revoluties in oa. Egypte en Tunesië eerder dit jaar. Tijdens deze bijeenkomst werd door verschillende sprekers (Hibaaq Osman, Karama en Jan Surotchak, IRI) de huidige ontwikkelingen in de regio geanalyseerd. Tijdens de bijeenkomst werd specifiek ingegaan op de positie van vrouwen en het bevorderen van hun politieke participatie in landen in de Arabische regio. Op 12 december werd voor het CDAV Internationaal het jaar afgesloten met een heisessie waarin werd besloten om in 2012 de positie van vrouwen in de Arabische regio als jaarthema te kiezen.

Ook zijn er afgelopen jaar diverse trainingen gegeven door CDA vrouwen. Zo heeft Monique Vogelaar op verzoek van de IRI training gegeven aan vrouwen in Zuid-Soedan en Birma en heeft Liesbeth, op verzoek van Hivos (NGO), training gegeven aan vrouwen in Egypte.

CDAV Projectgroepen

Naar aanleiding van het rapport Frissen heeft het CDAV de drie projectgroepen inhoud, cultuur en structuur ingesteld. Via de website van het CDAV, de bijlage Vrouw en Politiek in het CDA.nl en de CDAV nieuwsbrief hebben wij leden opgeroepen zich hiervoor aan te melden. Hierop hebben wij veel positieve reacties gekregen en kennis gemaakt met nieuwe, enthousiaste CDA vrouwen. Naar aanleiding van de resultaten van de projectgroepen zijn onder andere een aantal resoluties opgesteld die zijn ingediend en aangenomen op het Partijcongres van 29 september 2011. Ook zijn er door de projectgroepen diverse aanbevelingen gedaan op het gebied van structuur en cultuur. De aanbevelingen zijn vooral gericht op het realiseren van meer diversiteit binnen de partij en talent de ruimte geven om te groeien. Voorzitter van de projectgroep inhoud was Anneke van der Helm, voorzitter van de projectgroep structuur was Elma Petter en voorzitter van de projectgroep cultuur was Patricia Assman. Het CDAV-bestuur kijkt terug op een zeer goede samenwerking.

Communicatie

Het CDAV wil haar leden zo goed mogelijk informeren. Dit doen wij door middel van het aankondigen van activiteiten op de website van het CDAV www.cda.nl/cdav

Ook schrijven wij nieuws en achtergrondartikelen in het CDA.nl, op de drie pagina's vrouw en politiek, dat vijf keer per jaar verschijnt.

Onderzoek diversiteit CDA

Afgelopen jaar heeft Susanne van der Maarl onderzoek gedaan naar diversiteit binnen het CDA en hier haar Master scriptie over geschreven. Dit heeft zij gedaan onder begeleiding van Liesbeth van Heest, medewerker CDAV. Naast theoretisch onderzoek is aan de hand van vragenlijsten een enquête gehouden onder CDA-leden. De uitkomsten van het onderzoek zijn gepubliceerd in het CDA.nl en eveneens op te vragen bij het secretariaat van het CDAV.

Activiteiten CDAV

Bijeenkomst Speerpunt Vrouwen 3 februari in samenwerking met HRM CDA Partijbureau

Voor het netwerk Speerpunt Vrouwen werd op donderdag 3 februari een door de HRM-afdeling en CDAV een bijeenkomst georganiseerd over Vrouwelijk Leiderschap. Door voormalig staatssecretaris Clemence Ross en Babette Lammerts, HR-manager bij Shell werd ingegaan op het thema vrouwelijk leiderschap. Een drukbezochte bijeenkomst waarbij veel vrouwen hun vragen konden stellen aan experts.

Heisessie CDAV Bestuur 4 februari 2011

Op 4 februari werd een heisessie met het bestuur georganiseerd. Tijdens deze heidag werden de doelen van het CDAV voor 2011 besproken. Ook werd tijdens deze bijeenkomst besloten om een aantal projectgroepen in te stellen zodat we vrouwen actiever kunnen betrekken bij het vormgeven van beleid van het CDAV en ook om zo meer zich te krijgen op potentieel politiek talent. Besproken wordt dat het CDAV twee overkoepelende doelen kent, namelijk het scouten,

binden en behouden van vrouwelijk talent en het leveren van een inbreng op het politieke beleid van het CDA. Het onderwerp diversiteit moet binnen het CDA hoger op de agenda komen. Ook worden besproken hoe we korte communicatielijnen naar provinciale vertegenwoordigers en cdav leden kunnen opbouwen. Van beide doelen is in 2011 concreet werk gemaakt door een aantal themabijeenkomsten te organiseren en vanuit het bestuur contactpersonen aan te stellen voor de verschillende provincies.

Bijeenkomst NPV/ CDAV/ Tweede Kamerleden

In 2011 hebben er twee bijeenkomsten plaatsgevonden met Kamerleden, provinciale vertegenwoordigers en het CDAV bestuur. Een uitgebreider verslag over deze bijeenkomsten kunt u vinden onder het hoofdstuk Provinciale vertegenwoordigingen.

CDAV Loopbaandag 9 april 2011

Ook deze CDAV-Loopbaandag vond plaats in Hotel Theater Figi te Zeist en ook deze keer waren er veel CDA Vrouwen aanwezig. Tijdens deze dag werden er twee workshops aangeboden. In de ochtend was er een workshop van Consultancy bureau Berenschot waarin zij toelichting gaven op een breed uitgevoerd onderzoek over het 'glazen plafond' en hoe dit te doorbreken. Tijdens de lunch kwam Marja van Bijsterveldt spreken over haar ervaringen als Minister van OC&W en 's middags was er een workshop social media georganiseerd. Deze werd gegeven door Anne-Maria Giannattasio, social media-expert van het eerste uur en winnaar van de Social Media Star Award 2001.

Themabijeenkomst Migratie 12 april 2011

Deze activiteit is georganiseerd door het CDAV Internationaal en wordt onder het hoofdstuk Internationaal verder toegelicht.

CDAV Ledendag 21 mei 2011

De CDAV-ledendag vond op 21 mei plaats in het NH-hotel te Utrecht. Tijdens deze Ledendag kwam Eddy van Hijum zijn gezinsnotitie toelichten geschreven voor de CDA-fractie. Ook kregen de CDAV-leden de kans om vragen te stellen en punten van aandacht mee te geven voor deze notitie. Deze punten waren voorbereid door de werkgroep inhoud van het CDAV. Ook stond Ruth Peetoom tijdens deze ledendag als spreker op het programma om zich voor te stellen en kennis te maken met de CDAV-leden. Tijdens deze Ledendag kwamen er ook een aantal bestuurlijke punten aan de orde. Zo werd afscheid genomen van Hester Maij. Na de bijzondere en onderscheidende rol die zij had voor het CDAV werd zij beloond met de CDAV Supervrouw Award. Ook stemde de Ledenvergadering in met het benoemen van vier nieuwe CDAV-bestuursleden, in willekeurige volgorde zijn dit: Geeske Telgen, Margriet van de Vooren, Hennie Nillesen en Petra Groeneweg. Tijdens de Ledenvergadering werd ook het penningmeesterschap door Mirjam Maasdam overgedragen aan Petra Groeneweg.

Afscheidsdiner Bestuursleden 26 augustus 2011

Tijdens een informeel diner op 26 augustus is afscheid genomen van bestuursleden Hester Maij, Corine Toussaint en Patricia Assman. Tijdens dit diner werd de CDA SuperVrouw Award persoonlijk aan Hester uitgereikt.

Uitreiking CDAV Supervrouw Award aan Hester Maij

Themabijeenkomst Mantelzorg 17 september 2011

Tijdens deze bijeenkomst spraken CDA Tweede Kamerlid Sabine Uitslag, oud CDA Tweede Kamerlid Hannie van Leeuwen en Henk Stapel, voorzitter van meerdere cliëntenraden zich uit over de rol van de mantelzorger in de huidige maatschappij. Ook werd ingegaan op de afschaffing van het PGB en de gevolgen die dit heeft voor de gebruikers hiervan en hun directe omgeving, waar de mantelzorger vaak deel vanuit maakt.

De vele belangstellenden kregen de kans om hun zorgen te uiten en ook werd er constructief gesproken over hoe de zorg wel betaalbaar te houden zonder dat dit afdoet aan de eigen regie die patiënten moeten kunnen hebben over de wijze waarop zij de zorg die zij nodig hebben willen ontvangen. Het CDA staat voor zorg dichtbij mensen en maatwerk. Het CDAV heeft naar aanleiding van deze bijeenkomst dan ook een resolutie opgesteld over eigen regie in de zorg die tijdens het Partijcongres van 29 oktober is ingediend.

Themabijeenkomst in samenwerking met EFS, democratisering in de Arabische regio 10 november 2011

Deze bijeenkomst is georganiseerd door het CDAV Internationaal en wordt onder het hoofdstuk Internationaal verder toegelicht.

VIII. CDJA

Inleiding

Op het congres in Leeuwarden is het bestuursplan voor 2011 besproken. Met dit verslag wil het dagelijks bestuur verantwoording afleggen van wat er gedaan is om de toen geformuleerde doelstellingen te bereiken.

In de eerste plaats is er ingezet op ledenwerving. Er is een nieuwe flyer uitgebracht waarmee wij ons als vereniging toegankelijker willen maken voor jongeren. Wij hebben de neiging om vooral met onszelf bezig te zijn en het is juist belangrijk dat wij anderen bereiken met onze christendemocratische boodschap.

De tweede pijler was het geven van een follow-up aan het in 2010 gepresenteerde evaluatierapport 'de toekomst van de christendemocratie in Nederland.' Tijdens de CDA-congressen zijn er resoluties ingediend om de partijdemocratie te bevorderen en is er een resolutie aangenomen waarmee het Strategisch Beraad is ingesteld. Wij kunnen er als vereniging trots op zijn dat onze resolutie is overgenomen door het CDA en het Strategisch Beraad haar rapport heeft gepresenteerd!

Achter de schermen is onze organisatie bezig geweest met het verbeteren van de organisatie. De in het voorjaar van 2010 ingestelde commissie Beumer heeft een waardevolle bijdrage aan het functioneren van het algemeen bestuur geleverd. Verder is er binnen het algemeen bestuur gesproken over een nieuwe visie op de afdelingen om onze organisatie beter aan te kunnen laten sluiten bij de huidige maatschappelijke ontwikkelingen.

Al met al was het een jaar waarbij wij vooral met onszelf en het CDA aan de slag zijn geweest. Het CDJA heeft nieuwe afdelingen zien opbloeien, nieuwe werkgroepvoorzitters aan hun functie zien beginnen en er is met een hoop nieuwe leden kennisgemaakt. Dat bezien is het CDJA trots op onze vereniging maar bovenal op haar leden. Het zijn immers de leden die de vereniging draaiende houden. Het CDJA wil alle leden dan ook hartelijk danken voor hun inzet voor onze mooie vereniging!

Bestuurlijke zaken

Dagelijks Bestuur

In 2011 hebben er een aantal veranderingen plaatsgevonden in de samenstelling van het Dagelijks Bestuur van het CDJA.

Tijdens het Voorjaarscongres werd afscheid genomen van Jeroen van Velzen. Hij was sinds 2009 Voorzitter van het CDJA en werd opgevolgd door Arrie Vis, die voor een periode van twee jaar werd verkozen door de Algemene Ledenvergadering. Dennis Chafiâ werd verkozen tot bestuurslid Communicatie. Tevens werd er afscheid genomen van de bestuursleden Paul Schenderling (Politiek), Niels Rutten (Activiteiten en vorming) en Dominic Lynen (Organisatie). Zij werden opgevolgd door Ruben Bakker (Politiek), Kirsten Begeman (Activiteiten en vorming) en Jeroen Bruijns (Organisatie).

Tijdens het Najaarscongres in Kampen werd afscheid genomen van de bestuursleden Herman van der Bent (Penningmeester) en Rieneke Gosker (Secretaris). Zij waren respectievelijk twee en anderhalf jaar in functie. Zij werden opgevolgd door Wytze Kempenaar (Penningmeester) en Barend Tensen (Secretaris).

Rooster van aftreden Dagelijks Bestuur

Arrie Vis	Voorzitter	mei-13
Wytze Kempenaar	Penningmeester	nov-12
Barend Tensen	Secretaris	nov-12
Dennis Chafiâ	Dagelijks Bestuurslid Communicatie	mei-12
Kirsten Begeman	Dagelijks Bestuurslid Activiteiten en vorming	mei-12
Ruben Bakker	Dagelijks Bestuurslid Politiek	mei-12
Jeroen Bruijns	Dagelijks Bestuurslid Organisatie	mei-12

Politiek

Werkgroepen

2011 was een druk en boeiend jaar voor de werkgroepen. Er zijn ook verschillende nieuwe werkgroepvoorzitters aangetreden: Kees Stiggelbout bij MIR, Hans van den Heuvel bij SEZ, Geurt-Henk Spruyt bij JBB, Mark Ruitenbeek bij VWS en Bert-Jan Butijn bij Landbouw.

De acht werkgroepen hebben zich beziggehouden met resoluties en visiestukken, maar ook met werkbezoeken en opiniestukken. Het Dagelijks Bestuur heeft zijn best gedaan om de werkgroepen in hun activiteiten te ondersteunen. Zo is er in september 2011 een *werkgroepen-avond* georganiseerd, waarbij alle 8 werkgroepen hebben vergaderd op het CDA Partijbureau in Den Haag. Ook met Facebook, Twitter, cdja.nl en op het Introductieweekend in september zijn de werkgroepvergaderingen gepromoot.

Arrie J.D. Vis @ArrieJDMis

Aanwezig bij @CDJA_Landbouw. Drukke @CDJA avond in #030 want ik heb leden @CDJA_Buitenland @CDJA_OCW @CDJA_JBB ook al gezien.

Retweeted by CDJA

from Utrecht, Utrecht

1
RETWEET

Dagelijks Bestuursleden hebben regelmatig werkgroepvergaderingen bezocht. Ook is er een *Format Resoluties* gemaakt en beschikbaar gesteld aan de werkgroepen. Hierin staan de richtlijnen van en tips voor het schrijven van resoluties. Om resoluties toegankelijker en overzichtelijker te maken is het format gelijkgesteld aan dat van officiële CDA-resoluties. Resoluties worden dus voorzien van een dictum vlak onder de titel, waardoor in één oogopslag duidelijk is waar de resolutie voor pleit. Door dit dictum worden de opstellers ook gestimuleerd om met scherpe standpunten te komen. Traditiegetrouw zijn er vier werkgroepvoorzitters-overleggen geweest, onder leiding van het bestuurslid Politiek.

Resoluties en visiestukken 2011

Datum	Indiener	Onderwerp	Samenvatting
19-jan	Werkgroep VWS	Orgaandonatie	De overheid moet zich in blijven zetten om meer Nederlanders hun keuze in het donorregister kenbaar te laten maken, en moet zich daarbij richten op de relevante doelgroepen (met name jongeren).
19-jan	Werkgroep Landbouw	Oostvaardersplassen	Dierenleed in wilde populaties moet tot een minimum beperkt worden, eveneens als dit menselijk ingrijpen vereist.
19-jan	Werkgroep MIR en Paul Schenderling	Duurzaamheid (visiestuk)	Het CDJA schetst een christen-democratisch alternatief, dat uitgaat van gemeenschappen, de menselijke maat, een decentrale aanpak en de persoonlijke verantwoordelijkheid van mensen.
23-feb	Werkgroep Landbouw	Dierrechten	Het stelsel van dierrechten moet op termijn afgeschaft worden en in plaats daarvan moet de kaderstellende regelgeving op het gebied van mest strenger gehandhaafd worden.
23-feb	Werkgroep Europa	Persvrijheid in de EU	De persvrijheid mag in geen enkele EU-lidstaat onder druk mag komen te staan.
23-feb	Werkgroep Europa	Europees Gemeenschappelijk Landbouwbeleid	Subsidies en invoerrechten moeten binnen het WTO-kader tegen het licht worden gehouden om ontwikkelingslanden zowel de kans te geven om hun eigen producten op de wereldmarkt te brengen, als om Europese producten tegen een eerlijke prijs in te kopen.

03-mrt	Werkgroep Buitenland	Opvolger F16-gevechtsvliegtuig	De Nederlandse regering dient de JSF als vervanging aan te schaffen voor het F16-gevechtsvliegtuig.
23-mrt	Werkgroep JBB	Europees Hof voor de Rechten van de Mens	Het Hof moet meer rekening houden met de maatschappelijke context waarin haar uitspraken worden gedaan.
23-mrt	Werkgroep Landbouw	Antibiotica-aanpak veehouderij	Beheersing van antibioticaresistentie (en dus restrictie in antibiotica gebruik) moet hoge prioriteit krijgen ten bate van mens én dier.
20-apr	Werkgroep VWS	Rollator	Eenvoudige loophulpmiddelen zoals de rollator dienen uit het basispakket te worden geschrapt .
20-apr	Werkgroep VWS	Preventie	Gezien de enorme potentie tot gezondheidswinst en kostenbesparingen in de zorg dient Nederland werk te maken van een krachtig en consequent beleid op het gebied van leefstijlpreventie.
20-apr	Werkgroep VWS	zorgparagraaf regeerakkoord (reactie)	Het CDJA kan zich vinden in de maatregelen die betrekking hebben op de jeugdzorg, sport, AWBZ, ouderenzorg en buurtzorg en zet kanttekeningen bij de maatregelen die betrekking hebben op de marktwerking, eigen bijdrage, ketenzorg, IVF, numerus fixus en PGB.
22-jun	werkgroep MIR	Elektrische Auto	De ontwikkeling van elektrische auto's zou gepaard moet gaan met ontwikkelingen in het opwekken van duurzame energie. Ook moet de overheid kaders stellen met betrekking tot het verwerken van zware metalen en de recyclingmogelijkheden van de grondstoffen van de accu's.
22-jun	Werkgroep Europa	Europese Interventiemacht	Er dient een coherent Europees interventiebeleid te worden opgesteld waarin wapensystemen en de operationele capaciteit van de verschillende lidstaten op elkaar afgestemd zijn. Op termijn moet er een Europese interventiemacht opgezet worden die snel inzetbaar is.
21-sep	Werkgroep VWS	Genetische manipulatie	Genetische modificatie mag alleen toegestaan worden wanneer sprake is van een belangrijk en spoedeisend probleem dat niet op een andere manier opgelost kan worden.
22-okt	Werkgroep SEZ	Schuldencrisis	De Europese Unie moet meer interventiemogelijkheden krijgen op falend begrotingsbeleid van lidstaten.

22-okt	Werkgroep SEZ	Hypotheekrente aftrek (visiestuk)	De HRA moet afgetobd worden bij €450.000 en moet een vast tarief krijgen van 40%. De overdrachtsbelasting moet afgeschaft worden.
23-nov	Werkgroep OCW	Verplichte Eindtoetsen	De overheid mag het lager onderwijs niet verplichten tot de invoering van landelijke eindtoetsen op het gebied van taal en rekenen.
23-nov	CDJA Zuid-Holland	Fusie Universiteiten	De voorgenomen fusie tussen de universiteiten in Rotterdam, Delft en Leiden moet geen doorgang vinden en er moet juist gekeken worden hoe de kwaliteit van het onderwijs binnen deze drie universiteiten omhoog kan.
21-dec	Werkgroep JBB	Randstadprovincies	Het CDJA moet zich keren tegen het voornemen van het kabinet tot het voornemen van een Randstadprovincie, dit leidt alleen maar tot een extra bestuurslaag en tot meer bureaucratie.
21-dec	Werkgroep JBB	Gewetensbezwaardende Trouwambtenaren	Het CDJA moet blijven opkomen voor gewetensbezwaarde trouwambtenaren om geen huwelijk van gelijkslachtige paren te hoeven sluiten.
21-dec	Werkgroep Europa	Europa en duurzame energie	Er moet meer Europees samengewerkt moet worden om de duurzaamheidsrichtlijn te halen.

Inhoudelijke koers

Evaluatierapport en duurzaamheidsrapport

In heel 2011 zijn er lezingen geweest waarbij het *Inhoudelijk Evaluatierapport* door verschillende leden van de schrijfgroep bij CDA-afdelingen onder de aandacht is gebracht. Daarnaast is het duurzaamheidsrapport *Veerkracht* geschreven wat vervolgens onder de aandacht is gebracht bij de CDA-fractie.

Pensioenen

Ook is er veel gebeurd op het gebied van het pensioenstelsel. In overleg met het CDJA dient Pieter Omtzigt een amendement in bij pensioenwetgeving dat voortaan op pensioenstrookjes moet komen te staan wat iemands inleg is en wat de rechten zijn die iemand daarmee opbouwt. Ter bevordering van de transparantie en om jongeren bewust te maken van hun pensioenpositie. Na het tot stand komen van het pensioenakkoord is het CDJA niet mee gegaan met de 'PensioenOpStand' omdat hierbij generaties tegenover elkaar werden gezet en er gestreefd werd naar een individueel pensioenstelsel. Wel zijn er samen met andere PJO's gesprekken gevoerd met minister Kamp over het pensioenstelsel. Over hoe het CDJA in deze discussie staat is een artikel geschreven dat in het Nederlands Dagblad is gepubliceerd.

Religie

Samen met Perspectief en de SGPJ is er een ingezonden brief geschreven voor de Volkskrant waarin betoogd wordt dat religie geen mening is en dat er ruimte moet zijn voor de rol van religie in de samenleving

Alleenstaande minderjarige vluchtelingen

Het CDJA heeft gepleit voor een duurzame en rechtvaardige regeling met betrekking tot de alleenstaande minderjarige vluchtelingen. De ophef die ontstond toen Mauro Manuel het land uitgezet dreigde te worden liet zien dat het vreemdelingenbeleid nog steeds veel weerstand op kan roepen. Steeds heeft het CDJA benadrukt dat de rechtsgelijkheid niet in het geding mag komen. Een regeling zou niet alleen voor Mauro moeten gelden, maar voor alle personen die zich in een dergelijke situatie bevinden.

Onderwijs

In maart 2011 is er een opiniestuk geschreven in Trouw over vorming in het onderwijs. Over hetzelfde onderwerp is vervolgens een (helaas verworpen) resolutie op het CDA-congres ingediend. Ook is er een discussiebijeenkomst georganiseerd met Prof. Labrie over het Bildungsideaal.

Koningschap

Toen de discussie over een mogelijk ceremonieel koningschap zich voordeed is een opinieartikel geschreven waarin betoogd wordt dat de toekomstige koning adequaat zijn internationale en verbindende rol moet kunnen vervullen en dat daarom eerder een grotere dan een kleinere rol voor de koning goed zou zijn voor ons land. Dit artikel is geplaatst in het Nederlands Dagblad.

Koers CDA

Het CDJA heeft zich verenigingsbreed bezig gehouden met de nieuwe koers van het CDA. Over deze toekomstige koers is in oktober een opiniestuk geschreven waarbij gepleit wordt voor een nieuwe immateriële agenda. De christen-democratie kan als geen ander de immateriële kanten van beleid invullen. Er is in de samenleving een grote behoefte aan zekerheden en binding. Het CDA zou zich moeten bezig houden met deze immateriële zorgen.

Op het CDA-congres van 2 april 2011 zijn 5 resoluties van het CDJA overgenomen. Over Immateriële Waarden, HRM, Leeftijdscohorten in Pensioenbesturen, een Leefvormneutraal belastingstelsel en het instellen van een Strategisch Beraad.

Op het CDA-congres van 29 oktober 2011 heeft het CDJA als enige indiener een meerderheid weten te krijgen voor een resolutie met een negatief preadvies. Deze resolutie spreekt uit dat er bij de verkiezing van nieuwe Dagelijks Bestuursleden van het CDA minstens één dubbele voordracht moet zijn. Verder is er een resolutie van het CDJA overgenomen over een constructieve houding richting de EU en is er gepleit voor voorverkiezingen bij het samenstellen van de kandidatenlijst voor de Tweede Kamerverkiezingen, een hogere eigen bijdrage in de zorg en een betere afweging tussen veiligheid en privacy.

In juni 2011 is er een discussieavond genaamd 'CDA, the next level!' georganiseerd waarbij Paul Schenderling namens de commissie-Geel en Jeroen van Velzen namens het Strategisch Beraad aanwezig waren. Zij zijn met de aanwezige leden in discussie gegaan over hoe de opdracht van de commissies moest worden ingevuld.

Internationaal

Ook in 2011 was het CDJA op Europees en internationaal terrein actief. Zo heeft het CDJA ook in 2011 een actieve inbreng gehad binnen het Europese samenwerkingsverband van YEPP. Het CDJA diende de meeste resoluties in van alle deelnemende zusterorganisaties en bezocht alle YEPP-conferenties. Ook kreeg het CDJA, in de persoon van Frank Lambermont, weer een bestuurslid binnen het YEPP-bestuur. Lambermont kreeg de post van penningmeester.

Frank Visser, voormalig vicevoorzitter van het CDJA, volgde Frank Lambermont op als Internationaal Secretaris in juni 2011. Visser herstructureerde de Commissie Internationaal Secretariaat (CIS). Het CIS werd uitgebreid met een aantal leden en nog meer betrokken bij de activiteiten van de Internationaal Secretaris.

Delegaties van het CDJA bezochten conferenties in Cyprus en het YEPP-Congres in Berlijn. Daarnaast organiseerde het CDJA in november een studiereis naar Kopenhagen waar 28 CDJA'ers aan deelnamen.

Communicatie

In de media

Het CDJA heeft zich in verschillende media laten horen. Met de interne onrust die de afgelopen tijd binnen het CDA is geweest heeft het CDJA zich constructief kritisch opgesteld. Het hoofdthema wat in 2011 heeft gespeeld waren de pensioenen. Ook hebben we ons geprofileerd op het gebied van partijvernieuwing. Met ons standpunt over de alleenstaande minderjarige asielzoekers zijn we in november ook uitgebreid in de media verschenen.

De media waarin we zijn geweest zijn Tros Kamerbreed, BNR, Nieuwsuur, Premtime (NRT), Pauw en Witteman (VARA), Hart van Nederland, Editie NL, TV Rijnmond en Debat op 2. In de geschreven media zijn over het gehele jaar verschillende artikelen verschenen in bijvoorbeeld de Volkskrant, Trouw, het Nederlands Dagblad, het NRC, de Spits, de Metro, het Reformatorisch Dagblad en christendemocraat.nl, maar ook op kleinere websites. De goede contacten met journalisten zorgen ervoor dat ze ons snel benaderen voor een interview, maar dat ook veel artikelen die we insturen worden geplaatst. Deze wisselwerking is als heel prettig ervaren.

CDJA @CDJA

Persbericht: CDA-jongeren: "Mauro moet gewoon blijven, beleid moet worden aangepast". bit.ly/trws8w

50+
RETWEETS

4:35 PM - 26 Oct 11 via bitly · Details

← Reply ↻ Retweet ★ Favorite

Communicatie richting de leden

Een van de belangrijkste zaken binnen de portefeuille Communicatie is de communicatie richting de leden. In 2011 is het gebruik van social media geïntensiveerd. Zo heeft het twitteraccount in een jaar tijd ongeveer 500 volgers extra mogen ontvangen. Ook al wordt Hyves tegenwoordig minder gebruikt hebben we vastgehouden aan deze manier van communiceren om een zo breed mogelijke communicatie te hebben. Af en toe komen er op Hyves dan ook nog reacties en 'respect'. In juni is er een vernieuwde Facebookpagina opgezet die in korte tijd al 150 'likes' had. Alle social media staan aan elkaar gekoppeld. Hierdoor ontstonden er over veel onderwerpen discussies op Facebook en Twitter op een laagdrempelige manier, zodat iedereen hier aan mee kon doen.

In oktober 2011 is er een communicatiedocument uitgebracht voor afdelingen en werkgroepen om het communiceren voor actieve leden onder de aandacht te brengen. Steeds meer afdelingen maken gebruik van dit document, en het communiceren van lokale activiteiten en nieuws gaat hierdoor het hele land door. Op die manier ontstond er een brede communicatie op de website en de social media, zodat de interactie tussen leden onderling vergroot werd. Op de kaderdag in oktober is dit document gepresenteerd en besproken.

De meeste feedback en 'clicks' op nieuws komt in 2011 vanuit de nieuwsbrief. In dit jaar zijn 26 nieuwsbrieven verspreid waarin voornamelijk activiteiten, persberichten, media-uitingen en belangrijke vacatures zijn geplaatst. De respons op deze zaken werd hierdoor aanzienlijk vergroot. In 2011 ontvingen ongeveer 2500 leden en niet-leden de nieuwsbrief.

Ledenwerving

In 2011 is er vanuit het dagelijks bestuur goed ingezet op ledenwerving. In de zomer is een nieuwe flyer ontworpen waarin op een korte heldere manier wordt uitgelegd wat je kunt doen binnen de organisatie, waarin de christen-democratie zich onderscheidt van andere grote stromingen en wat mensen zelf kunnen doen aan hun toekomst en de toekomst van iedereen.

De flyer is voor het eerst ingezet tijdens de HBO/WO-dagen in het hele land. De respons op deze acties lag lager dan andere jaren, voornamelijk door het ontbreken van speciale zaken bij de stand als de Chevy, maar vooral door de status van het CDA. Tijdens de katholieke jongerendag in Den Bosch hebben veel nieuwe leden zich ingeschreven. De flyer werd daar zeer positief ontvangen.

Het CDJA heeft zich binnen het CDA ingezet bij de projectgroep ledenwerving. Deze groep komt eens in de twee weken bij elkaar en zorgt voor veel ideeën op het gebied van ledenwerving. Door de online profilering hebben veel mensen zich ook ingeschreven. Een deel van de respons is ook voortgekomen uit acties bij studentenverenigingen en conferenties. Veel nieuwe leden zijn geïnteresseerd geraakt in het CDJA doordat ze in hun congresstasje een Interruptie, flyer of doosje argumentjes aantreffen.

Vanuit het secretariaat is er het afgelopen jaar een grote opschoonactie geweest in de ledenlijst, waardoor we veel leden zijn kwijtgeraakt. Buiten deze actie om is het ledenaantal minstens gestagneerd en dat is voor een politieke jongerenorganisatie verre van verkeerd.

Interruptie

In 2011 is Gerard Adelaar door Martine Oldhoff vervangen als hoofdredacteur. Er zijn zoals gebruikelijk vier edities van Interruptie uitgekomen met de thema's gezondheidszorg, jongeren, kunst & cultuur en voedsel. In de nieuwe rubriek 'zelfspot' worden diverse zaken zoals het CDA, en CDJA'ers op de hak genomen. De redactiecommissie is in 2011 een stuk kleiner geworden, maar het proces binnen de redactie loopt nog zeer goed.

Activiteiten en vorming

Vorming

In het voorjaar werd een seminar over secularisatie georganiseerd in het Maltezerhuis te Utrecht. Daarbij waren interessante sprekers aanwezig en een flinke groep CDJA'ers.

De vormingscommissie en het CDJA Utrecht hebben in 2011 samen de CDJA Zomerschool georganiseerd. Het interessante programma maakte ook in 2011 de zomerschool weer tot een succes. Elk van de 13 bijeenkomsten werd door verschillende leden voorgezeten. De bezoekersaantallen wisselden tussen 5 en 15 personen per bijeenkomst. Ook waren er zo nu en dan niet-leden aanwezig.

De laatste activiteit van 2011 was het bezinningsweekend, gehouden in het uiterst sfeervolle Julianaklooster te Heiloo (NH). Het programma voor het weekend en de uitgenodigde sprekers waren van een uitstekend niveau. Het thema was 'Voorbij Vraag en Aanbod'. Daarbij werd ingegaan op de dominantie van het economische denken. Er waren een aantal sprekers

aanwezig, waaronder een aantal professoren en Eerste Kamerlid Gerrit Terpstra. Op zaterdagavond werd de film Wall Street van Oliver Stone afgespeeld. Met 27 aanmeldingen was het een goed bezochte activiteit.

Organisatiecommissie

2011 is traditiegetrouw afgetrapt met een Nieuwjaarsborrel. Deze vond plaats in het Polmanshuis te Utrecht, er waren zo'n 40 CDJA'ers aanwezig.

In het kader van het Raadsstuk 'Privacy vs. Veiligheid' werden er een tweetal activiteiten georganiseerd: met een groep van 25 man is er een bezoek gebracht aan de AIVD. Ook is er een groep naar de Geïntegreerde Motorcentrale, het cameratoezicht van de politie, geweest. Later werd er ook een slotbijeenkomst van het Raadsstuk georganiseerd. Hierbij waren Coskun Corüz, Raymond Knops en Sybrand van Haersma Buma aanwezig. Ook hier waren ongeveer 25 CDJA'ers aanwezig.

Een van de grootste activiteiten dit jaar was het Jubileum van het CDJA. Er waren tussen de 150 en 200 aanmeldingen. Mirjam Sterk, Hanke Bruijns Slot, Corien Wortman, Esther de Lange en vele andere oud CDJA'ers waren aanwezig.

Het politiek seizoen werd afgesloten met een gezellige barbecue op het CDA Partijbureau in Den Haag. Er waren zo'n 30 man aanwezig die tot de beveiliging kwam de sfeer er goed in hadden.

Na het zomerreces werd er ook weer geopend met een mooie borrel in Tilburg. De locatie zat vol en er werd tot in de late uurtjes geborrel. Helaas werd dit voor een aantal mensen wel erg laat: de treinen waren gestrand. Gelukkig is iedereen goed thuisgekomen.

Het laatste weekend van september werd er weer een introductieweekend georganiseerd. Er waren in totaal een kleine 30 aanmeldingen, waarvan 20 personen bleven overnachten. Op vrijdagavond ging de groep naar het partijbureaubureau om kennis te maken met elkaar, de voorzitter en een aantal DB'ers. Er werd een rondleiding gegeven waarna er een borrel op het Haagse plein volgde. Op zaterdagochtend werd er een bezoek gebracht aan de Tweede Kamer. Bij de lunch sloot de groep nieuwe leden aan bij de Kaderdag, die tegelijk met het weekend werd georganiseerd. Samen met een mooie groep actieve leden ondergingen zij een succesvolle eerste Jong SI pilot over het christendemocratische gedachtegoed, mocht de groep Ruud Lubbers ontvangen en werd de middag afgesloten met een borrel. Het weekend was met recht een succes te noemen.

In het kader van het Raadsstuk 'Medische Ethiek', werd er door de organisatiecommissie een bezoek aan de abortuskliniek in Arnhem gebracht. Er waren een mooi aantal aanmeldingen, maar helaas waren er ook een aantal mensen uiteindelijk niet aanwezig. Al met al werd het door de bezoekers een uitermate interessante trip gevonden.

2011 werd afgesloten met een kerstdiner op 15 december. Om ook eens aan een ander te denken werd dit georganiseerd in de Happietaria in Delft. Een Happietaria is een tijdelijk restaurant dat in Delft is opgezet door drie christelijke studentenverenigingen. Het restaurant draaide volledig op vrijwilligers en een groot deel van de benodigheden werd gesponsord, waardoor de kosten laag bleven. Met de inkomsten van het restaurant worden waterputten

geslagen in Afghanistan, waardoor aan 800 personen veilig drinkwater wordt geboden. Na vier weken sloot Hapvietaria Delft haar deuren met een eindstand van ongeveer € 37.000,-. Een fantastisch bedrag, waar het CDJA een steentje aan bij heeft kunnen dragen.

CDJA Debat

In het begin van 2011 heeft het CDJA debat een aantal debattrainingen georganiseerd. Er heeft er een plaatsgevonden in Den Haag, waar Gerdi Verbeet te gast was. Op het CDJA Voorjaarscongres in Rotterdam werd weer een workshop georganiseerd op het congres. Een aantal weken na het congres werd er een debatactiviteit met Gerd Leers georganiseerd. Dit vond plaats in Den Bosch, bij de studentenvereniging Gremio Unio. Het was een goedbezochte activiteit. De drie heren, Sebastiaan Kool, Pieter de Winter en Dick van Dam namen tevens afscheid op die bijeenkomst van het CDJA debat. Omdat er geen opvolgers beschikbaar waren, is het CDJA debat daarna voortgezet via de organisatiecommissie.

Overige activiteiten

In 2011 is er een studiereis naar Kopenhagen georganiseerd. Deze vond plaats in november. Er waren 27 reizigers. In de prachtige Deense stad zijn bezoeken gebracht aan de Nederlandse Ambassade, de Nordic Council of Ministers, het Foreningen Norden Denmark en het Deense Parlement. Natuurlijk mocht cultuur ook niet ontbreken en zijn de reizigers de stad in getrokken om mooie plekken als Nyhavn, de vrijstaat Christiania en de zeemeermin te bekijken. Al met al was het een heel geslaagde studiereis.

Ook is in 2011 het Jong SI opgericht. Na succesvolle pilots in Eindhoven en op de Kaderdag, is er begonnen met het opleiden van CDJA'ers tot trainers. Dit heeft als resultaat dat we sinds kort twee professionele trainingen aanbieden in zowel gedachtegoed als debat. De cursussen worden door het landelijk CDJA ingezet op verschillende bijeenkomsten, maar ook afdelingen kunnen gebruik maken van de trainers. Ook kunnen zij ingezet worden op externe bijeenkomsten.

Organisatie

Algemeen bestuur

Het jaar 2011 gaat als een beladen jaar de geschiedenisboeken in, maar ook als een jaar waarin de organisatie van het CDJA grondig is doorgelicht en de nodige wijzigingen zijn aangebracht. De Algemene Ledenvergadering, bijeen te Rotterdam, besloot tot een evaluatie van het functioneren van het Algemeen Bestuur. Op de Algemene Ledenvergadering bijeen te Kampen, presenteerde de evaluatiecommissie Beumer haar bevindingen, daarnaast kwam zij tot een tweetal aanbevelingen;

- Er 2.7 zetels in het Algemeen Bestuur zullen worden gecreëerd voor door de ALV 'vrijgekozen' leden.
- Stemningsuitslagen in de Algemeen Bestuursvergadering enkel rechtsgeldig zijn wanneer het vastgestelde quorum gehaald wordt.

Beide aanbevelingen zijn door de leden aangenomen, waarop het Algemeen Bestuur diverse procedures heeft opgestart om deze met ingang van de eerste Algemene Ledenvergadering in 2012 daadwerkelijk geïmplementeerd te laten worden.

Afdelingen

Ook in 2011 stonden de afdelingen weer centraal in het functioneren van het CDJA. In navolging van de evaluatie van het Algemeen Bestuur is er een evaluatie traject ingezet over het functioneren van de huidige afdelingenstructuur. Samen met afdelingsvertegenwoordigers en algemeen bestuursleden is er een nieuwe afdelingsvisie uitgewerkt en vastgesteld. De afdelingsvisie 2012 kent als belangrijkste uitgangspunten;

- De provinciale afdeling zal als minimum voorziening voor de leden fungeren. Op dit provinciaal zullen de financiën en secretariële taken voor de provincie geclusterd worden.
- Lokale afdelingen blijven bestaan, echter zullen zij voor financiering afhankelijk worden van het lokale/regionale CDA en via projectsubsidies van het provinciale CDJA of direct met projectsubsidies vanuit het landelijke CDJA. De landelijke afdracht wordt voortaan in zijn geheel naar de provincie gestort.
- Voor de grote (studenten-)steden zal een uitzonderingsregel gelden in de financiering, hier zijn extra middelen voorhanden op projectsubsidie basis, mede vanuit ledenwervingsoogpunten en het grote stedenbeleid.
- Voor het oprichten van een lokale afdeling zal voortaan 5 leden benodigd zijn. Voor initiatieven met minder dan 5 leden is er de mogelijkheid om onder naam van het CDJA een jongerencommissie/contactpunt op te richten.

Binnen de nieuwe afdelingsvisie is er gekozen voor een minimum voorziening van twaalf provinciale afdelingen. De opstart van provinciale afdelingen in Gelderland en Drenthe pasten dan ook precies in deze lijn. Verder zijn opstart trajecten in gang gezet tot de revitalisatie van de afdeling Zeeland en de oprichting van de afdeling Noord-Holland. Tevens zijn er lokaal

initiatieven ontplooid, welke met veel enthousiasme aan de weg bouwen; Noord-Holland-Noord, Drechtsteden, Tholen, Westelijke Mijnstreek, Werkendam, Foodvalley, Rivierenland en Peelland. In totaal kent het CDJA in 2011 zo'n 50 afdelingen, wisselend qua activiteit.

Kaderdag

De CDJA Kaderdag in oktober 2011 werd een groot succes, mede door de goede discussie en kennissessies in de ochtend, maar zeker ook door het inspirerende betoog van Ruud Lubbers. Een waardevol element aan de dag was dat tegelijkertijd het introductieweekend werd georganiseerd. Dit maakte de koppeling tussen ervaren en nieuwe leden in het middagprogramma tot een meerwaarde voor alle deelnemers.

HRM

Op het gebied van HRM is er in 2011 vooral voortgebouwd op de lijn uit voorgaande jaren. Het Jong leiderschapsprogramma is weer van start gegaan, om ook dit jaar weer ervaren leden zich verder te ontwikkelen. Daarnaast groeit het in 2011 opgestarte CDJA Mentoraat gestaag. Het CDJA mentoraat kende op 31 december 37 koppelingen. Steeds meer nieuwe leden melden zich aan voor het CDJA Mentoraat, daarnaast worden de deelnemers ook nog eens sneller actief binnen de vereniging. Het creëren van koppelingen kost veel (administratief) werk, ook lukt het niet altijd om alle nieuwe leden tijdig te koppelen aan een actieve mentor binnen onze vereniging. Toch kan er gesproken worden van een succesvol programma, alleen al de warme en persoonlijke manier van kennis maken met de vereniging wordt door nieuwe leden gewaardeerd. Bij het CDJA ben je geen nieuw nummertje, maar ben je echt welkom en daar willen we je graag mee helpen.

Er zijn goede contacten met het CDA op het gebied van HRM. Het CDJA draait inmiddels volwaardig mee in het landelijke CDA HRM netwerk en weet op deze manier bij te dragen aan succesvolle koppelingen tussen CDJA-leden en kansen binnen de partij. Ook is in 2011 de basis gelegd om in 2012 verder te bouwen aan een vollediger CDJA HRM beleid. De DB-er organisatie zal in 2012 met voorstellen komen om dit vollediger HRM-beleid te realiseren.

Secretaris

Secretariaat

Het secretariaat van het CDJA maakt onderdeel uit van het CDA-partijbureau te Den Haag. Het vormt een belangrijke schakel binnen de organisatie. Het secretariaat draagt eveneens zorg voor de ledenadministratie en de dienstverlening richting besturen, commissies, afdelingen en werkgroepen. Daarnaast wordt vanuit het secretariaat voor een aantal zaken gebruikgemaakt van de dienstverlening van het CDA. Ook is het secretariaat het aanspreekpunt voor externe organisaties.

In oktober 2011 werd Benjamin Geurts aangesteld als vaste secretariaatsmedewerker en nam Jan Anton Houweling afscheid van het secretariaat. In december werd de opschoonactie van de ledenlijst afgerond. Als gevolg hiervan is het totale ledenaantal aanzienlijk verminderd maar is de ledenlijst wel helemaal up to date. Op deze manier weten wij als organisatie waar we aan toe zijn en kunnen de afdelingen ook putten uit een actuele lijst bij het benaderen van leden om actief te worden voor de vereniging. Op 1 januari 2012 begon het CDJA het jaar met een ledenaantal van 1495 leden. Inmiddels is er een actie opgestart waarbij CDA leden onder de 31 jaar bewust worden gemaakt van de mogelijkheid om ook lid van het CDJA te worden. Tevens worden de mogelijkheden onderzocht tot een duostage voor MBO-studenten bij het CDJA in combinatie met de fractie van het CDA. Sinds januari is er WiFi op het secretariaat zodat ook de mobiele werkers onder ons van alle gemakken zijn voorzien.

CDJA Congres

In 2011 werden er twee congressen georganiseerd. Het Voorjaarscongres werd op 3 en 4 juni georganiseerd in de Laurenskerk te Rotterdam. Op dit congres waren minister van financiën Jan Kees de Jager, CDA voorzitter Ruth Peetoom, wethouder Hugo de Jonge en Ot van Daalen te gast, directeur bij Bits Of Freedom. Zo'n 165 leden waren op dit congres aanwezig. Het Najaarscongres werd op 18 en 19 november georganiseerd in het Broederhuis te Kampen. De sprekers waren staatssecretaris van VWS Marlies Veldhuizen van Zanten, medisch-ethicus Theo Boer en dominee de Fijter. In Kampen waren zo'n 180 mensen aanwezig.

De Raad

Tijdens het Voorjaarscongres in Rotterdam werd het raadsstuk '*Privacy en Veiligheid*' besproken dat werd ingediend door een schrijfgroep onder leiding van Dennis Chafiâ. Dit raadsstuk werd aangenomen tijdens een drukbezocht congres. Twee leden van het presidium namen afscheid: Maarten Neuteboom als voorzitter en Gerard Versluis als vicevoorzitter. Er werden twee kandidaten voorgedragen als opvolger, respectievelijk Jordi Wiersma en Niko Schonebaum. Dat betekende dat het Raadspresidium vanaf medio 2011 bestond uit deze twee nieuwe leden: Bart Prince en Wendy Hofmans.

Dit team organiseerde het raadsstuk '*Medische Ethiek*', een onderwerp ingediend door de fractie Amsterdam met Sander Keet als voorzitter van de schrijfgroep. In de loop naar het congres

vonden er twee voorbereidingsbijeenkomsten plaats voor alle leden: een discussieavond met Prof. Mr. Eugene Sutorius en een maand later een lezing van mgr. Willem Eijk, aartsbisschop van Utrecht. Beide avonden werden druk bezocht en vormden een goede opwarmer voor het congres dat gehouden werd in Kampen. Tijdens dit congres werd het raadsstuk aangenomen in een tumultueus debat. Niko Schonebaum nam afscheid als vice-voorzitter en Maikel Samsom werd verkozen tot interim-voorzitter. Het nieuwe thema kwam wederom uit Amsterdamse hoek: *'de scheiding van religie en staat.'*

CDA Verkiezingscongres 2012

CDA-bureau
Buitenom 18
Postbus 30453
2500 GL DEN HAAG

☎ 070 3424888

✉ cda@cda.nl

🌐 www.cda.nl

CDA